

Izložiš ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za tiskovno sestavo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Izposodilni oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2497.

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem črt. zavezu: Ljubljana št. 11.242 — Praha čelo 78.180, Wien, Nr. 205.241.

„Mi hočemo vladati, ne služiti!“

Stališče KDK do perečih vprašanj državne politike

Velik govor Svetozarja Pribičevića na zadnji proračunski seji Narodne skupščine. Silna opasnost novega milijardnega posojila. — Pogoji KDK za sodelovanje v novi vladi. — Zaključek proračunske debate

Beograd, 24. marca p. Na današnji seji Narodne skupščine je v razpravi o finančnem zakonu povzel besedo tudi voditelj KDK g. Svetozar Pribičević. Za njegov govor je vladalo v vseh političnih krogih veličinsko zanimanje. Pri skoraj prazni dvorani se je začela takoj polniti. Ko je Pribičević stopil na govorniški oder. Diplomatska loža je bila popolnoma zasedena, v novinarski loži pa je zavladala pravcata gneča. Vsa zbornica je z največjo pažljivostjo poslušala govornikovo izjavo. Opozicija pa jih je čisto prekinjala z viharjem odobravanja. Govor g. Pribičevića je napravil na vso zbornico globok vtis in tudi njegovi politični nasprotniki priznavajo, da pomeni njegov govor najostrejšo obsodbo sedanjega režima.

Uvodoma je g. Pribičević kritiziral postopanje vlade povodom proračunske razprave.

Dasiravno je to najvažnejša zadeva, o kateri razpravlja Narodna skupščina, vlada ne smatra za potrebno, da bi se udeleževala sej, marveč pošila v skupščino le enega ministra. 70 letni predsednik francoske vlade g. Poincaré je stalno navzoč pri sejah zbornice in je imel o priliki proračunske debate še ob 3. zjutraj velik govor. To postopanje vlade je le dokaz, kako spoštuje vlada parlament in parlamentarizem. Celo pokojni Pašić, ki je bil na glasu kot nekaj diktator, je stalno prihajal na skupščinske seje in kljub svoji visoki starosti pazno poslušal vse govore.

Govornik je nato prešel na finančni zakon in proračun

ter med drugim izjavil: »Finančni zakon, ki ga je izdelal svoječasno bivši finančni minister dr. Stojadinović je nekdo označil za omniabus. Finančni zakon, ki ga je predložila sedanja vlada, pa je napram elegantnemu Stojadinovićevemu omniabusu pravcati tovorni voz. Tako slabega finančnega zakona ni bilo vse od leta 1919 pa do danes. Dejstvo, da glasujejo za finančni zakon tudi demokrati, je najboljše satisfakcija finančnemu ministru. Ki so ga prej baš demokrate nahuje napadali. Ko smo svoječasno z g. Davidovićem razpravljali o sestavi koncentracijske vlade, smo se zedinili na to, da takšna vlada ne sme imeti več kot 13 ministrstev. G. Davidović je pri tej priliki naglašal, da so bili v bivši Srbiji ministri le najboljše kvalificirani ljudje, pa tudi to, da so bili po letu 1919 ministri ljudje, katerim se ni nikdar niti sanjalo, da bi lahko kdaj zavzemali tako visok položaj. G. Davidović je takrat priznaval škodljivost takšne politike, danes pa jo zagovarja. — Govoreč o davčni preobremenitvi

je g. Pribičević naglašal, da je dohodnina najmodernejša davčna oblika. A haš zato, ker ta davek pravilno porazdeli vseh dohodke, so se radikalni vedno protivili temu, da bi se ta davčna oblika raztegnila tudi na Srbijo. Dasiravno so mirno dopuščali, da so prenašali to davčno breme dolga leta vsi prečanski kraji. Logično pa je, da je treba ta davek, ako ga ni mogoče raztegniti na vso državo, ukiniti tudi tam, kjer obstoja, to je v prečanskih pokrajinah. Zato je popolnoma nepravilno in krivično, da finančni zakon še za letošnje leto pušča dohodnino.

Govori se, da namerava g. Vukičević takoj po izglasovanju proračuna predložiti Narodni skupščini

vprašanje inozemskega posojila.

Naša država ima sedaj nad 60 milijard državnih dolgov. Novo posojilo pa bo znašalo zopet 14 milijard. Zelo dvomim, da bomo potem sploh še lahko v dogledni dobi dobili kako večje posojilo. Zato se bojim, da je to zadnje posojilo, ki ga je dobila današnja generacija. Priznavam, da nam je posojilo potrebno. Če pa se bo tudi to posojilo porabilo za neproduktivne svrhe, kakor so se skoraj vsa dosedanja posojila, potem pomeni to največjo katastrofo, ki lahko doleti našo državo. Zato je nujno potrebno, da se Narodna skupščina za to vprašanje zanima in budno pazi, kako se bo postopalo. Finančni minister je napravil veliko napako, da o svojih ciljih in načrtih ni obveščal šefov parlamentarnih skupin. Ko se je vrnil iz inozemstva, bi bila njegova prva dolžnost, da obvesti šefe strank, v kakem stadiju je vprašanje posojila. A mesto tega smo morali še posebno tiska zahtevati pojasnila. Govori se, da moramo zastaviti za to posojilo polovico naših državnih dohodkov. Če je to točno, potem so pogoji za našo državo tako smotni, da bi jih ne mogla sprejeti niti Turčija za časa Abdul Hamida. Bili bi nevredni zaupanja naroda, ki nas je izvolil. Če se ne bi z vsemi silami ustrli temu posojilu, ako ne bo služilo v enaki meri celi državi in vsem pokrajinam. (Vihar odobravanja).

Zadnje dni so se v zvezi z naletem tega posojila širile tudi

vesti o reviziji ustave.

Prve vesti so se nanašale na one člene ustave, ki govorijo o samoupravi in razdelitvi države na oblasti. Takol nato pa so se začele iz vladnih vrst širiti verzije o reviziji onih členov ustave, ki govorijo o namestitvi vladarja za časa njegove odsotnosti. Govorilo se je celo, da dobimo takšno namestništvo, kakor ga ima n. pr. Rumunija. To verzije so izzvale veliko presenečenje,

tembolji, ker nikdo ni vedel, čemu bi bila takšna revizija potrebna. Danes je tudi to jasno. G. Vukičević dobro ve, da danes nikdo ne smatra ustave iz leta 1921 za nekaj »nolli me tangere« in da so vsi resni krogi v Narodni skupščini in izven nje zato da se revidirajo na podlagi dosedanjih praktičnih izkušenj poedini členi ustave. G. Vukičević tudi dobro ve, da gre le za revizijo onih členov, ki se tičejo samouprave in razdelitve države na oblasti in da bi takšna revizija pri nobeni stranki ne izzvala nerazpoloženja. S tem, da so skušali prenesti težišče revizije ustave na druge člene, na vprašanje namestništva, so hoteli dati celi akciji drugo smer in jo onemogočiti. Če lahko sploh kaj škoduje interesom krone, potem jim škoduje predvsem lansiranje takšnih vesti, kakor je to storila Vukičevićeva vlada. To potrebo je čutil le ministrski predsednik Vukičević, ki se zaveda, da se mu maiejo tla pod nogami.

To je politika, ki najbolj škoduje interesom krone in ki se je vlada poslužuje samo zato, da bi se lahko predstavila kot edina zaščitnica interesov in prerazporedi krone. S tega mesta najostreje žigosam takšno početje in opozarjam vlado, naj pazi kaj dela, ker je največja žalitev krone, če se sedanja vlada postavlja kot nena edina zaščitnica. (Ploskanje pri opoziciji).

Ko smo se zbrali leta 1919 v tej skupščini, nikomur ni prišlo na misel, da potrebuje ministrski predsednik kakšne

dispozicijske fonde.

Danes jih ima. Poleg njeza in zunanjega ministra ima dispozicijski fond tudi minister za šume in rude. Dispozicijski fond znaša skupno okrog 100 milijonov Din. Kljub temu pa imamo mi v inozemstvu najslabše propagando in najslabše zastopstvo. Toda dispozicijski fond ministrskega predsednika ne služi temu namenu, marveč je določen za podkupovanje domačega tiska in domačih ljudi, da branijo interese ne naroda in ne države, marveč interese vlade in g. Vukičevića.

Danes je na dnevnem redu finančni zakon. Toda vlada tekom cele proračunske debate ni dala nikake izjave o svoji politiki. Nismo slišali niti ene politične izjave kakoga ministra, niti katerega izmed predstavnikov današnjih vladnih strank. To je dokaz, da

vlada nima nikakega programa

in da vodi le osebno politiko. Češkoslovaška vlada je n. pr. sklenila z Vatikanom modus vivendi, ker noče konkordata, ki ni potreben državi, pač pa za rimski stolici. Pri nas se že leta in leta govori o konkordatu. Jaz tu javno vprašam: Ali je le enemu izmed narodnih poslancev znano, kako stoji to vprašanje pri nas? Vse se godi za kulismi in Narodna skupščina sploh ničesar ne ve. Obstaja baje tudi neka komisija, ki sestavlja zakon o pravoslavnih cerkvah. V tej komisiji ni niti enega prečana, kakor da se to vprašanje prečanskih pokrajin sploh ne tiče. A baš v prečanskih pokrajinah ima pravoslavna cerkev velikansko svetnjo, o katerih se bo pri tej priliki sklopalo.

Sicer pa moram priznati, da kaj boljšega od vlade, v kateri sedi 13 srbijancev, tudi ni bilo pričakovati. Gosp. Davidović v svojem pismu zagrebški organizaciji DS sicer pravi, da je za narodno in državno edinstvo. V praksi pa izvaja to edinstvo tako, da dobe srbijanci portfelje, prečani pa »jugoslovenske« pozdrave. (Ploskanje v opoziciji).

O priliki zadnje vladne krize smo mi resno sodelovali, ko je šlo za naš vstop v vlado. Toda mi smo za naše sodelovanje v vladi stavili stvarne pogoje, brez katerih ne gremo v nobeno vlado. Nam gre v prvi vrsti za to, da dobimo stvarna in zadostna jamstva, da se končno izvede popolna depolitizacija državne uprave. Če je

naš parlamentarizem v nevarnosti,

je to le posledica partizanstva, ki se je razpaslo pod sedanjim režimom. Ves narod bo spoštoval onega, ki bo prišel, da ga osvobodi od partizanstva. Istotako je potrebno, da se izvrši nova razdelitev oblasti, da oblasti razširimo in ustvarimo samoupravo, ki bodo sposobne za velike posle. Tretja naša kardinalna zahteva za vstop v vlado je, da se z nami postopa kot z enakimi, ker

hočemo vladati, ne pa služiti.

(Burno odobravanje.) Nas je tu 85 s svobodno voljo naroda izvoljenih poslancev, kar pomeni mnogo več, kakor vaših 110 poslancev, med katerimi je bila polovica izvoljena s policijo. Nam so rekli, da nimamo pravice do enega najvažnejših portfeljev in sicer zato, ker nas ne smatrajo za enakovredne. Mi nočemo služiti, mi hočemo vladati. (Burno dolgotrajno odobravanje.) Tudi med našimi osebnimi prijatelji iz demokratske stranke je nastala panika; govorili so nam: »To kar zahtevate, če v naprej preprečite ustanovitev koncentracijske vlade, Vi zahtevate portfelj finančnega ministrstva, ali ne vidite, da je na dnevnem redu veliko posojilo.« Posojilo pa dobi Jugoslavija in ne dr. Bogdan Marković. Iskreno moram priznati, da me boli in da je to velika rana, ker se od vaše strani smatra, da je drzno, ako zahtevamo kak večji portfelj. Gospodje povem vam, da

bomo tudi nadalje tako drzni. Mi hočemo skupno s srbijanci vladati v svoji rodni državi. (Burno dolgotrajno odobravanje.) Vi pa tega nečete in zato se vodi ta borba. Ako hoče Beograd biti naša prestolnica, mora biti svoboden za vse nas. Ako hočete biti dostojni predstavniki in nasledniki onih velikih ljudi, ki so ustvarili Srbijo, boste izvrševali njihove svobodomislne tradicije; le v tem slučaju boste delali za prave interese naše države.

Zaključujem svoj govor z izjavo, da pričakujem, upam in verujem, da bosta radikalna in demokratska stranka prišli do zavezi, da je politika, ki se danes vodi v naši državi, ničvredna, da je to samomorilna. Njena krivda je žalostno dejstvo, da še nikdar nismo bili duhovno tako daleč, kakor v letošnjem jubilejarnem letu.

Na izvajanja Svetozarja Pribičevića, ki so izzvala pri opoziciji dolgo in viharo odobravanje, je minister prosvete Milan Grol odgovarjal v imenu vlade. Med drugim je naglašal, da je zaradi zunanjega posojila moral ostati isti minister, ki je šel v London, da ga zaključijo. Izjavil je, da je tudi on mnenja, da se more govoriti o reviziji ustave radi preokreta na bolje.

Po kratki repliki Svetozarja Pribičevića je bila seja ob 2. popoldne prekinjena, ter se je nadaljevala popoldne.

Na popoldanski seji

Je v debati prvi govoril radikal Radko Pašić, nato pa zemljoradni Voja Lazić, Ivan Robić, dr. Metkoš, Fran Novosel, Grigor Hecimović, Gjuro Kemfelić in naposled Sreten Sretenović, ki je zahteval izpremembo tiskovnega zakona ter opozarjal na njegove nedostatke. S tem je bila razprava o finančnem zakonu končana in zaključena tudi celotna proračunska razprava.

Seja je bila zaključena ob trideset na 11. zvečer. Prihodnja seja bo v ponedeljek ob 5. popoldne, ko se bo vršilo končno glasovanje o finančnem zakonu in o proračunu.

Minister pošte nevarno obolel

Beograd, 24. marca i. Pred par dnevi se je pustil minister pošte in brzojava Vlakjo Kocić, ki je obolel na vnetju slepica, operirati, toda pri operaciji se je pokazalo, da je njegova bolezen mnogo bolj komplicirana kakor se je prvotno mislilo. Stanje ministrstva se je tekom današnjega dne silno poslabšalo in nimajo zdravniki nobenega upanja več, da bi okrevale.

Kongres stanovanjskih najemnikov

Beograd, 24. marca p. Jutri se bo vršil v Beogradu kongres stanovanjskih najemnikov, na katerega so povabljeni tudi ministri za socialno politiko, za narodno zdravje, notranjih del ter vojske in morarice ter vsi politični klubi v Narodni skupščini. Pričakovati je, da bo ta kongres sprejel važne sklepe z ozirom na podaljšanje stanovanjskega zakona.

Uspeh dr. Žerjava za davčne uslužbenke

Beograd, 24. marca i. V poročilu o sklepih finančnega odbora glede novih vladnih amandmanov je med drugimi tudi amandman, ki ga je stavil posl. dr. Žerjav in ki se glasi: Pooblašča se finančni minister, da v slučaju pomanjkanja kvalificiranih kandidatov za davčne izvršitelje (eksekutorje) sedanje služitelje pri davčnih uradih v Dalmaciji, Sloveniji, Bosni in Hercegovini, ki so se najmanj pet let izključno bavili z eksekutorskimi posli, lahko prevede v skupino zvrstnikov.

Upokojitve pri pošti

Beograd, 24. marca p. Danes je bil podpisan ukaz, s katerim so upokojeni: Ivan Košovnik in Ivan Podgornik, tajnika poštne direkcije v Ljubljani, nadalje poštni uradniki Ivan Kramer v Mariboru, Andrej Šumi v Ljubljani, Josip Božjak v Celju in Anton Bučar v Ljubljani.

Nova uredba o bratovskih skladiščih

Beograd, 24. marca p. Sporazumno s ministrstvom za šume in rudnike je izdelalo ministrstvo socialne politike novo uredbu o bratovskih skladiščih, ki naj odstrani obstoječe nedostatke, ki so se pokazali v praksi. Načrt uredbe bo tekom prihodnjih dni razposlan v izjavo vsem zainteresiranim korporacijam, zlasti pa upravam bratovskih skladišč.

Redukcije pri finančni kontroli

Beograd, 24. marca i. Te dni je bila izvršena redukcija organov finančne kontrole. Redukcija je bilo 679 zvrstnikov ter ukinitve 600 praznih mest. Zaradi te redukcije bo izdan nov razpored finančne kontrole. Tudi glede opreme organov finančne kontrole bo izdan nov pravilnik. Dosedaj je obliko dobavljala država, po novem pravilniku pa bo to spadalo v kompetenco oblastnih inspektoratov.

Kaj vedo Madžari

Budimpešta, 24. marca. (ri.) Listi poročajo, da gradi Jugoslavija nove tornice municije in orožja v Kragujevcu, Sarajevu, Rakovici in v Novem Sadu in da je naročila v Franciji 500 letal.

Ali bo kriza pred ali po praznikih

Narodna skupščina bo zasedala še 14 dni

Velik vtis Pribičevićevega govora. — V ponedeljek definitivno glasovanje o proračunu. — Vlada bi rada tudi inozemsko posojilo spravila pod streho pred veliko nočjo

Beograd, 24. marca. i. Proračunska razprava je bila danes zaključena, a je še danes prišla do kulminacije, ki jo predstavlja veliki državniški govor Svetozarja Pribičevića. Skoro polnoštevno zbrana skupščina je v največji tišini in napeti pozornosti, ki se redko vidi v našem parlamentu, poslušala izvajanja voditelja KDK, ki je zavzel stališče do najvažnejših problemov današnje državne politike. Vtis Pribičevićevega govora je bil tako globok, da se vladna večina ni upala, akoravno je bila ura že skoro 2., zaključiti dopoldnasko sejo, ne da bi prej poskusila oslabilo Pribičevićeva izvajanja. To neveljavno vlogo je prevzel minister Grol, čigar govor pa je Pribičevićeva izvajanja v marsikateri točki še nehoti podčrtal. S Pribičevićevim govorom je KDK začrtala tudi svoje stališče do napovedujočih se političnih izprememb ter je še enkrat slovesno poudarila na eni strani svojo pripravljenost za sodelovanje pri reševanju aktualnih državnih problemov, na drugi strani pa pogoje, brez katerih ne more sodelovati v nobeni vladi.

Veliko pozornost je vzbudil tudi nujni predlog KDK glede prodiranja italijanskega kapitala in italijanskega političnega vpliva v Dalmacijo, kakor je pokazal poslanec Pasarić na afrah dveh velikih italijanskih podjetij v Dalmaciji. Ta akcija je silno vznemirila italijanske kroge in je značilno, da se je nocoj v političnih krogih govorilo, da proti Italiji s prekinjenjem diplomatskih stikov, ako bi naša država res storila kakšne korake proti obema italijanskim družbama.

Cela proračunska debata je pokazala na eni strani aktivnost in absolutno moralčno ter politično premoč KDK, na drugi strani pa popolno inferiornost sedanje večine, katere ministri večino niso vedeli nobenega odgovora na argumente KDK in katere poslanci se niso upali braniti vladne politike niti z

enim resnejšim govornikom. Edini radikal, ki se je oglašil v debati, je bil mladi poslanec Ratko Parežanin, ki je danes popoldne skušal nekoliko polemizirati z govorniki KDK, ali niti sam ni mogel drugega, kakor pozivati KDK k sodelovanju v vladi.

V ponedeljek popoldne se vrši definitivno glasovanje o proračunu. Vlada je tekom današnjega dne še vrgla v skupščino celo vrsto novih amandmanov k finančnemu zakonu, o katerih bo v ponedeljek dopoldne še razpravljala finančni odbor. Po avtentičnih informacijah vašega dopisnika bo Narodna skupščina nadaljevala svoje zasedanje še do 3. ali 4. aprila ter sprejela nekatere manjše v odboriščih že dogotovljene zakone, od katerih je najvažnejši zakon o nošenju orožja. Očividno je, da bi vlada najraje vrgla še pred veliko nočjo pred skupščino tudi zakon o inozemskem posojilu, toda iz današnjega govora Sv. Pribičevića je povsem jasno, da KDK za nobeno ceno posojila ne dovoljuje današnji Vukičevići vladi in da se ta velika finančna akcija brez njenega sodelovanja ne da izvesti. Zato zaključujemo mnogi, da bo kriza vlade izbruhnila že prihodnji teden in v gotovih krogih se čuje, da bi vlada imela demisijsirati v četrtek, dočim trdijo drugi, da posojilo zaenkrat ne bo postavljeno na dnevni red in da je potemtakem računati s preokretom v političnem položaju šele po velikonočnih praznikih.

Poročilo večine finančnega odbora o sprejetih amandmanih je vzbudilo v krogih opozicije ostro kritiko in mnogo ogorčenje. Med sprejetimi amandmani so popolnoma izpuščeni nekateri, ki jih je stavila KDK in na katere so posamezni ministri pristali, oziroma objubili, da jih bodo sami formulirali. Na ponedeljkovi seji finančnega odbora bo KDK v tem pogledu skušala doseči potrebne reparacije.

Radikalni glavni odbor proti g. Vukičeviću

O kompromisu med pašicevci in g. Vukičevićem ni niti govora. Ogorčenje nad vladno politiko v Vojvodini

Beograd, 24. marca p. Za danes dopoldne je bila sklicana seja glavnega odbora radikalne stranke. Ker pa je bila večina članov odsotna, se je vršila seja šele zvečer. Tudi današnja seja je pokazala, da so vesti o sporazumu med Pašicevci in glavnim odborom in g. Vukičevićem neresnične in da je baš nasprotno razko med njimi čimdalje večji.

Sej je predsedoval mesto odsotnega Ace Stanojevića g. Marko Trifković. Glavni odbor je obširno razpravljalo o razmerah v stranki. Veliko ogorčenje je vzbudila ugovoritev, da skuša g. Vukičević na vse načine rušiti avtoriteto glavnega odbora ter da zlasti v Vojvodini ustanovi poleg že obstoječih strankinih organizacij nove organi-

zacije, v katerih imajo odločilno besedo izključno le njegovi pristaši.

Vsi govorniki so naostrele obsojali to početje g. Vukičevića ter je glavni odbor sklenil, da takoj podvzame primerne korake da to akcijo ustavi.

Razen tega je glavni odbor konstatiral, da je politika vlade v Vojvodini v popolnem nasprotju z našimi nacionalnimi in državnimi interesi. Pod zaščito vlade so postali Madžari tako obsejni, da je nacionalni značaj Vojvodine resno ogrožen. Zato je glavni odbor sklenil, da uvede v Vojvodini široko potezno akcijo, da na državnih mejah zopet dvigne narodno zastavo. Sklepi glavnega odbora radikalne stranke so izzvali v beograjski politični javnosti veliko pozornost.

Novi vladni amandmani

Vlada je v zadnjem hipu predložila še celo vrsto važnih amandmanov. — Podaljšanje roka za prizive proti odmeri dohodnine. — Nov udarec za državne upokojence. — Naknadni krediti za bolnice v Sloveniji

Beograd, 24. marca p. Danes je vlada sprejela še celo vrsto novih vladnih amandmanov, med katerimi pooblašča poseben amandman finančnega ministra, da določi na državnem posestvu Belje 8000 orolov zemlje za naselitev optantov in beguncev iz Madžarske in za druge siromašne interese.

Glede dohodnine bo dodan nov odstavek k členu 67. finančnega zakona, s katerim se razširi rok za vlaganje pritožb proti odmeri dohodnine, in sicer za najdalj do 1. 1919. Prvotno je bil ta rok določen samo za čas od 1. 1925. dalje. Vlada je pristala na to z ozirom na grožnje vojevodinskih radikalov, ki so zagrozili, da bodo glasovali proti proračunu, če vlada ne sprejme njihove zahteve.

K členu 122. a je sprejet nov odstavek, ki se glasi: Pooblašča se finančni minister, da iz proračuna rezervnih kreditov da na zahtevo ministra za narodno zdravje na razpolago potrebne vsote ljubljanski in mariborski oblasti radi pokrija državnih dolgov za vzdrževanje bolnic v proračunskem letu 1926/27. in 1927/28.

S posebnim amandmajem 176. b se proglasijo Plitvička jezera in njihova okolica ter Triglavsko jezera in Velebit za nacionalne parke.

Sprejet je nadalje nov člen 207, ki se glasi: Upokojenci, ki so bili upokojeni pred končanim desetim letom efektivne službe, računajoč tudi neukazane in niso do 1. septembra 1923 doživeli 45. leta življenja, od uveljavljanja tega zakona ne prejemajo več osebnih in družinskih draginskih doklad, rasen v slučaju, ako so bili upokojeni zaradi bolezni. Ta določba se ne nanaša na upokojence vojne invalide.

Sprejet je nadalje nov člen 212. k, ki se glasi: Ministri ali narodni poslanci ne morejo biti člani upravnega odbora uprave državnih monopolov, upravnega ali nadzorstvenega odbora Narodne banke in Državne

Fašistični nabor v Gorici

Gorica, 24. marca. i. Danes ob 10. dopoldne se je pripeljal semkaj iz Bolcana tajnik fašistične stranke poslanec Turati, da prisostvuje fašističnemu naboru. Podal se je na sedež goriskega fašista, ki je v Trgovskem domu, bivšem slovenskem gledališču. Od tam je odšel na trg Gimnastika, kjer je 280 avangardistov dobilo puške in protostopilo v milico. Turati je ob tej priliki imel kratek nagovor na miličnike, povedal pa ni ničesar posebnega. Vršila se je nato parada vseh fašističnih organizacij iz mesta in pokrajine. Ves čas je deževalo brez prestanka. Popoldne je fašistični tajnik objasal gorisko okolico, zvečer pa se je odpeljal proti Trstu.

Pri fašističnih slavnostih je bilo največ ballističnih šolanih otrok in avangardistov srednješolcev. Med omili, ki so danes prestopili v milico, je tudi kakešnih 40 drugorodcev, večinoma Slovencev, kakor je izjavil gorški pokrajinski fašistični tajnik, po večini slovenskih srednješolcev, ki so se v izogib raznih neprimlik ali pa iz oportunitizma vpisali v fašistično avangardo. Pri paradi je vzbujala posebno pozornost četica šolar, malih Italijan, ki so bile oborožene s puškami.

Naloge nove vlade

St. Radić o razvoju situacije po proračunu
Koncentracijsko vladu bo sestavil parlamentarec. — Izčiščenje Narodne skupščine. — Vesti o reviziji ustave so pretirane. — Naša balkanska politika

Zagreb, 24. marca. n. Danes je došel St. Radić iz Beograda v Zagreb, da se udeležiti priprave novih zakonov v Bistri v hrvatskem Zagorju. Tekom dopoldneva se je udeležil seje oblastnega odbora, nato pa je sprejel novinarje, ki jim je podal daljšo izjavo o političnem položaju. Na vprašanje, v kateri smeri se bo izvršila izprememba vlade, je izjavil:

«Vlada se bo v kratkem izpremenila in sicer tako, da Velja Vukičević ne bo več njen predsednik in da bodo iz vlade izpadli oni njeni člani, ki so preveč kompromitirani in ki so se pokazali ne sposobne za delo. Novi predsednik vlade bo parlamentarec, demokrat ali radikal. Če bo dr. Marinković do tedaj ozdravel, bo on predsednik, ako pa ne, bo bržkone Nastas Petrović. Tudi vladna večina bo doživela neke izpremembe. KDK ne more dovoliti, da bi v bodoči koncentraciji odločevali radikali in taki demokrati, ki niso prav nič boljši od policijskih radikalov. To ne pomeni izključevati koga iz vlade, temveč uvesti v državno politiko novo smer in državo izpeljati iz sedanjega brezdeja. Izprememba sistema mora biti v tem, da se v vsakem ministru izpremeni sistem izvrševanja poslov. To velja zlasti za ministrstva financ, zunanjih del ter šum in rudnikov. KDK vztraja pri zahtevi, da mora biti finančni minister iz njenih vrst. Ako bi se na to ne pristalo, KDK ne more vstopiti v koncentracijo niti v kako drugo kombinacijo.»

«Ta široka koalicija ali ožja koncentracija se ima smatrati samo kot prehodna vlada. Definitivno vlado in izpremembo sistema pa more izvesti le koalicija, v kateri bodo s KDK sodelovali samo svobodno izvoljeni poslanci. To bi bila vlada, ki bi izbrisala sramoto našega parlamenta, da je polovica radi-

kalov in nekoliko demokratskih poslancev izvoljenih s kršenjem zakona in brez vsake politične morale.»

Kar se tiče revizije ustave, piše časopisje o tem večinoma nepravilno in preveč senzacionalno. Zlasti so izmišljene vse one, baje zaupne informacije, da se ima ustava izpremeniti zaradi namestitvi. Ni večje neumnosti kakor je ta, ker je ta skrb hvala bogu odveč. Ustava se bo izpremenila, ko bo čas za to. Predvsem zaradi elementarnega nezadovoljstva vseh prečasnih krajev. Vzrok temu nezadovoljstvu je v primitivni in partizanski organizaciji vseh ministrstev in velikih državnih ustanov. Temeljita in zdrava sprememba mora priti samo potom najširših samouprav, v katerih naj velikost in kompetenca novih oblasti da vsemu narodu priliko, da svoja življenska vprašanja sam rešuje, centralni vladi pa ostane le vrhovno nadzorstvo.»

«Povsem so izmišljene vesti o nekem diktatu Italije, da moramo sprejeti nettunske konvencije. Mi smo suverena država. Vodstvo naše zunanje politike zelo dobro ve in misli, da ne more imeti nobene praktične vrednosti za naše odnose napram Italiji enostavno sprejeti nettunske konvencije, ker bi naši odnosi napram Italiji ostali kljub temu neurejeni. Sprejem konvencij ne bi Italiji prav nič pomagal nam pa bi strahovito škodoval. Ne gre samo za nettunske konvencije, temveč za zdrave odnose Italije napram nam, kar pomeni, da se Italija nima vmešavati v balkanske zadeve, mi pa da smo vedno pripravljeni ustvariti balkanski Locarno. Naš sporazum z Italijo bo pomenil zagotovitev miru na Balkanu in v srednji Evropi brez kakšne škode za prestiž Italije in brez škode za našo suverenost in naše interese.»

potom. Vse izložene nepravilnosti bo dal nemudoma preiskati in bo pozval krivce na odgovor. Obširno je nato govoril o srbsko-italijanskih konvencijah in njihovi manjinski zaščiti, ki je razstržena tudi na kraljevino SHS (Medicini: Kdaž?)

Kr. Kramer: Kako ste mogli potem sprejeti v lanski finančni zakon oni člen, ki govori o zabrani nakupa in prodaje nepremičnin?

Dr. Šumenković polasnjuje, da je obetojala slična določba tudi v Italiji, ki pa jo je tudi ukinila. Končno ponovno prosi skupščino, naj pusti zadevi prosto pot in izjavlja, da predloga ne more sprejeti. Pri glasovanju je tudi vladna večina predlog odklonila.

Ob 12 je skupščina nato nadaljevala razpravo o fin. zakonu. Prvi je dobil besedo g. Svetozar Pribečević, ki je v dvehurnem govoru podrobno razčlenil vso škodljivost vladne politike in najostreje obsodil sedanji režim. (Njegov govor prinašamo na drugem mestu.) Po govoru g. Pribečevića je bila dopoldanska seja zaključena.

Pogoji za mir na Balkanu

Paris, 24. marca. g. O sklepu rumunsko-grške pogodbe piše «Temps»: Grško-rumunski pakt je dokaz prijateljskih odnosov med Atenami in Bukarešto ter odgovarja vsem zahtevam, ki se stavljajo mirovni in varnostni politiki. Pakt se more smatrati kot pričetek balkanskega Locarna.

«Journal» povdarja, da se pač ne more govoriti o balkanskem Locarnu, ker manjka jamstvo veseli. Usoda balkanskih držav naj ne bo odvisna od veseli, vendar pa ne bo mogoče izključiti države, ki ima interese na Balkanu. Sigurnost balkanskega mira se bo dosegla šele tedaj, ko se bo Jugoslavija sporazumela z Grčijo glede Soluna in Italijo pa glede ravnotežja na Jadranu.

Zbližanje med Francijo in Italijo

London, 24. marca. h. «Times» poročajo iz Pariza: Po prihodu novega francoskega poslanika v Rim so se francosko-italijanski odnosi polagoma izboljšali. Pesimističnemu naziraju italijanskega tiska o tangentski konferenci, se v merodajnih krogih v Parizu ne pridružujejo in se priključijo zadovoljiv rezultat te konference. Govor se, da je cilj francoske in italijanske vlade, da se bo med obema državama v ugodnem trenutku sklenila prijateljska in razsodišna pogodba. Vendar pa je nemogoče že sedaj vedeti za termin in za vsebino te pogodbe.

„Državljanstva vojna“ v Avstriji

Celovec, 24. marca. g. Snoči so socialni demokrati sklicali v kino dvorano v Feldkirchnu javno zborovanje, na katerem bi bil moral nastopiti kot govornik poslanec dr. Dannenberg. Zaradi tega zborovanja je vladalo v meštanskih krogih veliko razburjenje. Večje število članov «Heimatschutz» je prišlo na zborovanje ter izjavilo, da dr. Dannenberg ne sme govoriti. Na drugi strani pa so socialni demokrati vztrajali na tem, da se mora zborovanje vršiti. Prišlo je do pretepa med republikanskim Schutzbundom in Heimatschutzom. Udeleženci zborovanja so bili oboroženi z noži in drugim orožjem. Luči so ugasnile. Padlo je tudi več strel. Več oseb je bilo ranjenih, med njimi ena težko. Interventiralo je orožništvo, ki je aretiralo več oseb. Poslanec dr. Dannenberg je moral pod orožniškim varstvom zapustiti kraj. Ponoči je zopet prišlo do manjših spopadov.

Elementarne katastrofe

Paris, 24. marca. g. Seine je v okolici Pariza zaradi močnih viharjev porušila nasipe ter poplavlja 300 ha kultiviranega ozemlja. Setev je popolnoma uničena. Obstoji nevarnost, da bo prebivalstvo tega dela prišlo popolnoma na beraško palico.

Nesreča na morju

Gibraltar, 24. marca. (be.) Švedski parnik Cilos je zavozil v skale in se potopil. Od posadke je utonilo 12 moških. Druge je rešil neki angleški parnik.

Občinske volitve na Koroškem

Koroška slovenska stranka je odredila samostojen nastop Slovencev pri občinskih volitvah 22. aprila. Gre v prvi vrsti za to, da bi vodili naše občine zavedni naši ljudje, v drugi pa moramo misliti na rešitev našega slovenskega vprašanja. Glede avtonomije pripade gotovo občinam važna naloga.

Pa čemu naj bi gospodoval v kakšni slovenski občini kak Landbundovec? V takih občinah trpijo krivice naši ljudje, ker odločajo v vseh stvareh tuji in če je v njih kak kmet za župana, je le slepo orodje v roki nemške Slovencev skrajno sovražne stranke. Naše občine potrebujejo v vodstvu mož, ki poznajo gospodarske razmere in imajo srce za naše ljudstvo. Življenje je danes težko. Zato pa treba naš gospodarski posveščati vedno večjo pазnost in iz občinske uprave mora izginiti nemško zameranje naših krajev. Saj se danes Nemci celo ponajajo s tem, kako so s svojo politiko dosegli, da so slovenski kraji gospodarsko zaostali. Oni skrbijo pač zase in tiste nesrečne Slovence, ki dero za njimi, samo izkoriščajo v svoje namene. Nemci nimajo za take odpadnike med seboj lepe besede, razčljujejo jih v rešnici, v obraz pa se jim blijejo, da bi jih toliko bolj zavlačevali nase in stisnili v nemško suženjstvo. Če bi bil, da se stremejo in vidiš, da so voliti doslej nemške stranke le v svoje lastno škodo. Rojen Slovenec mora delati za svoj narod in ga povesti k jevi priznanju. Slovenske občine naj dobijo slovenske občinske zastopce. Potem se bo dalo kaj dobrega storiti za slovenskega kmeta in delavca.

Nemške stranke se se vrnijo v volilni boj z vso silo. Gre jim za to, da pridržijo svoje politike in pridobijo še novih. Občinsko slovo gospodarsko napredovanje, kakor pri vsaki volitvi, v rešnici pa hočejo slovensko gospodarstvo vrniti t. h. om in spraviti Slovence v take razmere, da bi lo imelo za imetelja v nemške roke. Občinske volitve so dalekosežnega pomena. Kjer bo županoval naš človek, tam se bo slovenska stvar lahko razvijala, drugod pa se bo bližala pogin.

Nemcem prihodnje Slovence naj le malo pomislijo na lastno dejstvo, da je nemška politika ugonobila merskega iz njihovih vrst. Stojijo naj zato tja, kamor spadajo, in ljubijo naj svoj materin jezik, kakor Nemci ljubijo svojega! Potem bodo spoštovali, v nemških vrstah izgubljajo svojo čast!

Problematični uspehi ženevskih razorožitvenih posvetovanj

Včera se je zaključilo peto zasedanje razorožitvene predkonference. — Negotovost glede termina zasedanja razorožitvene konference. — Do praktičnih rezultatov je še daleč

Zeneva, 24. marca. s. Zasedanje pripravljalnega odbora za razorožitveno konferenco se je danes po desetdnevnem posvetovanju končalo. Prihodnja seja se bo vršila najbrže sredi avgusta.

Zeneva, 24. marca. (že-s.) Na današnji seji pripravljalnega odbora mednarodne razorožitvene konference je predlagal nemški delegat Bernstorff, naj se pozove svet Društva narodov, da že koncem tekočega leta skliče mednarodno razorožitveno konferenco. Francoski delegat grof Clauzel, angleški delegat lord Cushendun, poljski zastopnik Soukal in japonski delegat Saito kakor tudi drugi govorniki so se izjavili proti temu predlogu. Govorniki so povdarjali, da ni še prišel pravi trenutek za sklicanje mednarodne razorožitvene konference.

Komisija za mednarodno razorožitveno konferenco je danes dopoldne razpravljala o resolucijskem načrtu, ki ga je predložil grof Bernstorff in po katerem naj komisija povabi svet Društva

narodov, naj skliče mednarodno razorožitveno konferenco za konec tega leta.

Več govornikov, med njimi zlasti lord Cushendun (Anglija), Saito (Japonska), grof Clauzel (Francija) in Soukal (Poljska) so izjavili, da ta načrt resolucije ni sprejemljiv. Sklepanje o načrtu, ki ga je predlagal grof Bernstorff, se je odgodilo na popoldansko sejo. Edini, ki je podpiral načrt, je bil vodja sovjetske delegacije Litvinov. Na popoldanski seji je pripravljali odbor z veliko večino odklonil nemški predlog. Odklonitev se je v bistvu utemeljevala s tem, da se mora najprej počakati na rezultat pogajanj med vesilami, ki so v prvi vrsti interesirane na mornariških vprašanjih. Drugo čitanje kombiniranega francosko-angleškega načrta po razorožitvi se more izvršiti z uspehom šele po doseženem sporazumu teh vlad. Tudi je v interesu uspeha razorožitvene konference potrebno, da se vrši to drugo čitanje.

Angleški odgovor na sovjetska ocitanja

Angleški delegat na razorožitveni predkonferenci poveličuje angleške zasluge. — Zanimivo angleško sporočilo državam, ki so podpisale washingtonsko konvencijo glede pomorske razorožitve

Zeneva, 24. marca. (lo.) Po končani seji je imel angleški delegat lord Cushendun s novinarji razgovor, v katerem se je bavil z odgovorom Litvinova na kritike njegovih razorožitvenih predlogov.

Cushendun je izjavil, da so dovedli odgovori Litvinova do spoznanja, da so sovjeti ne smatrajo meštanske vojne za vojno. Ne samo da se Rusi borili proti svojim lastnim državljanom, oni hočejo zaneti meštansko vojno po vsem svetu. Lord Cushendun je nato izjavil, da je v posesti avtentičnih podatkov, ki dokazujejo, kako velikanske vso te je izdala sovjetska Rusija za dobavo orožja nacionalističnim četam na Kitajskem, medtem ko se je Anglija omejila zgolj na obrambo Sanghaja ter življenja in imetja angleških državljanov.

Glede razorožitve je povdarjal Cushendun, da bi bilo lahko za gotove države ustanoviti potrebe za njihovo notranjo varnost. Anglija mora vedno imeti pred očmi dogodek, da kakršnih je prišlo v Sanghaju. Drugi narodi so vedno pričakovali, da bo Anglija prednjačila v razorožitvi in tudi sama čuti, da bi se lahko sedaj, ko ni vojni nevarnosti, v večji meri razorožila. Vendar pa drugi narodi in kritiki niso niti tega storili, kar je storila Anglija. Bolje bi bilo, ko bi ti kritiki ne storili ničesar, ker bi ti najraje videli, da bi bil angleški delegat v položaju izjaviti, da je Anglija pripravljena razorožiti najmanj 1000 bojnih ladij, kar

bi seveda najbolj bi v račun senzacije lastnih ljudi.

Anglija je kljub vsem kritikam veliko storila na polju razorožitve. Reducirala je svoje zračno brodogradnjo, kljub veliki francoski premoči. Anglija je bila tudi tista država, ki je pripravila prvi razorožitveni načrt. Končno je Cushendun izrazil željo, naj bi se v Zenevi v večji meri združili idealizem z realizmom in naj bi imeli oni, ki propagirajo razorožitve, več potrpljenja.

Zeneva, 24. marca. s. Angleška delegacija sporoča, da je lord Cushendun danes poslal zastopnikom Zedinjenih držav, Francije, Japonske in Italije poto, ki veli, da je mogel zadnji tork v pripravljalnem odboru samo v nejasnih besedah govoriti o novih predlogih angleške vlade glede nadaljnjih razorožitvenih vojnih ladij, da pa more sedaj sporočiti natančne predloge, in sicer: 1.) velike vojne ladje, zlasti one, ki se bodo nanovo gradile, naj nimajo več kot 30 ton, namesto dosedanjih 35 ton; 2.) največji kaliber topov naj se zniža od 16 na 13,5 angleških col in 3.) starostna meja ladij naj se zviša od 20 na 26 let.

Končno se povdarja, da bi sprejete angleških predlogov pomenilo nov velik korak na potu k razorožitvi in da bi v sedanjih meri pomenilo finančno olajšavo toliko glede gradbenih stroškov, kolikor glede stroškov vzdrževanja ladij, ki se bodo gradile v bodoče.

Likvidacija subotičke afere

Uradni rumunski komunikacije o pošiljki municije. — Nepotrebno razburjenje in natočevanje v Budimpešti

Bukarešta, 24. marca. g. Uradno se poruči, da je 22 vagonov eksplozivnih snovi, ki so jih jugoslovenske oblasti 24 ur zadržale v Subotici, last Rumunije. Transport je že došel v Rumunijo ter je bil v redu prevzet.

Budimpešta, 24. marca. s. Madžarski dopisni urad, je prejel od merodajne strani naslednje obvestilo: Nekateri inozemski listi so objavili vest iz beogradskega vira, da je bil na železniški postaji v Subotici ustavljen transport, ki je prišel iz Italije ter bil instruiran v Rumunijo in v katerem je bila večja množina eksplozivnih snovi. Ker je bil transport dirigan v Subotico, sklepajo beogradske listi, da je bila ta pošiljatev prav za prav namenjena za Madžarsko.

Iz dejstva, da je Subotica v bližini madžarske meje, more le odkrita hudobnost sklepati, da je Madžarska v zvezi s tem transportom. Subotica ni madžarska obmejna postaja. Transport iz zapada preko Jugoslavije v Rumunijo se vršijo na oblikovani glavni progi Ljubljana—Subotica—Senta—Velika Kikinda. Ta proga torej ne gre preko madžarskega ozemlja. O transportih razpolaga torej na vse progi jugoslovenska železniška uprava in madžarske oblasti ne morejo imeti nobenega vpliva na to, kako dirigirajo jugoslovenske oblasti transporte.

Beograd, 24. marca. l. Voljni minister general Hadžić je podal novinarjem z ozirom na dogodek v Subotici, kjer so ustavili transport 22 vagonov municije iz Ita-

lije v Rumunijo, naslednje izjavo: V začetku marca sem prejel od šefa vojnega odseka pri ljubljanskem železniškem ravnanstvu poročilo, da sta prispela iz Italije dva voza z orožnim materialom za Rumunijo. Smer urazpota preko našega ozemlja je bila označena Ljubljana—Zidani most—Zagreb—Subotica—Velika Kikinda. 10. marca sem prejel drugo poročilo od istega oficirja iz Ljubljane, da je tjakod splošno gotovo število vagonov z enakim materialom za Rumunijo. Prva in druga partija naj bi se kompletirali v eno garnituro. Čim sem to poročilo sprejel, sem poslal pismo prometnemu ministru, v katerem sem ga prosil, naj zadrži transport, kar obstoja bolazen, da je vojni material namenjen morda kakim drugi državi. Istočasno sem poslal tudi pismo zunanjemu ministru, proseč ga, naj se pri tukajšnjem rumunskem poslanstvu informira, ali je v resnici ta transport iz Italije namenjen v Rumunijo. Odgovor zunanjega ministra je potrdil to poročilo. Naro sem 22. tm. poslal nujno pismo prometnemu ministru, v katerem sem ga obvestil, da bo posebna komisija ugotovila ali so vagoni v Subotici oni, glede katerih je bilo že prej izdano dovoljenje za tranzit. Čim se to ugotovi, naj se vagoni takoj odprejo preko meje v Rumunijo. Ta komisija preizkusi vagonov je bil izvršen tekom današnjega dne (očividno včeraj. Op. ur.) v Subotici in pošiljatev bo tekom današnjega dneva rešpeditirana v Rumunijo. Zato se ne more govoriti o kakem tihotapstvu orožja.

Vprašanje nemških manjšin v Inozemstvu

Papež pravi, da ni svoboden in da zato ne more pomagati južnim Tirolcem. — Manjšinska debata v nemškem parlamentu

Rim, 24. marca. d. Papež je sprejel v avdienci dunajskega kardinala Pilffa. Papež se je najprej zanimal za splošne razmere v Avstriji pri prihodu govoriti tudi o Južni Tirolski. Izjavil je, da ga zelo boli, da mu avstrijski in nemški katoliški očitajo, da se baže ni zavezal za pouk v materskem jeziku učencev. Kar je mogel storiti, je storil, ker miali kot oče na vse svoje otroke, najbolj seveda na one, ki so v stiskah.

Toda, prositi Vas moram, je dejal papež kardinalu Pilffu, da poveste svojim vernikom, da nismo svobodni, da je razmerje med cerkvijo in italijanskim državo isto, kakor je bilo 21. septembra 1870. Tudi v bodoče bomo storili to, kar je mogoče kljub nevarnosti, da bodo nadaljnja naša prizadevanja položaj prej poslabšala kakor pa izboljšala.

Rim, 24. marca. d. V debati o proračunu notranjega ministrstva je poslanec centruma Schreiber začel tudi vprašanje usode nemških manjšin v inozemstvu. Izjavil je, da se mora v zvezi s tem vprašanjem gledati na položaj nemških manjšin v srednji Evropi. Z resno skrbjo in s veliko simpatijo zasledujejo Nemci borbo nemških manjšin.

Manjšinska vprašanja, je dejal poslanec Schreiber, je evropsko vprašanje. Ako se evropski narodom ne bo posrečilo omogočiti manjšinam ohranitev nacionalnih posebnosti, potem se bo morala Evropa odreči, da bi potom pravnih idej, razsodišnih pogodb, meddržavnih odborov in sporazumskih programov še kdaj prevzela vodstvo. Evropska manjšinska politika se ne sme voditi s maščevalnimi odredbami, ki počasi uničujejo narodnosti, temveč s moralnimi pridobitvami in s psihološkim razumevanjem. Docela netočna je trditev gotovih italijanskih zgodovinarjev, ki so nemške manjšine na Južnem Tirolskem označili za priseljenke v sedanje nacionalne kulture. To je potrjevanje zgodovine.

Posl. dr. Kramer za odpravo škandaloznega postopanja pri podeljevanju državljanstva

Utemeljena interpelacija na notranjega ministra. — Bogati tujudi dobe državljanstvo, naši Primorci čakajo leta in leta zama

Beograd, 24. marca. l. Posl. dr. Kramer je danes vložil v Narodni skupščini na notranjega ministra dr. Korošca naslednje vprašanje:

«G. minister, kakor vam je sigurno znano, se nahaja v vašem ministru mnogo tisoč prošelj za sprejem v našo državljanstvo. Med njimi so prošnje premmogih naših rojakov iz neodređenih krajev, ki že leta čakajo, da se vprašanje njihovega državljanstva končno reši. Sigurno vam je znano tudi to, koliko zlorab se je pri reševanju prošelj za državljanstvo izvršilo. Tujerodci, ki so imeli potrebna sredstva, so brez težko dobili naše državljanstvo, čeprav ni bilo v interesu naše države, da se jim v tem oziru gre na roko. Naš preprosti človek pa je prosil zama in čakal do danes. Intervencije poslancev nič ne izdajo. Le tu in tam se posreči v izrednem slučaju rešiti eno ali drugo državljansko zadevo. Ogromna večina prošelj leži še vedno v arhivih vašega ministristva.

Kdor pa vzame denar v roke, ta ima čisto druge izgiede, kakor če se obrača na svoje poslance ali pa apelira na uvidenost vašega ministristva. Premnogi teh naših rojakov, katerim Jugoslavija

ne da državljanstva, čeprav imajo vsi polno pravo nani, so v stalni nevarnosti, da izgube svoje službe in dogaja se celo to, da naše rojake delavce v raznih obratih inspekcije dela drže pod svojim nadzorstvom ter jim stalno pretijo z izgonom.

Pred tremi meseci je notranje ministristvo pripravilo načrt zakona o državljanstvu, po katerem naj bi se vse višee prošnje za državljanstvo generalno rešile. Ta zakon do danes še ni predložen. Medtem postaja vprašanje državljanstva vedno nujnejše, ogorčenje prizadetih, ki vsak dan čitajo, kakor je ta ali oni tujerodec dobil naše državljanstvo, dočim se zanje nihče ne briga, postaja vedno večje, pa tudi sramoti našo državno upravo in ne nazadnje obstoja tudi nevarnost, da se vprašanje državljanstva še vedno korpucijonistično zlorablja.

Z ozirom na vse to si usojam vas, g. minister, vprašati, ali ste voljni vzeti perečo zadevo priznanja državljanstva v takojšen pretres ter rešiti predložene vam prošnje, kakor to odgovarja našim narodnim interesom in moralnemu pravu prizadetih prošilcev.»

Škodljivo delovanje italijanskega velekapitla v Dalmaciji

Zanimiva razprava na včerašnji dopoldanski seji Narodne skupščine. — Protizakoniti privilegiji italijanskih družb v Dalmaciji

Beograd, 24. marca. p. Današnja seja Narodne skupščine je bila razen malega incidenta takoj po otvoritvi mirna in stvarna. Najprej je bil v razpravi nujni predlog poslanca KDK g. Josipa Pasarića, ki je zahteval preiskavo glede poslovanja italijanskih kapitalističnih družb v Dalmaciji, nato pa je Narodna skupščina nadaljevala in zaključila pozno v noč razpravo o fin. zakonu. Današnja razprava je bila pod vplivom govora g. Svetozarja Pribečevića, ki je najostreje očiglasno partizanski in nesposoben režim g. Vukičevića.

Po predstavljanju zapisnika je govoril v osebni zadevi poslanec SDS dr. Milan Kostić, ki je ostro zavrnil včerašnje napade radikala Nikolića, davi je povdarjal, da bi se mu pred takimi napadi sploh ne bilo treba braniti, ker je njegovo delo dovolj znano. Nikolić ga napada zgolj zato, ker ni hotel zadovoljiti njegovim partizanskim zahtevam. Dr. Kostić je izjavil, da je takoj pripravljen odločiti svoj mandat, če stori isto tudi g. Nikolić in nato povsem nepristranski forum presodi, kje le laž in kje resnica. Po kratkem odgovoru poslanca Nikolića je skupščina prešla na dnevni red in pričela razpravo o nujnem predlogu poslanca KDK g. Pasarića, ki se glasi:

Z ozirom na dejstvo, da je pravnih položaj italijanskih družb «Suffid» in «Monte Promina» v državi že celih 9 let ne samo pravno povsem neurejen, temveč tudi popolnoma nezakonit, in glede na to, da je delovanje teh družb povzročilo v Dalmaciji narodu in državi velično moralno in materialno škodo, kar je dokazano tako potom javne kritike kakor tudi na podlagi uradnih ugotovitev strokovnjakov, naj izvoli Narodna skupščina 9članski anketni odbor, ki naj s pritegnitvijo strokovnjakov iz vrst hidroinženirjev in pravnikov prouči

pravice, koncesije in dosedanje delovanje imenovanih družb ter stavi Narodni skupščini predloge za zakonito ureditev njunega pravnega položaja in svrhu ugotovitve materialne škode, ki so jo trpele država in samoupravne korporacije.

V svojem govoru je posl. Pasarić podrobno opisal škodljivo delovanje teh dveh italijanskih kapitalističnih družb v Dalmaciji ter navajal, da kupčeta od naših ljudi za visoke cene zemljišča, tako da je sedaj že nad 3 km naše obale v posesti italijanskih družb. Obe družbi imata svoj sedež v Trstu in sta popolnoma v italijanskih rokah, četudi bi morali v smislu rapalske pogodbe in santamargheritskih konvencij imeti svoj sedež na našem ozemlju in biti vsaj v naš trgovski register. Vsega tega ni izvršila nobena obeh družb, ki vodita vrhu nepošteno knjige in falzificirane bilance. Sedaj se potegujeta še za razne vodopravne pravice, kar pomeni pravačati atentat na našo pomorsko obrambo. Govornik naglašja, da je v eminentno državnom interesu, da se temu početju napravi konec.

V enakem smislu je govoril tudi posl. dr. Trumbić, ki je opozarjal na določbe v Italiji sklenjenih pogodb in zahteval, da se vprašanje v smislu predloga čimprej uredi, ker je evidentno, da tu ne gre le za gospodarsko, marveč tudi za politično ekspanzijo Italije v Dalmaciji. Vlada mora temu pojavu posveščati večjo pažnjo, sicer se nam lahko zgodi, da bomo nekoga dne presenečeni s tem, da bo Italija dokazovala italijanski značaj našega Primorja.

V imenu vlade je podal zastopnik zunanjskega ministra dr. Šumenković kratko izjavo, v kateri prosi Narodno skupščino, naj se ne vmešava v to zadevo, marveč naj pusti, da se stvar razvija normalnim

Stermecki, Celje.

Zelim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji veletrgovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštne prosto, pri osebnem nakupu pa povrnem vožnjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenciji ter ne vodim cenega in slabega blaga, katero se te nizke cene ni vredno. Prodajam zajamčeno dobro blago iz najboljših svetovnih tovarn, ker imam samo direktne zveze z tovarnari iz vseh industrijskih držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katere se nahaja v pritličju, v prvem nadstropju in v podstrešnih skladiščih cele ogelne hiše, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, brez da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno naobraženih in prijaznih uslužbencev, kateri dajejo radevolje vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov.

Zaloga se sestoji iz sledečih oddelkov in predmetov: **Manufakturni oddelek:** sukno, volna, platno, tiskanine in razne tkanine iz bombaža in lanu. **Modni oddelek:** perilo, pletenice, torbarski, nožarski, jekleni in kosmetični izdelki, traki, čipke, vezanine in muzikalije. **Konfekcijski oddelek:** gotove obleke za dame, gospode, otroke in klobuki. **Čevlarski oddelek:** galanterijski, luksuzni in štrapančni čevlji za dame, gospode in otroke. **Poštorazpošiljalni oddelek in engros oddelek.**

Stermecki, Celje.

Šolski orkester in šolski pevski zbor P. R. K. na I. drž. deški meščanski šoli v Ljubljani - Prule

Kakor smo že poročali v stvarni kritiki v «Jutru» in «Slov. Narod», je priredil P. R. K. na tej šoli pod vodstvom strok. učitelja glasbe in absol. kons. g. Ivana Repovša tudi letos glasbeno akademijo dne 10. novembra in 19. marca 1928. v šol. telovadnici. Kako veliko zanimanje je vladalo za to prireditve, nam kaže dejstvo, da je občinstvo vse trikrat popolnoma napolnilo prostore šolske telovadnice. G. Repovš je ustvaril v dveh letih močan šolski orkester, v katerem so zastopana poleg godal, klavirja in harmonija tudi pišala in tolkala, ter šteje skupno 26 dijakov, izbrani deški zbor pa okoli 40 naj-

boljših pevcev. Izvajali so jako pester spored, narodne in E. Adamičeve umetne pesmi s spremljevanjem klavirja in orkestra. Orkester sam pa je eksaktno izvedel klasične in sodobne komade. Nastop posameznih učencev pri klavirju in violini je pokazal višek sodobnega modernega pouka na tej stopnji.

Dasiravno ne predvideva šolski učni načrt na teh šolah nobenega sistematičnega prostega zborovega petja in orkestralnih vaj je ta nastop pokazal, kaj se lahko na tej stopnji doseže z delom in požrtvovalnostjo. Kajti baš v naši dobi, ko prevladuje še vsepovsod podvojna psihoza, ko še niso zabrisani vtisi

vojne, ki so v človeštvu skoraj zatrli estetski čut, je treba posvetiti takim glasbenim prireditvam posebno pozornost. Kajti z njimi dobijo dijaki veselje za šolsko delo, razvija se jim čut za lepoto in srčno kulturo. Glasba je pač vzgojni faktor, s katero se kaže inteligenca vsakega naroda.

Merodajne oblasti naj bi to upoštevale na ta način, da bi se tudi na meščanskih šolah uvedlo sistematično zbornopetje in orkestralne vaje, potem bi se take produkcije tudi lahko večkrat vršile. To bi bil temelj za zidavo iskrenih odnosa med domom in šolo in tudi učni uspehi bi bili boljši.

Avstriji pri vojaki in da je bil trikrat na orožnih vajah, enkrat celo v Sežani in na občini. O vojni pa čudoma ni ničesar vedel povedati. Kakor da jo je prespal!

Ko ga je dr. Papež opozoril na orožnika, je Krajnar omenil, da so orožniki svojčas nosili drugačne uniforme. Na vprašanje, če hodi v cerkev, je odgovoril, da ne hodi. Vtis abnormalnosti je napravil le enkrat, in to v začetku, ko je na vprašanje, po čigavih navodilih gospodarita sestra in mati, odgovoril: «Po navodilih nebeske družbe!...» Drugače pa je Krajnar ves čas (dobre tri ure so se gospodje razgovarjali z njim) napravil vtis popolnoma normalnega človeka.

France Krajnar je normalen

Zanimivo je, da se je Krajnar natanko spominjal vseh dogodkov pred 20 leti, dočim so poznejši zaviti zanj v meglo. Tako n. pr. ni čutil potrebe, da bi povprašal po materi. Obratno pa se je, kakor je trdil, vedno zanimal za časopise in knjige, a mu jih niso dali. Za vzrok prihoda komisije se Krajnar ni zanimal in mu ga gospodje tudi niso razodeli. Kakor hitro so mu stavili kako pereče vprašanje, ki bi na mah razjasnilo tragedijo njegovega življenja, ga je enostavno — preslišal...

Po sestavi zapisnika, v katerem se je ugotovilo, da je Krajnar zastal v duševnem življenju, da ni o kakšni popolni duševni zmedenosti nobenega govora, da pa je nagnjen k melanholiji, da se mu je treba gihati svobodno, da se oprosti duševne depresije, nakar se bo njegovo stanje čez več mesecev preiskalo, se je komisija poslovila, poprej pa še zabičila Krajnarjevi sestri skrbnici Franci, da ne sme imeti svojega brata pod ključem, temveč da mora pustiti vaščane k njemu, da ga ti uvedejo v razmere.

Francetova trmoglavost pred občinsko komisijo

Včeraj dopoldne se je na Krajnarjevem domu zglasila občinska komisija, sestojela iz župana Andreja Zihlerja, okrajnega zdravnika dr. Stanka Perparja in občinskega tajnika Franca Königa. Imela pa je nekoliko slabši uspeh. Ko je vstopila v podstrešno sobico, se je Franc Krajnar pravkar prebudil, vendar se ni ozrl po došlecih, temveč se je trmasto obračal proti zidu. Ko so ga sestra Francka, župan Zihler in zdravnik dr. Perpar kaj vprašali, je odgovarjal na njihova vprašanja le s kratkim «da» ali «ne». V družinsko sobo se ni hotel podati, češ da bo še spal. Zdravnik dr. Perpar smatra v interesu preiskave duševnega stanja potrebnim, da se še zabrani vaščanom dostop do Krajnarja, a zaenkrat ostane v veljavi odredba sodne komisije.

Pred 17. leti

Leta 1911. je poročal sirotinski svetnik Andrej Milavec o Krajnarjevem čudakem vedenju na logaško sodišče. Ta je poslala v Laze 8. aprila istega leta sodno komisijo, sestojelo iz sodnega svetnika dr. Krauta in zdravnika dr. Mayerja in Červenyja. Vendar ta komisija ni, mogla v Krajnarjevo celico,

ker se je zaprl pred njo. Pogovor se je nato vršil skozi zaprta vrata.

France Krajnar je čisto pametno odgovarjal na vprašanja. Rekel je n. pr. da zaradi tega ne gospodari, ker se je naveličal. Obširno je razkladal, kako se je počutil v šoli in kateri profesorji so se mu priljubili. Rekel je, da se je zaprl v celico zaradi tega, ker se je ženil in ni bil zadovoljen z njim nevestin oče. Ko se bo otresel vseh hudih misli, da bo vprašal za roko kakšno drugo. Na vprašanje, če vidi prikazni, je odločno odgovoril, da ne.

Logaško sodišče je nato 28. aprila l. 1911. na podlagi izvedeniškega mnenja, da Krajnarjevo duševno življenje ni v redu postavilo Krajnarja pod skrbstvo. Deželno sodišče v Ljubljani pa kuratele ni odobrilo z motivacijo, da je Krajnar pameten in se pač ne briga za gospodarstvo, ker je samo čudak. Tudi se je močno spodtikalo na tem, ker izvedenca Krajnarja vobče nista videla, ampak sta se pogovarjala z njim skozi zaprta vrata. Tako je ostal Krajnar nadalje gospodar milijonskega premoženja in bo to ostal tudi odslej, ko je po 22 letih samotarstva tako rekoč vstal od mrtvih.

Žrtev Glavnjače — bivši dobrovoljec in Sokol Franjo Vulč

o katerem je «Jutro» nedavno poročalo, da so mu polomili roke in noge ter ga kakor paket vrgli v Savo. Njegov prijatelj tova-

riš iz svetovne vojne g. Julče Hmelak, ki se je z Vučem boril ramo ob ramo v Dobruži in od Soluna do Višegrada, nam je poslal priloženo sliko s kratkim pripisom: «Domovina, domovina — proklela si našo kri!»

Pošteno slovensko dekle — žrtev lažnega inženjerja

Domžale, 24. marca

Lansko pomlad se je podala 18-letna Francka iz Doba kot šivalka slavnosti v Beograd, kamor gre vsako leto več žen in deklet iz Domžal in okolice iz Beograda je Francka svojim staršem pridno dopisovala, kako je srečna, da se ji dobro godi in da dobro zasluži. Tako dopisovanje je trajalo več mesecev.

V mesecu juliju lanskega leta pa je Francka naenkrat prenehala dopisovati in tudi starši so dobili vrnjena pisma, ki so jih poslali njej v Beograd Čez dalje časa so preleteli starši pismo iz Skoplja, naj nemudoma pošlje gotove listine pošto le. žeče v Skopje, kjer da se bo Francka bogato poročila. Starši temu poročilu niso verjeli, nego so Francki bržzavili, naj se nemudoma vrne, ker jo bodo sicer dali po odgonu privesit; domov. Te grožnje je Francka ustrašila in se je res takoj pripeljala v Dob. Doma je pripovedovala, da se je v Beogradu seznanila z bogatim inženjerjem ter šla z njim v Skopje, kjer naj bi jo on poročil. Francka si je potem še

Originalno angleško

SPARKLET

silonsko steklenico

dobite pri vseh podružnicah tvrdke

Julio Meini d. d.

Najnovejše za spomlad

Moderno JOS. SNOJ
manufaktura
LJUBLJANA
Prešernova ul. 3.
Solidne cene. Dobro

vse poletje in jesen dopisovala z inženjerjem.

Franckin zaročenec, tako zvan inženjer Franjo Kubiček, star 30 let, doma iz Tuzle v Bosni, se je v jeseni preselil iz Skoplja na Sušak, odkoder je Francki v svojih pisnih zatirjal, da ima 10.000 Din mesečne plače. Lani koncem novembra se je pojavil Kubiček tudi v Ljubljani in je prenočil v hotelu Miklič, nato pa se podal v Dob in tam prošil za Franckino roko njene starše. Predstavil se je staršem kot bogat inženjer in rezervni kapetan. Seveda, staršem je bogati ženit tako ugajal, da so takoj privolili v Franckino možitev. Inženjer Kubiček in Francka sta se podala k domaćemu župniku v Dobu; ker pa Kubiček ni imel vseh listin v redu, župnik ni hotel izvršiti poročniške obreda.

Ker Kubiček ni mogel ničesar opraviti pri domaćem župniku, sta odšla s Franko v Zagreb v nadi, da bo tam šlo lažje. Da bi ženitovanje bilo bolj slovesno, sta vzela s seboj tudi Franckinega brata. No, pa tudi v Zagrebu se nista mogla poročiti zaradi teh presnetih listin. Končno sta se podala na Trsat, kjer sta po dolgem molodovanju dosegla v romarski cerkvi željeno poroko. Kot prič: sta funžirala Franckin brat in tamošnji mežnar.

Bivala sta nekaj časa na Sušaku in tam uživala medene tedne. Ker pa je inženjerju zmanjkalo denarja — slučajno ga ni dobil iz banke — je poslal svojo mlado ženo Franko v Dob k staršem po denar, odnosno doto, čeprav je poprej zatirjal, da ne potrebuje ničakega denarja, ampak naj mu dajo samo njegovo Franko. Denar, ki ga je Francka prinesla, sta kmalu zapravila. Odpeljala sta se nato v Ljubljano, kjer sta prenočevala v hotelu Miklič in po nekaj dnevih »po francosko« izginila. Ne da bi poravnala dolg.

Pred par tedni sta Francka in Kubiček prišla v Dob k staršem, kjer so inženjerja lepo spreleli in mu strelili z vsemi dobrotami, ki jih je Kubiček čvrsto užival ter se moško sprehal po Dobu in Domžalah.

Toda domžalski orožniki so postali na sumljivega tučca pozorni, ga zasledovali ter uvedli o njem v raznih krajih obširne poizvedbe. Vrhim orožnikom se je končno posrečilo dobiti o Kubičku različne podatke; doznali so, da je Kubiček navaden pisar, da je že 7 let oženjen in da njegova žena živi v Tuzli s 3 otroci v bedi in največjem siromaštvu.

Narodnik Skok, komandir domžalske orožniške postaje, je na podlagi teh podatkov minulo sredo aretiraj Kubička in ga izročil sodišču na Brdu, kjer se bo možak moral zagovarjati zaradi dvoženstva. Tam slepar sedaj premišljuje o svoji usodi, ki mu je bila po njegovih pustolovščinah prej ali slej neizbežna. Usoda prevarane Francke naj bo temeljit nauk vsem slovenskim dekletom, ki se podajo na luj s trebutom za kruhom ter neso s seboj poleg pridnih rok tudi izdatno porcijo lahkovernosti.

Danes ob pol 11. dop. in ob 3. pol 5., 6., pol 8. in 9 uri

Triumf nemške filmske umetnosti:

BIGAMIJA

7 dejanj o ljubezni in strasti, V glavnih vlogah interpreti:

MARIJA JACOBINI
HEINRICH GEORGE,
ANITA DORRIS,
ERNST VEREBES.

Autor: Max Glass. — Režija: Jaap Speyer.

Pri vseh predstavah svira naš priznani najboljši orkester!

Telefon 2730 Kino «DVOR»

Kako je čudaški milijonar Krajnar pred sodno komisijo od smrti vstal

France Krajnar je popolnoma normalen človek z izvrstnim spominom. — Prespal je svetovno vojno in nastanek Jugoslavije. — Velezanimive ugotovitve sodne komisije

Odkar je nedeljsko «Jutro» objavilo obširno poročilo o Francetu Krajnarju, ki je že 22 let prostovoljno zaprt na svojem domu, se ves teden, zlasti na Notranjskem, niso pogovarjali o drugem, kakor o skrivnostni tragediji omejenega kmečkega milijonarja. Govorice so se večinoma sukale okrog glavnega vprašanja, ali je Krajnar blazen ali normalen. Ponekod so prišli ljudje v tako strastno debato, da so stavili za in proti. V ostalem je ta izredno čudna zadeva vzbudila kot evropska senzacija veliko pozornost v Jugoslaviji kakor v inozemstvu.

V nedeljski številki smo poročali o posetu komisije na Krajnarjevem domu. To seve ni bila uradna komisija, marveč je šlo na vzpodbudo trgovca gospoda Puntarja v Logatcu za orožniško preiskavo ali je Krajnar živ ali mrt. Zaradi tega tudi niso stavili Krajnarju raznih vprašanj, temveč so se zadovoljili z ugotovitvijo, da je pri življenju in v zlic dolgotrajnemu samotarstvu še precej dobro ohranjen. Po našem poročilu je vse nestrpno čakalo, kaj bo ukrenila oblast. In ni bilo treba dolgo čakati, ker je bila takoj odredjena sodna preiskava. Komisija, sestojela iz sodnega predstojnika g. Kajetana Premiersteina, sreskega sanitetnega referenta dr. Milana Papeža, zapisnikarja Markiča in še dveh orožnikov, tokrat s Planine, se je odpeljala v Laze, zbrala na licu mesta vse potrebne informacije in — kar je najvažnejše — zaslišala tudi Krajnarja samega.

Razgovor sodne komisije s Francetom Krajnarjem

Krajnar je ob prihodu sodne komisije ležal še v postelji. Sestra ga je vprašala: «Ali spiš?» Brat ji je čisto odločno odgovoril: «Ne!» — «Neki sošolec je prišel in bi rad s teboj govoril.» — «Če je tako,» je odvrnil Krajnar, «naj gre k mami!» — «Rad bi tudi prenočeval pri nas.» — «Kar spodaj mu naj odstopijo sobo, če pa ni mogoče, mu pa jaz svojo odstopim.»

Ko mu je sestra dopovedala, da bi hotel dozdevni sošolec na vsak način govoriti z njim, se je počasi oblekel, ogledal si gospode in potem rekel: «Kar doli pojdim v pritličje!» Nato je šel sam, pred komisijo, doli po stopnicah naravnost v družinsko sobo, kjer se je vsedel k peči in se obrnil k zdravniku dr. Papežu s vprašanjem: «Torej ti si moj sošolec? Pa se te prav nič ne spominjam...»

Seveda je Krajnar prvič v svojem življenju videl g. dr. Papeža, ki se je nalašč, da preizkusi Krajnarjevo duševnost, predstavil za sošolca. Dr. Papež je začel Krajnarju zatirjati, da

sta hodila skupaj v realko v Ljubljani, kar pa Krajnarju nikakor ni šlo v glavo, češ da gospoda podprikrat vidi in da je nemogoče, da ga ne bi poznal, ko se vendar spominja vseh sošolcev in tudi profesorjev. Več teh in onih je celo navedel z imeni. Po tem uvodu se je razpletel velezanimiv pogovor med zdravnikom dr. Papežem in Krajnarjem. Najprej o gospodarstvu, potem o politiki, občinski upravi itd. kakor sledi:

Značilen dialog

— Kdo gospodari na posestvu?
— Mati in Francka.
— Kako gospodarita?
— Dobro.
— Ali ne bi ti bolje gospodaril?
— Ne.
— Katero je glavno mesto naše države?
— Dunaj.
— Ali še živi cesar Franc Jožef?
— Še živi! Tudi prestolonaslednik Rudolf in Stefanija še živita.
— Kdaj si bil podžupan?
— L. 1908.
— Ali hočeš še biti?
— Zakaj pa ne!
— Dobro, te bomo kandidirali. Vsi občinski možje bodo pomagali, da boš izvoljen.
— Ne možje, odborniki.
— Kje kupujete špecerijske potrebnščine?
— Pri Brusu v Logatcu.
— Zakaj pa ne tu doma?
— Zato, ker se tam vse dobi, kar se ne dobi v Lazah.
— Ali bi mi hotel kaj posoditi?
— Ne morem nič, ker nisem gospodar. Če ti da Francka. Najbolje pa je, da se pomeniš z materjo.
— Glej dinar!
— To je ena krona.
— Tu sta pa 2 Din.
— Dve kroni sta to!

Mož, ki je prespal svetovno vojno

Ostali gospodje od komisije so se vsedli k široki mizi med okni in pazno motrili Krajnarja. Zapisnikar si je medtem pripravil pisalni stroj za takojšnji zapisnik. Ko ga je Krajnar ugledal, se je zelo zainteresiral zanj, zlasti ko je zapisnikar zapisal njegovo ime. Interesiral se je tudi za časopise, ki so mu jih dali prebrati. Seveda so mu morali na dolgo in široko razlagati, kaj je avto, aeroplan itd. Bral je še dokaj dobro.

Dr. Papež je Krajnarja še vprašal, če ima veliko posestvo, nakar mu je France odgovoril, da je veliko, da ima precej težav zaradi vode, ki zaliva travnike, zaradi česar je slaba krma in da so imeli prej več živine, 10 do 12 glav. Krajnar je nato še razlagal, da je bil v

Krasne toaletel

Pikantni prizoril

Dance velika premijera najnovejšega »Ufa« velefilma

Ne kradi!

Igra ljubavi in veselih pustolovščin. V glavni vlogi lepa, dr. zvestna

LILIAN HARVEY

ter priznani nemški filmski umetniki

Werner Fuetterer, Dina Gralla, Bruno Kastner in drugi

Iz vseh zapletljivih in težav izide kot zmagovalka

LJUBEZEN

Pri vseh predstavah svira naš priznani najboljši orkester

Predstave danes ob 3., 4/5, 6, 7/8 in 9 ur.

Telefon 2124

Elitni Kino Mafica

Sport

Po svetu

Prav na koncu zime so zgradili v Oslu novo skakalnico, na kateri je Norvežan Carlsen postavil novi svetovni rekord — 73,5 m. Upajo, da se bo na tej skakalnici dalo doseči 80 m. Kakor je videti, grede severnjaki preko sklopov mednarodne smuške federacije, ki je v St. Moritzu — ko je videla pasti slavnega Thomasa — dejala, da je rekordov na daljavo dovolj in da je treba izpopolnjevati tehniko. — Sonja Henie je že doma; v nedeljo je nastopila in jo je gledalo 12 tisoč ljudi.

Sedaj se bliža Amsterdam! Zadnje dni je pričel holandski olimpijski odbor intenzivno misliti na — stanovanjsko vprašanje. Treba se bo kmalu prilagoditi, kdor ne misli prenočevati — pod milim nebom! Stadion je domala dograjen; sedaj tlakujejo se vse večje ceste, ki vodijo do njega. — Popolnoma prepoznano so sprožili Švedski pravni svet predlog, ki ga seveda za letošnje olimpijado ne bo mogoče izvesti. St. moriška olimpijada je pokazala, da prevelika udeležba tekmovalcev — med katerimi je — razumljivo — mnogo takih, ki sploh ne spadajo med te — po nepotrebnem zavlačuje potek in mučno vpliva na priprave in gledalce. Že v Švici je za 9 do 15 narodov v raznih disciplinah tekmovalo 939 tekmovalcev. Po olimpijskih določbah smejo države v lahki atletiki za vsako disciplino postaviti štiri udeležence. Teoretično vzeto bi lahko nastopilo za vsako točko od 40 držav, ki so prijavile, 160 tekmovalcev. Švedski so torej razmišljali o tem in predlagali, da se število udeležencev omeji na ta način, da se določi minimalen uspeh, ki ga mora tekmovalček doseči. Da bi ostala ideja mednarodne prireditve ohranjena, bi bil pripuščen izmed vseh držav, ki se prijavijo, vsaj po en atlet brez oziroma na to, ali dosega njegovi uspehi minimalne zahteve za olimpijsko kvalifikacijo. Pri določitvi minimuma pa so bili predlagatelji zelo strogi: 100 m 10,6, 200 m 21,5, 400 m 48,5, 800 m 1:54, 1500 m 3:55, 5000 m 14:45, 10 km 32, 110 m za prečkanih 14,8, 400 m 77:53; skok v višino 1,93 m, skok v daljavo 7,35, skok ob palici 4 m, troskok 15 m, kroga 15 m, disk 45 m, krog 63 m in kladivo 50 m. S temi omejitvami bi tekmovalo v nekaterih disciplinah le par atletov, kar seveda zopet ni v skladu z namenom prireditve. Razen tega bi se večinoma tepli Američani med seboj. Zdi se, da so Švedski potegnili nekoliko preozke meje. Vsekakor pa je njihov predlog uvaževanja vreden in gotovo je, da se bo treba stvari lotiti.

— Nogometni turnir bo tudi zelo številen. Razen olimpijske plakete je razpisano tudi tolažilno darilo, za katero se bodo vršile tekme izven Amsterdama, in sicer v Haagu, Rotterdamu, Utrechtu, Haarlemu, Zwolleu, Dordrechtu, Arnhemu in Apeldoornu. Olimpijski turnir se vrši v Amsterdamu na širih nogometnih igriščih, in sicer v povsem in starem stadiju ter na igriščih tamošnjih nogometnih klubov, prvaka Ajax Amsterdama in A. F. C. Zebra. Za turnir se vrši 25. maja. Za nas je bilo že dvakrat fatalno, v tretje gre pa rado! — Če bo ameriška atletska zveza dovolila startati svojim atletom, nameravajo trije največji evropski lahkoatletski klubi, GÖTA Stockholm, SC Charlottenburg in Red Star Paris prirediti po olimpijski velike mednarodne lahkoatletске prireditve. Teh naj bi se v prvi vrsti udeležilo 15 najboljših Američanov in ostala nemška, švedska in francoska elita. Mitinigi bi se vršili 15. in 17. avgusta v Stockholmu, 19. v Berlinu in 22. v Parizu. Srečanje med Američani in Angleži posebej je pa še sklenjeno.

Nogomet odpravlja na vseh frontah veliko sezono. V Angliji so odigrali že kolo prvenstva in Huddersfield Town je že za 4 točke pred Evertonom, tako da je na najboljši poti, da si letos četrtič osvoji naslov prvaka. O semifinalu za pokal, ki se je vršilo včeraj — ko to pišemo — še nimamo poročila. V drugi ligi se Chelsea krepijo drži, dočim je na Škotskem zdrsnil Glasgow Rangers na tretje mesto in sta Celtic in Motherwell že za dve ozir. eno točko pred njim. — Italijani in Madžari se bodo danes udeležili v Rimu. Po pripravih sodeči imajo prireditelji globlji prijateljski značaj; posetnikom je z vseh postaj v državi dovoljen 50 popust. Tekmo bo posesti sam duce. — Mi gremo nad Madžare v Budimpešto; naše moštvo je bilo tik pred odhodom zopet izmenjeno, tako da se zdi, da imamo šanse le na papirju. — Avstrijci se pripravljajo za svojega »večnega« nasprotnika, Čeha, s katerimi se srečajo 1. aprila na Hobe Warte. — Nemci so na zadnji seli nogometne zveze sklenili, da bodo deloma obnovili odnoske s profesionalnimi nogometaši Avstrije, Češke in Slovaške. Ni izključeno, da se bo v kratkem pričel tudi v Nemčiji razvijati profesionalizem. Proti temu nastopajo posebno energično južni deli države, češ da bodo s tem sportna društva izgubila visoke državne podpore za telesno vzgojo mladine in da nogomet kot poklicen posel ne nudi dovolj sigurne eksistence! Pri nas je vsaj prvi razlog popolnoma nerazumljiv!

Zdaj pa ga imamo, slavnega dr. Peltzerja zopet v Evropi! Prve dni tega tedna se je v Bremenu udeležil in je istega dne zvečer v bremenskem stadionu predaval o svoji turneji po Ameriki. Jaz bi se seveda na vrhovne lahkoatletске instance, ki so mu prepovedale startati. Pravil, da je sreča, da ni bil dvakrat topen; nikakor pa se neče opravičevati, ker ve, da je storil, kolikor je mogel. Spoznal je taktiko svojih nasprotnikov, kar mu bo še koristilo. O njegovih porazih se ne vnela med sportniki precej ostra polemika. Dočim nekateri vpeljejo, zakaj je šel v Ameriko po batine, ga drugi navdušeno zagovarjajo in pripisujejo krivdo, da je izgubil, atletski zvezda in dejstvo, da ni imel do-

breza spremljevalca. Da dolarjev ni zaslužil, to je Peltzer dvakrat povedal.

Zdaj pa par rekordov! Pri francoskem prvenstvu v dvigavanju uteži se je posrečilo atletu Louisu Hostinu iz St. Etiennea potegniti obojerno 112,5 kg in postaviti nov svetovni rekord. — Angleški major Segrave, ki je, kakor znano, pred kratkim izgubil čast prvaka, ki jo nosi s 333 km Campbell, nikakor ne misli vreti puške v koruzo. Segrave se bavi s konstrukcijo novega voza, s katerim namerava doseči hitrost 400 km. Neki angleški finančnik mu je v ta namen dovolil kredit dva in pol milijona frankov. Prve dni avgusta bo prišel na Florido trenirati in je, kar je pričakovano, da bo zopet — prvi!

Za Francozom Gerbaudom, ki, kakor veste, jadra v svoji lupini okoli sveta, se namerava lotiti iste bravure tudi Dunajčan Robert Lustig z nekim prijateljem. Pot bi šla najprej po Dunavu do Črnega morja, nato pa skozi Dardanele proti Afriki. Preživljal bi se s predavni. Pravi, da gre aprila na pot in se vrne v kakih štirih letih!

Tunneyju, velikemu boksaču, so že minili idilni časi. Dne 22. t. je poteklo 6 mesecev, odkar sta se borila z Dempseyem Boksaška komisija države New York ga je brzolavno opozorila, da mora izjaviti, ali je pripravljen nastopiti proti nasprotniku, ki se je zaenkrat kvalificiral. V pošten prideta samo še Jack Sharkey in Tom Heeney. Če ne gre, lahko izgubi naslov! — Angleža Ted Mooreja je za Schmelingom po točkah nesel v Londonu famozni trener Len Johnson. — Evropski prvak srednje teže Molina je v Parizu v 10 krogih po točkah zmagal nad Thurem — Francoz Pladner in Anglež Hill sta se za revanšo udarila v Londonu; tudi topot je dobil Hill zmago po točkah v 15. krogih.

Današnje prvenstvene tekme

LNP.

V Ljubljani: Hermes : Slavija in Ilirija : Jadran, v Mariboru: Maribor : Svoboda, Železničarji : Ptuj.

Na prostoru SK Ilirije se odigra danes IV. kolo pomladanskega prvenstvenega tekmovalca. Ob 14. nastopita Hermes in Slavija, za njima približno ob 15.40 Ilirija in Jadran. Igra se tudi ob slabem vremenu, le skrajno poslabšanje vremena in terena bi moglo tekmi preprečiti.

Današnji tekmi moreta prinesiti spremembo samo na koncu prvenstvene tabele. Hermes, ki ima od jeseni slab placement v tabeli, more z dobrim rezultatom proti Slaviji napredovati na 4. mesto pred SK Slavijo; Slavija bi nasprotno mogla z eventualno zmago nad Hermesom potisniti Hermesa na poslednje mesto. — Ilirija bo v današnjem srečanju skoro gotovo dosegla dve nadaljni točki, utegne pa imeti v Jadranom mnogo posla, ako bo indispozicija njenega moštva trajala še dalje. Jadran ima mnogo vzroka, da zaigra z vso voljo, da se tako rehabilitira pred publiko za desetki, ki ga je doživel preteklo nedeljo.

V Mariboru se danes istotako nadaljuje prvi prvenstvene tekme. Maribor zaigra v Svobodi na žilavega nasprotnika, Železničarji bodo imeli proti Ptujju skoro gotovo lažji posel.

Glavna skupščina Koturaškega Saveza SHS

Nedavno se je vršila v Zagrebu VIII. redna glavna skupščina Koturaškega Saveza SHS. Od 28 članjenih klubov so se skupščine udeležili naslednji: Gradjanski, Sokol, Železničar in Orao (Zagreb), Tomislav (Osijek), Lastavica (Velika Gorica), Sokol (Bjelovar), iz Slovenije pa Celje, Ptuj, Vransko, Ilirija Primorje in Sava (Ljubljana), Zarja (Zg. Kašelj), Ljubljanka (Dobrunje), Sora (St. Vid nad Ljubljano) in Disk (Domžale). Obširno poročilo prvega tajnika in blaginjskega poročila sta bili soglasno sprejeti. Dosedanemu upravnemu odboru se je izrekel absolutni, nakar se je izvolil naslednji novi odbor: predsednik Cvičič, tajnik in blaginjski Bosković, tehnični referent Jurčec, delegat Saveza major Jaklič, revizorja Meniga in Kolar, delegata v Centralnem olimpijskem odboru Bosković in Jurčec.

Upravni odbor je preko »Oesterreichischer Radfahrer Verband« dosegel carine prehod kolezarjev v Avstrijo. Ureditev prehoda v Italijo še ni zrela. Celjski delegat g. Jančigaj je predlagal, naj bi se dosegla za dirkače in funkcionarje, ki se udeležujejo dirk, polovična vožnja na železnih. Tajnik g. Bosković je k temu pripomnil, da je zadeva v najboljšem teku ter da je pričakovati v kratkem ugodne rezultate.

Izprememba saveznih pravil je bila soglasno sprejeta. Na podlagi izpremenjenih pravil dobijo podobodbi popolno samostojnost, predsedniki podobodbov pa postanejo člani odbora. Najmanj dva podobodbi izvolita v vodstvo tretje osebe, ki postane podpredsednik Saveza. Vsak podobodbor mora prirediti tri izbirne tekme, za lastno prvenstvo. Za olimpijado se določa samo dve izbirni tekmi, in sicer na krožni progi blizu Novega mesta oziroma Brezje s posameznim izbranim startom. Iz Slovenije se je udeležilo skupščine 10 kolezarjskih klubov, kar dokazuje lep razvoj kolezarjskega sporta med Slovenci. Za hrbet pa so izostali 4 mariborski klubi, ki do danes še niso včlanjeni v Koturaškem

Savezu. Postopanje mariborskih kolezarjskih klubov nam je skoraj neumivno, ker jim sedanja pravila zagotavljajo v podobnih borih popolno samostojnost. Celokupno kolezarstvo bi s veseljem pozdravilo njih vstop v Savez.

Kot savezno glasilo se je določil »Sportni tednik«, ki ga bo izdal I. Hrvatski klub motociklista v Zagrebu.

Včerašnje tekme na Dunaju. Včeraj v soboto so se vršile na Dunaju ena prijateljska, ena pokalna in ena prvenstvena tekma. V prijateljski tekmi je Sportklub porazil Polgari Torna Klub iz Bratislave s 5 : 1 (2 : 0). V prvenstveni tekmi je zmagala Vienna nad Simmeringom s 2 : 0 (1 : 0). Pokalno tekmo je dobila Admira proti BAC s 4 : 2 (2 : 1).

Nogomet v Pragi. Sparta je včeraj, v soboto porazila Teplitzer FC s 6 : 0 (3 : 0).

Sportno predavanje prof. dr. V. Šarabona se vrši v torek, 27. t. m. ob 20. v dvorani Kmetijske družbe na Turjaškem trgu 3/L. Predavanje spada v cikel, ki ga organizira LNP, tema: »Olimpijska ideja«. LNP opozarja na večer popularnega govora predavatelja izvršujočega članstva vseh ljubljanskih klubov ter tudi ostalo sportno publiko. Vstop prost.

SK Slovan. Danes ob 10. uri dopoldne na našem igrišču trening s SK Svoboda. Po-

ziva se ob 9.30 v našo garderobo vsi igralci I. moštva in rezerve, ker se pred treningom vrši sestanek, ki je zelo važen! Vsi in točno. — Tajnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 14. uri dalje trening na igrišču. Trening je obvezen za vse igralce. — Načelnik.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). V nedeljo ob 10. dopoldne naj bodo v garderobi na igrišču sledeči atleti: Tinta, Režek B., Sporn, Senčar, Banovec, Vrečko, Hladnik, Dolenc, Zuccato. S seboj naj si vsakdo prinese opremo za trening! Določila se bo postava moštva za državno prvenstvo, zato prosim točnosti! — Načelnik.

SK Svoboda. Danes ob 10. uri trening tekma s SK Slovanom. Točno ob 9.30 morajo biti sledeči igralci v garderobi Slovana: Papler, Novak, Večerin, Batič, Gasbršek, Sušteršič, Skapin, Bonč, Potrat, Kovač, Breznik; rez. Kovač ml., Jereb in Korbar. V slučaju dežja trening odpade. — Načelnik.

Tenis odsek Atene sprejema nove prijase članstva pismeno na naslov: Aleksandrova c. 2. Prijavašcem se razpošljejo pojasnilne listine. Kasneje se bo vršil sestanek.

SK Ilirija. Seja klubovega predsedstva se vrši v ponedeljek 26. t. m. ob 20. v sobni sobi kavarne Evropa. — Tajnik I.

Gospodarstvo

Zveza industrijcev proti po-
višanju zbornične doklade

Zveza industrijcev je izdala okrožnico, v kateri zavzema svoje stališče napram povečanju odmerne podlage za zbornično doklado. V tej okrožnici pravi med drugim: Proračun Zbornice za TOI za l. 1928, sicer še ni bil priobčen, pač pa je objavil veliki župan ljubljanske oblasti v »Uradnem listu« od 29. februarja t. l. razglas o odobritvi proračuna Zbornice za TOI v Ljubljani in o pobiranju zbornične doklade za l. 1928. Ta razglas navaja, da je minister za trgovino in industrijo z odlokom od 8. februarja odobril proračun in da je tedaj Zbornici dovoljeno pobirati za kritje njenih potrebščin v letu 1928, 15 % zbornično doklado od obne pridobitve in posebne pridobitve, in to od osnovnega davka in edinstvenega državnega pribitka. Po členu 82. finančnega zakona za l. 1927/28, so samoupravne doklade na posebno pridobitno maksimirane na 25 % davčne osnove. Ker znaša pri posebni pridobitni edinstveni državni pribitek 90 % davčne osnove, je jasno, da znaša zbornična doklada dejansko 28,5 % davčne osnove. To pomeni, da nasprotuje odobreni proračun Zbornice, kolikor se tiče posebne pridobitve, gori citiranemu določilu finančnega zakona. Če se naj spravi proračun zbornice v sklad z zakonitim določilom, bi bilo potrebno izposlovati razsodbo Državnega sveta. Tako razsodba pa more slediti le po tožbi prizadetih interesov, to je zborničnih volilnih upravičencev, ki plačujejo posebno pridobitno.

Tožbo more vložiti vsaka družba, zavezanca javnemu polaganju računov, ki spada v okoliš Zbornice, ne glede na to, ali izvršuje aktivno volilno pravico ali ne. Navedeni člen finančnega zakona govori o samoupravnih dokladah. Samoupravni značaj Zbornice izhaja jasno iz zakona o organizaciji trgovskih in obrtniških zbornic iz l. 1898, pa tudi iz zgodovine te ustanove. Okrožnica dalje navaja, v katerih rokih je treba vložiti tožbe na Državni svet ter zaključuje, da je tajništvo mnenja, da se mora v eminentnem interesu same Zbornice nedvomno dogati, ali je proračun Zbornice v skladu z zakonskimi določili ali pa jim nasprotuje, ne glede na to, da je zbornična doklada, ki je dosedaj znašala 22 %, znatno povišana in kontno, da bi bilo želeto, da prizadeta podjetja izposlovajo pojasnitev z vložitvijo tožbe na Državni svet.

Celjska posojilnica d. d.
v Celju

(Narodni dom).

Prejeli smo iz bilančne seje naslednje poročilo:

V okolišju, v katerem deluje Celjska posojilnica je hmeljarstvo pozlavitna gospodarska panoga. Uspehi in neuspehi hmeljarstva se občutno odražajo v trgovini, obrti in denarništvu. Lanska letina hmelja je bila sicer kvalitativno in kvantitativno dobra, kljub temu pa hmeljarji niso dosegli pričakovanih izkupiclov. Navajeni visokih cen predločih let, zlasti leta 1926, ko so dosegli za 1 kg hmelja 100 do 120 Din. se mnogo niso mogli odločiti za prodajo svojega priodka v začetku sezone, ko so bile cene po 50 do 65 Din za 1 kg hmelja. Cene se žal niso zvišale, ampak so vztrajno popuščale, tako da so končno dosegle Din 12 do 30 za 1 kg. Marsikateri hmeljar je z izkupičkom komaj kril svoje lastne produkcijske stroške na amortizacijo velikih, s hmeljarstvom spojenih investicij pa niti misliti ne more.

Lansko leto je ustanovila Celjska posojilnica tik pred začetkom hmeljske sezone pri njeni podružnici v Šostanju lastno hmeljarno za sušenje, prepiranje in skladiščenje hmelja. Hmeljarji v Saleški dolini so pozdravili z odkritim odobravanjem to našo ustanovitev, ki jim je bila zlasti zaradi tega dobrodošla, ker obstoji v Saleški dolini malo hmeljarskih sušilnic, dasi tam hmeljarstvo zaradi izvrstne kvalitete hmelja dobro procvita in je postalo vsakogar vooštevčena vreden gospodarski faktor. Kako srečna je bila misel ustanovitve hmeljarne v Šostanju spričuje najbolj dejstvo, da je sprejela hmeljarna v prvem letu obstanka nad 1000 meterskih stotov hmelja, bodisi za sušenje ali prepiranje ali skladiščenje. Poslovanje naše hmeljarne je doseglo ne le samo materialen uspeh, ampak je bilo v polni meri honorirano tudi z zadovoljstvom vseh strank, ki so se za poslužile.

Poslovanje podružnice v Šostanju je v minulem letu izdatno napredovalo. Doseglo je lepe uspehe. V tekočem letu oa bo podružnica preselila svoje poslovne prostore v lastno hišo na Glavnem trgu.

V začetku leta 1927 je Celjska posojilnica ustanovila podružnico v Mariboru. Takoj v prvem letu svojega obstanka je ta podružnica lepo razvila svoje poslovanje in zaključila z zadovoljivim dobičkom.

S sklepom občnega zbora delničarjev od 19. aprila 1927. je bilo sklenjeno prevesti na podlagi zakona o valorizaciji od 7. avgusta 1926.

valorizacijo bil. investicij za Din 3.057.907,02

Od tega zneska je bilo uo-

rabljeno za osnovevanje spe-

cijalnega rezervnega fonda

za valutne izpremembe Din 870.407,02

dočim se je za ostanek ob Din 2.187.500,—

izdalo 21.875 novih delnic

po nom. Din 100,—, s kate-

rični se je zvišala delniška

glavnica na Din 4.687.500,—

Na podlagi sklepa izred-

nega občnega zbora delni-

čarjev z dne 20. septembra

1927. je sklenila družba

povišati delniško glavnico

z izdajanjem 3125 novih del-

nic a Din 100,— nominalne,

t. j. za Din 312.500,—

tako da iznaša delniška

glavnica Din 5.000.000,—

razdeljenih na 50.000 delnic a Din 100,—

ki so kotirane na ljubljanski borzi ter so

imele po izvršeni valorizaciji stabilen kurz

164.

Kljub splošni depresiji na gospodarskem

polju moremo z veseljem konstatirati na-

predek tega zavoda v vseh pomagah nie-

govega poslovanja. Zavod je procvital brez

vsake tuje pomoči, zanašajoč se le na last-

ne sile v vedni pripravljenosti na vse even-

tualitete. Zaradi tega je vzdrževal vsikdar

veliko likvidnost, ki je omogočila gladko in

točno izvrševanje vseh obsežnih poslov.

V naslednjem navajamo rezultate neka-

terih važnejših računov: Denarni promet je

znal 1.268.479.548,92 Din. Menični portfe-

uille je narasel za 3.719.216 Din na 8 mil-

ionov 131.914 Din. dolžnik od 35.822.627

Din na 55.439.610 Din hranilne vloge od

64.459.736 Din na 71.617.856 Din. Doseženi

čisti dobiček znaša 989.856,56 Din. Občnemu

zboru se bo predlagalo izplačilo 10 % di-

vidende od l. II. in III. emisije delnic, ostan-

ek čistega dobička od 521.065,56 Din pa

se bo dodal rezervnim fondom, ki bodo s

to dotacijo narasli na 3.116.555,19 Din.

Letno poročilo Obrtne
banke SHS

Državna Obrtna banka je izdala za prvi redni občni zbor, ki se bo danes vršil v Beogradu, tiskano letno poročilo, iz katerega posamezno naslednje važne podatke. Od osnovne glavnice v višini 75 milijonov Din je bilo do 31. decembra pr. l. vplačanih od privatnih delničarjev 16,6 milijona Din, od države pa 8,5 milijona Din, skupaj torej 25,1 milijona Din. Za l. 1927 je država odnosno razredna loterija dolžna še vplačati vsoto 1,5 milijona Din. Obrtna banka je imela konec pr. l. danih kreditov za 34,5 milijona Din; od te vsote odpade na območje zagrebške podružnice (Hrvatska, Slavonija, del Bosne, Dalmacija in Medimurje) 5,5 milijona Din, na območje centrale (Srbija, Crna gora, Vojvodina, del Bosne in Hercegovine ter Slovenija) pa 29,1 milijona Din.

Na Slovenijo odpade le neznatna vsota 11.000 Din. Kot razlog za slabo izkoriščanje kredita s strani Slovenije navaja poročilo dejstvo, da je šele konec preteklega leta uspelo v Sloveniji ustanoviti cenurne odbore, 2 v ljubljanski in 7 v mariborski oblasti. Iz ljubljanske oblasti Obrtna banka preteklo leto ni prejela niti ene prošnje za posojilo. Morda pa je slabo izkoriščanje kredita pri Obrtni banki s strani Slovenije pripisati tudi drugim okoliščinam. Za naše razmere visoka obrtnostna mera za kredite pri Obrtni banki ima v tem pogledu gotovo močan vpliv, kajti dokler je Narodna banka dajala kredite obrtnikom po 6 % je bila vedno Slove-

nijci namenjene kvota izrabljena. Poleg tega je treba upoštevati, da prejme obrtnik v Sloveniji denar iz centrale preko Poštne hranilnice z veliko zamudo, kar vsekakor še podražuje kredite.

Kakor je dalje razvidno iz poročila, so izgledi za ustanovitve podružnice v Ljubljani slabi, kajti Obrtna banka namerava ustanoviti nove podružnice le tedaj, kadar bo v območju bodoče podružnice plaširanih kreditov za okrog pet milijonov Din, tako, da bi nova podružnica po prevzetu te klijentele lahko takoj pričela aktivno poslovati. Jasno je, da kreditov do te višine v Sloveniji ne bomo mogli doseči v do- glednem času, zlasti če bo te kredite dajala centrala v Beogradu.

Pripomniti bi še, da je s tem izigrana svoje- časna soglasna resolucija ustanovnega občnega zbora, ki nalaga dolžnost, da takoj pristopi k osnovanju podružnic po vrstnem redu, ki je dolo- čeno v zakonu, torej najprej v Ljubljani. Ta sklep ustanovnega občnega zbora je bil vnečen tudi v zapisnik, ki je v letnem poročilu v celoti objavljen.

— Ukinitje pavšaliranja v bližnjem med- krajevnem prometu. Pretekli teden je pošto ministarstvo izdalo naredbu, da se ima s 1. aprilom ukiniti pavšaliranje abonentov za telefonske pogovore v bližnjem medkrajev- nem prometu na razdalje pod 25 km. Ta od- redba pomeni hud udarec za telefonske abo- nente na deželi, zlasti v krajih, kjer je na krajevni mreži vključenih le par telefon- skih abonentov, kjer torej krajevni promet za predplačnika večinoma sploh ne pride v poštev. Ker je tak abonent prisiljen posluže- vati se svoje telefonske postaje le v medkraj- evnem prometu, je umestno, da se mu da vajaj delna kompenzacija za visoko letno na-

ročnino v obliki pavšaliranja stroškov na bližnje medkrajevne pogovore v znesku 150 Din mesečno. Razlogi za ukinitje je niso znani. Trdi se, da se v nekaterih krajih pavšaliranje prekomerno izkorišča in da se pavšalirani postaj poslužujejo tudi tuje osebe, kar ovira poslovanje javnih govorilnic. Take eventualne zlorabe pa bi se lahko dale od- praviti na drug način, ne da bi se pri tem škodovali interesi gospodarskih krogov. Kakor čujemo, je Zbornica za TOI ukrenila pri ministarstvu potrebne korake, da se namera- vano ukinitje pavšaliranja opusti.

— Načrt zakona o bankah. V ministarstvu za trgovino in industrijo je bila nedavno so- stavljena posebna komisija, ki ima nalogo izdelati načrt zakona o bankah. Ta načrt bo pozneje predmet diskusije na širši konferen- ci delegatov naših denarnih zavodov, v nje- govih glavnih točkah pa bodo konsultirane tudi organizacije našega bankarstva.

— Nevarnost za naš izvoz lesa v Španijo. Španska vlada je izdala odlok, po katerem se v bodoče predpisuje za uvoz v Španijo poleg uverjenja države, iz katere prihaja blago tudi spričevalo o izvoru blaga. S to naredbo hoče španska vlada preprečiti, da se blago iz držav, ki ne uživajo največjih ugodnosti, uvaža v Španijo preko onih držav, ki uživajo te ugodnosti. Ta ukrep more našemu izvozu lesa povzročiti obšutno škodo, ker se na na- še blago zaradi pomanjkanja trgovinske po- godbe pri uvozu v Španijo pobira posebna surtaksa na carino. Dosedaj so se naši izvoz- niki lahko izognili surtaksi na ta način, da so izvažali blago v Španijo preko Italije kot italijansko blago.

— Akcija beograjskega Udruga za po- bljanje gospodarske krize. Nedavno v Beogra- du ustanovljeno U

Razdelitev nagrad

bančne poslovalnice L. Z. Konjović, Beograd

Telefon št. 13-35.

Din 5000 dobi g. Otilija Bevec, Bela cerkev

„ 2000 „ „ Rudolf Sinkovec, Vič

„ 1000 „ „ Davorin Bizjak, Ljubljana

„ 1000 „ „ Marija Marković, Maribor

Domače vesti

Občni zbor k. o. SDS na Vrhniki bo mogoč ob 20. v »Mantovi«. Vabljeni so člani in somišljeniki naše stranke, kakor tudi KDK.

Selzmogral observatorija pod Triglavom zabeležil močan potres. Veliki horizontalni selzmogral observatorija prof. dr. Belarja v Gorjah je v sredo ob 5.29 zjutraj zabeležil nenavadno močan potres. Epicenter tega velikega potresa leži v centralni Ameriki, ker so prvi valovi prihajali z zapada iz daljave približno 10.000 km. Uro pozneje so aparati zabeležili slab potres v daljavi 250—300 km v jadranskem področju.

Nov hotel v Boki Kotorski. Koncem prthodnjega meseca se izroči prometu novi modern urejeni hotel »Boka« v Ercegno- vemu v Boki Kotorski, katerega je vzel v najem podjetni Slovenec g. Benedičič. Hotel razpolaga s 70 posteljami in 60 udobno urejenimi sobami. Hotel je zgrajen med vrtnicami in pomarančami, pred hotelom pa je obsežen park in terasa z divnim razgledom na vhod v Boko Kotorsko, na vzhodni strani pa na mogočni Lovčen.

Sprejem golčevcev v pehotno podčastni- ško šolo v Zagrebu. Na podlagi odloka mi- nistra za vojsko in mornarico se v zagreb- ško pehotno podčastniško šolo sprejme le- tos do 420 golčevcev. Šola, ki traja dve leti, ima značaj nižje strokovne vojaške šole. Kandidati morajo biti jugoslovenski držav- ljani v starosti od 17. do 21. let, zdravi in sposobni ter dovolj pismeni. Prosilci naj svojeručno spiseane prošnje s potrebnimi do- kumenti vred pošljejo komandantu vojaške- ga okrožja, v čigar okolišju žive. Prijave za matečaj se sprejemajo do 1. maja. Vsi pri- javljeni kandidati, katerim se prošnje ne vrnejo, so uvrščeni med kandidate. Potem- takem jim ni treba čakati na poziv v šolo, ampak se naj o pravem času obrnejo do svojega vojaškega okrožja za brezplačno vozovnico potem pa morajo priti osebno in se javiti komandantu šole v Zagrebu (Ilica št. 242) dne 1. maja 1928. ob sedmih, da se zdravniški pregledajo. Z dnem, ko vstopijo v šolo, postanejo golčevci vojske stalne- ga kadra. Po uspešno dovršenem šolanju se porazdelje golčevci kot aktivni podnare- dniki v čete, kjer služijo nadalje za napredo- vanje. Po zakonu o ustroju vojske more- jo imeti naredniki plače 10.980 Din na leto in draginski doklado poleg stanovanja, hra- ne in obleke. Vsi podčastniki imajo pravico do pokojnine, ki more biti toliko, kolikor je njih plača v aktivni službi. Zakon daje do- brim in izobraženim podčastnikom pravico, da postanejo častniki in da napredujejo v častniških činih.

Poziv k glavnim naborom českoslova- škich državljanov v Sloveniji. Prešli smo: Dne 3. in 4. aprila se bodo vršili redni nabori letnikov 1906, 1907 in 1908 v prostorih kon- zularne českoslovaške republike v Ljubljani, Breg 8/1, vsakokrat ob 9. uri dopoldne in sicer: dne 3. aprila za vse čl. državljane, rojene v letih 1906, 1907 in 1908, ter stanuj- joče na področju ljubljanske oblasti, in dne 4. aprila za vse one navedenih letnikov, ki prebivajo na področju mariborskega veli- kega župana. Vsak nabornik se mora izka- zati z rednim čl. potnim listom ali domov- nico ali spričevalom identitete, izstavljenim od politične oblasti njegovega rednega bi- vališča. S seboj je prinesiti znesek 40 Din kot pristojbino za zdravniški pregled. Na- borom se imajo odzvati tudi vsi oni, ki svoji naborni obveznosti iz kateregakoli vzroka do sedaj niso zadostili. Konzulat obenem opozarja, da je vse prošnje glede odgoditve nastopa aktivne vojne službe ali drugih ugodnosti predložiti že pri naboru, ker se na pozneje vlozene prošnje ne bo moglo ozirati. Zoper vsakogar, ki se ne odzove temu pozivu, se bo postopalo v smislu ob- stoječih zakonov.

Dražba občinskih lovšč v Šmarju pri Jelšah. V pisarni sreskega poglavarja v Šmarju pri Jelšah se bodo vršile dražbe na- slednjih obč. lovšč: Dne 12. aprila Šmarje trg, Šmarje okol., Zibika, Nezbiše, Slivnica, Sladka gora, dne 30. aprila Roginska gorca, Tinsko, Sv. Vid pri Grobelnem in Sv. Ema v Rogški Slatini v občinski pisarni dne 16. aprila občine Rajkovec, Tekačevo, Spod. Sečovo, Brestovec, Sv. Katarina in Nimbo. Dne 18. aprila istotam obč. Slatina okol.

Plat, Kostrivnica, Sv. Trojica pri Slatini in Slatina zdravilišče. V Rogatcu v pisarni okrajnega zastopa dne 25. aprila občine Na- drole, Rogatec trg, Florian, Dobrina in Do- načka gora. Dne 26. aprila istotam občine Stoperice, Kočice, Zetale in Cermožiše. V okoliški pisarni v Lembergu pa dne 13. aprila ob 3. popoldne dražba obč. lova za občino Lemberg trg. Natančnejši pogoji na vpogled pri sreskem poglavarju v Šmarju pri Jelšah in sicer teden dni pred dražbo.

Zakon o neposrednih davkih. Zbirka za- konov XXII. snopič. V Ljubljani 1928. Zalo- žila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 96. Cena s poštnino vred Din 16. Novi davčni zakon, ki je bil sprejet 7. februarja t. l. v Narodni skupščini, je izdala Tiskovna za- druga v priročni knjižici. Ker stoji usluž- benski davek že s 1. aprilom v veljavo, opozarjamo na knjižico vse interese.

Sodna prodaja posestva. Pri okrožnem sodišču v Celju se bo 4. aprila ob 9. dopol- dne prodalo krasno posestvo, ki leži 20 mi- nut oddaljeno od Celja. Obseg circa 10 ha. Enonadstropna vila z 8 sobami, kletmi in gospodarskim poslopjem. Dva vinograda, sadovnjak z okroglo 800 žlahtnimi drevesi. Skrajno lepa lega. Sodna cenitev 194.966 najnižji ponudek 130.000 Din. Posestvo je vpisano pod vložno št. 61 in 283 k. o. Zagrad.

P. n. trgovcem

naznanjamo, da so se

„POPPACA“

zavodil za proizvodnjo koz. preparata

F. HANN & COMP.

preselili iz Poljanske c., Verstovškove ul, Ažbetove in Škrabčeve ul. v novo urejene prostore na Dunajsko cesto 31, dvorišče. — Telefon 3152.

Indlec

ŠORAN SINGA

predava v ponedeljek ob 20. (8.) uri v veliki kazaljski dvorani o

„ŽIVLJENJE V INDIJI“

(Skiopitične slike)

VSTOPNINA: 10.—, 8.—, 6.— in 3.— Din

Društvo slušateljev filozofske fakultete.

Velikonočna odprodaja.

svoje zaloge: 10.000 moških, damskih in otroških klobukov, katere bom pro- dajala po globoko znižanih cenah (pod lastno ceno) samo do dne 7. aprila t. l. do 8. ure zvečer. — Ne zamudite ugod- ne prilike, ki se Vam sedaj nudi!

Ivanka Šmalc, Ljubljana, Marijin trg št. 1.

Fantovski pretep. Iz Guštanja nam pi- šejo: Glede pretepa na Jožefovo v neki gostilni pri Kotlah kjer je bil težko ranjen v trebuh kmečki fant Fran Matija p. d. Ha- ber, je nepristransko ugotovljeno, da se je stegla navadna pijanska družba v znanju alkohola in da se navedena pijanost ni pov- spela do kake nacionalne, ampak le do ne- ke ženske zadeve, kar je pri mlajših vaških pijančih običajno.

Grozen roparski umor. V okolici Mo- starja je bilo pretekli četrtek izvršeno grozno hudodelstvo. Sedemdesetletna vdova Radulović je živela sama v svoji samotni koči. V četrtek zvečer je mahoma razsvetil okoličo visok plamen, ki je švigal iz lesene koče. Gasilno društvo iz Mostarja, ki je kmalu prihitelo na pomoč, je našlo starko mrtvo na tleh. Komisija je ugotovila, da je bila starka umorjena s sekiro. Kakor se naknadno brzojavno poroča, je umor izvr- šila neka Stoja Mandić, ki je po storjenem zločinu vzela starki 1000 Din ter zažgala kočjo, da bi zabrisala sled.

Mlad roparski morilec. Apelacijsko so- dišče v Novem Sadu je predčerašnjim ob- ravnavalo o razsodbi sodišča prve instanc- e v Subotici, s katero je bil šele 16 letni Šte- fan Keller iz Subotice, ki je lani svojega

prijatelja Dušana Grušiča umoril in ga o- pal za 1700 Din, obsojen na 8 let težke je- če. Apelacijsko sodišče je sodbo potrdilo.

Hijene revnih delavcev. V okolici Su- botice so se v zadnjem času pojavili neki agenti, ki so občutno oškodovali siromašne delavce. Nabirali so delavce za neka dela v Nemčiji. Priglasilo se je nad 600 delav- cev. Agenti so od vsakega ponudnika zahte- vali po 200 Din z motivacijo, da rabijo ta znesek za izposlovanje potnega lista. Po- licija je potrebno ukrenila, da se goljufivi agenti polove.

Poroka na smrtni postelji. V Teshču v Bosni se je te dni vršila tragična poroka. Delavec M. Levanda se je na smrtni postelji poročil ter takoj po poroki prejel poslednje olje. Dve uri pozneje je Levanda umrl.

Iz kaznilnice zopet pred sodišče. V Le- poglavju je odsedel te dni dveletno lečo neki Sime Zurač, a že teden dni pozneje je bil zopet aretiran v Šibeniku, ker je vplnil v tamkajšnje skladišče »Monte Promina«. Vlom je izvršil v družbi nekega italijanske- ga begunca po imenu Giorgio.

Elektrola. Opozarjamo cenj. občinstvo na današnji oglas domače tvrdke z gramo- foni A. Rasberger. ki je dobila te dni iz An- glijke kolosalne novosti v gramofoniji. Firma uljudno vabi interese, naj si ogledajo te najnovejše izdelke. Pokažejo se vsakomur, ki ima za stvar zanimanje, ne da bi bilo treba kaj kupiti. G. Rasberger je v gramo- foniji strokovnjak in zastopa nad 20. let največjo, po vsem svetu slovečo tovarno gramofonov v Londonu znamke »His Ma- ster's Voice«.

Industrijcem Slovenije. Te dni razpo- šljamo vprašalne pole vsem industrijskim podjetjem v Sloveniji ter jih prosimo za čimprejšnji odgovor, da zamoremo pravo- časno korigirati oziroma dopolniti svoj in- dustrijski seznam. Ker so nekateri deli adre- sarja že v tisku, prosimo, da se smatra naša prošnja za zelo nujno. Vse one, ki pa morda ne bi prejeli naših vprašalnih pol, prosimo da to takoj sporoče na naslov: »Adresar mesta Ljubljane in okolice« v Ljubljani, Kon- gresni trg 3, telef. 29-20.

Novo številka »Skovirja«. Prešli smo

novi, peto številko »Skovirja«. ki je izšla večer. Spržo številnih ilustracij in prav dobre razvedrilne vsebine je naročnina 15 dinarjev četrletno itd. prav mala. Uprava: Rožna dolina pri Ljubljani. Priporočamo!

ITO — zobna pasta najboljša!

Prj neenakem krvnem toku, boleznih srca, nadihi, razdražljivosti živcev migre- ni, slabem spanju, Vam povzroča raba pri- rodne grenčice »Franz-Josef« redno telesno odvajanje, zmanjša velik krvni pritisk in poveča odpornost. Najznamenitejši zdravni- ki tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom porabljali. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgov- nah.

Sadno drevje, pritlikave marelice, če- šnje, jablane, prunus triloba, lepotočno gr- mičevje, divjo trto, vrtnice plezalk, nizke in visokodebelne nudim za pomladno sadit- ev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar, in drevesni- čar. Ljubljana. Ambrožev trg 3.

Bluze — opal, popeln, str. svila. Oble- ke najnovejše P. MAGDIČ, Ljubljana.

Desinficirajte s Sanitolom!

Obleke kemično čist. barva, pilsira in

ilka tovarna JOS. REICH.

Sivi ali drap

Din 189⁰⁰

VOJKA

(Bivša Mahrova šola).

Iz Ljubljane

Društvo prijateljev humanistične gimnazije v Ljubljani bo imelo v soboto 31. t. m. ob 4. popoldne svoj redni občni zbor na III. drz. gimnaziji (Beethovnova ulica). Dnevni red: a) Poročila odbornikov; b) vo- litev novega odbora; c) predlog in razgo- vor v nadaljnjem tisku Wiesthalerjevega latidsko-slovenskega slovarja; d) slučajno- sti. Zaradi pod c) omenjenega prevažnega predloga prosi odbor čim večje udeležbe.

Akademija SJSU »Preporoda«, ki se je vršila dne 17. marca v areni Nar doma v proslavo 50 letnice Otona Župančiča, je prav lepo uspela. Po uvodni koračnici, ki jo je zaigral Preporodov orkester, je sledil kratek pozdravni govor. Nato dve deklama- ciji, pri katerih se je zlasti tov. E. orav lepo uveljavila, z lepim prednašanjem. Baritonist tov. S. je z lepo solanim glasom zapel dve pesmi in se v obeh odlikoval s probojnim pastoznim tonom, ki je kljub neakustični dvorani zvel polno v vseh legah. Žel je največ priznanja. Presentni nas je nastop tov. K. ki je deklamiral »Dumo« z zglednim, nad vse lepim predavanjem. S »Kvartopir- ca« je naravnost frapiral s fino občutenimi detajli. Za svoje deklamacije je žel živahno priznanje. Kot zadnja točka je nastopil Preporodov orkester pod vodstvom tov. K. z Rubinsteinovo »Melodijo«, ki je zaključila, pester in lep spored. — V. P.

Ljudska univerza — predavanje Indij- ca Šorana Singa. Jutri, v ponedeljek, ob 20. bo predaval v veliki kazaljski dvorani znani govornik Šoran Singa o »Življenju v Indiji« s sklopičnimi slikami. V Beogradu, odkoder prihaja, je imel namen predavati samo dva- krat, a na izrecno željo zelo številnega ob- činstva je predaval še celo vrsto večerov. Šoran Singa, sin visokega indijskega drž- avnika plemenitaja, je globok mislec in človekoljub. S svojimi predavanji hoče do- seči ožji stik Evrope s svojo veliko domov- nino — Indijo. — Za akademike bo preda- val posebej v torek ob 17. v univerzitetni zbornici o Tagoreu. — Društvo slušateljev filozofske fakultete.

»Ingeborg« na šentjakobskem odru. Svoji šentjakobčani vpriporili Kurt Goe- tzovo komedijo »Ingeborg«. Poslovenil jo

Tako nežno je in čisto

skozi in skozi par- fimirano, prijetno osvežujoče, svet- lo v barvi. Lepo zavito. Elida kva- liteta, najpriljublje- nejše milo, favorit vseh.

ELIDA Favorit MILO

je C. Debevec še dokaj posrečeno, čeprav se sliši komedija v originalu gotovo efek- tnejše kakor v prevodu. Komedija že sama ni nič posebnega. Vpizoritev ni dosegla izrednega uspeha. Naslovno vlogo Inge- borge je igrala Wrischerjeva To pot je bi- la očividno nerazpoložena. Njena Ingeborg je bila premalo živa, čeprav dobro zamiš- ljona. Košak je vlogo Otokarja, Ingeborgi- nega moža, odigral dobro v istem tempu skozi vsa tri dejanja. Kostanjeva kot ar- stokratska teta Otilija je zunanje imponi- rala, imela pa je tremo, ki jo je spravila v deklamiranje. Presenetlj pa je Petrov- čič. Edino on je doživljal na odru Petra Petra, le da ni mestoma obdržal tempa. Naravnost sijalen je bil v zadnjem dejanju. Odlični je bil Karus kot sluga konjunktiv. Občinstva komedija ni posebno navdušila, menda ravno zaradi medlega igranja. Mo- goče je tega bila kriva režija g. Karusa. — M. G. Z.

— Agrarna direkcija v Ljubljani. so je dne 23. marca preselila v nove prostore na Turjaškem trgu št. 1-1.

— Izprememba posesti. Kakor doznava- mo je g. Emerik Mayer, lastnik znane tvrdke A. C. Mayer kupil od Jadransko-po- davske banke za 1.200.000 Din bivšo Pe- skovo hišo v Wolfovi ulici odn. na Mariji- nem trgu. Novi lastnik bo to staro zgradbo do temelja podrl in zgradil novo moderno trgovsko palačo.

— Stanovanja v novogradnji Pokojni- skega zavoda na Miklošičevi cesti bodo koncem julija tekočega leta Jugarjena in se bodo stranke vsehle 1. avgusta. Prijav. za stanovanja in lokale prejema do 31. marca Pokojninski zavod, Gledališka ulica 8-IV, kjer so razpoloženi načrti.

— Boji v visokem gorovju Juljskih Alp je naslov predavanju, ki ga priredi SPD v torek ob 20. v Unionu. Predava g. dr. May- er iz Zagreba, ki je bil med svetovno vojno dodeljen alpskemu oddelku pod vodstvom dr. Kugyja. Ta oddelke je bil sestavljen iz najboljših turistov-plezalcev, ki so imeli najtežje naloge. G. dr. Mayer nam bo o vsem tem predaval ter pokazal to tudi v le- pih slikah. Predprodaja vstopnic le v dru- štveni pisarni SPD, Šelenburgova ulica 7-II.

— Društvo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani naznanja svojim čla- nom, da imajo redno mesečno zborovanje v hotelu »Štrkelje« dne 1. aprila ob 9. dop. Sprejemajo se tudi novi člani.

— Evangelijska cerkvena občina. Služba božja ob 10. dopoldne odpade in se bo vršila ob 6. zvečer.

— Ljubljanski Sokol vabi svoje čla- nstvo in njihove rodbine, kakor tudi čla- nstvo ostalih ljubljanskih in okoliških sokol- skih društev na svoj družabni večer kate- rega priredi v četrtek 29. t. m. ob 8. zve- čer v restavraciji »Zvezda«. Zdravo! 625

— Društvo »Kuratorij slepcev« v Ljun- ljani opozarja svoje člane, da se bo vršil v ponedeljek dne 2. aprila 1928 ob 16. (4.) popoldne v posvetovalnici na mestnem na- gistratu izredni občni zbor z edino točko: razgovor o prodaji hiše (društvene nepre- mičnine), ki je na Karlovski c. št. 5.

— Českoslovaška obec v Ljubljani. Dnešnji loutkové predstaveni je odloženo na prišči nedelji 1. aprila. — Odbor. 634

— Pevski odsek Sokola I. na Taboru. V področju prosvetnega odbora Sokola I. na Taboru se je osnoval poleg drugih odsekov tudi pevski odsek, ki ga vodi br. Apleuc Emerik. Pevski odsek je ustanovil za sedaj moški pevski zbor, ki ima redne vaje vsak torek in četrtek ob 20. do 22. ure v godbe- ni sobi (vhod pri stranski vrati na južni fronti). Vse člane, ki imajo veselje do petja — zlasti začetnike — vabi odsek k obli- ne.

mu posetu, da se polagoma ustanovi krepek moški zbor, ki bo mnogim pevcem v korist ostalemu članstvu pa v pravo »m.m.ško zabavo. Pozneje nam nprava pevski odsek formirati tudi mešani zbor in uvesti pevске vaje za naraščaj in deco. — Sokol I. tudi v prosvetni stroki polagoma napreduje in se izpopolnjuje.

— Zadnja ekspedicija kapetana Scotta. Ta izredno lepi film predvaja ZKD še danes ob 11. v prostorih kina Matic. Pre- krasne slike nam predočujejo priprave za opasno Scottovo ekspedicijo, polarne po- krajine in živalstvo, ki kljub velikemu mra- zu živi v teh krajih. K filmu predava o tej snovi g. Pavel Kunaver.

— Občni zbor »Političnega gospodarske- ga in kulturnega društva SDS Ljubljanski grad.« V svojih prostorih na Gradu je imelo grajsko politično in gospodarsko društvo v četrtek 22. marca svoj občni zbor, ki so se ga udeležili, kljub slabemu vremenu, člani v dokaj lepem številu. Društveni odborniki so podali zanimivo in točno poročilo, od katerih sta se odlikovala posebno blagajni- kovo in tajnikovo poročilo. Društvo je imelo v preteklem letu okoli 30 javnih sej, prire- dilo je lepo uspel izlet in Miklavžev večer, večje število predavanj ter se udeleževalo živahno političnega življenja. Ima dokaj le- po knjižnico ter živahno delujočo pevski in dramski odsek. Društvo zasluži vso mo- ralno in gmotno podporo napredne Ljublja- ne. Novoizvoljenemu odboru stoji na čelu g. Ivan Kisovec. Kot delegat centrale je pri- sostvoval obnemu zboru predsednik mest- ne organizacije g. ravnatelj Jug.

— Vodilovec klub v Ljubljani bo imel v torek, dne 27. t. m. svoj redni občni zbor ob 19. uri zvečer v šoli na Ledini. Za člane udeležba dolžnost! Odbor. 631

— Plesna vaja danes popoldne v hotelu Bellevue 633

— Cenjene kupovalce velikonočnih po- trebščin opozarjamo na velikonočno pro- dajo v galerijski trgovini Ludvik Dolac, Sv. Petra cesta 8. 639

— Drobna policijska kronika. Od petka na soboto so bili policiji prijavljeni nasle- dnji dogodki: 1 tatvina kolesa, 1 tatvina dežnika, 1 tatvina perila, 1 prestopke ne- dostojnega vedenja, 1 prestopke pasjega kon- tumacija, 1 prijava glede trpinčenja živali, 1 prestopke plakatiranja lepakov na prepo- vedanem mestu in 8 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretiran je bil neki Srečo zaradi suma tatvine dežnega plašča, ne- ka ženska zaradi telesne poškodbe ter 3 osebe zaradi vačugarstva.

— Vlom v podstrešje. V podstrešje hiše št. 28. na Miklošičevi cesti je v noči na 23. t. m. vplnil neznan tat, ki so ga opazili že tekom dne postaviti v veži in na stopnicah Uzmovci se je brzkone že na večer spazil do vrat podstrešja, jih odprl in tudi preno- čil v podstrešje. Zjutraj je pobral več raz- ličnega perila, ki ga je gori sušila sopoga pekovskega pomočnika Orma ter nato v ugodnem trenutku odšel zopet na cesto. Tat je oškodoval Grmovo za 256 Din vrednosti.

— Izgubila se je večeraj popoldne ob 4. na Dunajski cesti siva ročna torbica z vsob- nino 70 Din in drobižem. Pošten najditelj naj jo odda v uredništvu »Jutra«.

— Najdeni predmeti. Na policijskem ravnateljstvu so bili v prvi polovici meseca oddani naslednji najdeni predmeti: več ban- kovcev od 10 do 100 Din, 1 črna usnjata denarnica z ogledalom in drugimi toaletni- mi potrebščinami, 1 prazna ženska torbica, 1 temnorjava noška suknja s pasom, 1 zlata zapesna ura, 1 zlat ženski uhan in mlad lisast lovski pes. V železniških vozo- vih se je našlo več različnih dežnikov, palic ženskih torbic, zavitek perila, več parov ro- kavic, 2 ženska klobuka, 1 aktovka, več

«KINO IDEAL»

Danes!

Kreutzerjeva sonata

Danes!

Po istoimenem znanem romanu slavnega ruskega pisatelja

Leva Nikolajeviča Tolstoja.

Krasna godbal

Pretrsljiva vsebina!

Predstave ob delavnihi ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.; ob nedeljah ob pol 11., dopoldne 'er ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

otročjih žep, več parov čevljev, nekaj šalov in podglavnik. V kavarni hotela Union so se našli ti-le predmeti: 1 zlošč, 1 zlat poročni prstan, 2 svetilni, 1 usnjata taška 1 srebrni lornajon s zlato veržico in svilen moški šal.

— Z vozilca ukraden čez. Kadar nastopi deževno vreme tatovi ne zanemarijo nobene prilike, da odnesejo tej ali oni osebi denar, bodisi iz kavarne, gostilne ali celo s ceste. Mlekarka Marija Stefančičeva z Rudnika se je predvčeršnjim jutraj ustavila z vozilcem na Sv. Jakobu trgu in odšla raznašat mleko po hišah, pustivši dežnik na vozičku. Ko pa se je po kratkem času zopet vrnila je na veliko razočaranje ugotovila, da je dežnik že izgubil z neznanim tatom.

Iz Maribora

— Iz mestnega proračuna. Finančni odbor mestnega občinskega sveta je razpravljal o proračunu. Do četrtkov se je bilo proračunane potrebe na 12.430.073 Din dohodki pa na 11.602.925 Din (od dohodkov odpadke na davčnine 6.619.900 Din) in je tako znašal primanjkljaj 827.148 Din. Na četrtkovi seji je bilo nekaj izjemnih, tako da se je primanjkljaj znižal na 302.473 Din. Najvažnejše proračunske postavke so: upravniki izdatki 3.402.100 Din dohodki 983.390 Din, primanjkljaj 2.418.200 Din, uprava mestne imovine izdatki 426.908 Din dohodki 476.730 Din, mestna podjetja in finančna uprava izdatki 319.762 Din dohodki 999.583 Din, mestni dolgovni izdatki 1.825.948 Din, dohodki 946 tisoč 950 Din, cestna uprava izdatki 1 milijon 910.341 Din, dohodki 658.241 Din, zdravstvo izdatki 616.618 Din, dohodki 366.451 Din, socialna politika izdatki 1.521.021 Din, dohodki 314.101 Din, šolstvo 1.273.054 Din dohodki 209.246 Din, znanstvo, izobražba in umetnost izdatki 396.993 Din, dohodki 2852 Din, trgovina in obrt izdatki 103.000 Din dohodki 0.

Zobotehnika

Hčem s 15. aprilom oz. 1. majem, samostojnega, prvovrstnega, solidnega, stalnega za mesto v Sloveniji. — Ponudbe na upravo »Jutra« Maribor nemudoma pod šifro »Zobotehnika«.

— Delavstvo državne železniške delavnice je včeraj volilo svoje obratne zaupnike. Na predvečer pa je bilo v gostilni Gačnik v Studenih veliko železničarsko zborovanje, na katerem se je razpravljalo tudi o zavesti železniškega živilskega skladišča, ki se definitivno zatvoril 1. aprila.

— Gradbeni dela in izprememba posesti Posestnica Jerič v Ipavčevi ulici je prodala posestniki Vidovič v Maribor ulici za 177.000 Din svojo hišo. Mestni svet je izdal gradbeno dovoljenje: trgovcu Miheliču za portal v Tkalski ulici, stavbeniku Nasimbeniču za gospodarsko poslopje z ograjo v Vrtni ulici, posestniku Vidovič v Maribor ulici za 177.000 vankso hišo v Stritarjevi ulici, posestniku Wagner za enako hišo v Pochovi ulici, kipařu Solju za preureditev dvoriščnega poslopja, posestniku Plohu za gospodarsko poslopje v Plinarški ulici in stavbeniku podjetniku Pekljarju za stanovanjsko in gospodarsko poslopje, apnenico in kopo v Tomšičevem drevoredu.

— Ljudska univerza v Mariboru. Jutri ob 20. bo predaval g. M. Pertč o veleniteresantnih srbskih narodnih bračnih običajih, ki so se ohranili v veliki meri še sedaj med narodom. Po predavanju: lepe srbske narodne pesmi na najboljšem gramofonu, tveče g. Perca. V Studenih bo v torek, ob 7.30 zvečer čital pisatelj Tone Seljak svoje najlepše pesmi. Zrelejši šolski mladini pa bo predaval ob 4. uri pop. v gimnaziji.

Iz Celja

— Mestni občinski svet bo imel v sredo ob 18. v mestni posvetovalnici svojo tretjo sejo s dnevnim redom: Proračun za leto 1928. Seja se bo nadaljevala do sprejetja proračuna.

— Na državnih dvorazrednih trgovski šoli je razpisano učno mesto komercialista. Prošnje naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu, vložijo pa do 30. aprila t. l. pri ravateljstvu imenovane šole.

— Uradni dan sreskega gremija trgovcev v Celju, ki je bil sklican 26. t. m. za člane v gornjegranskem srezu, je preložen na petek 30. t. m. — Načelstvo.

— Francosko predavanje. Celjski francoski krožek je priredil 23. t. m. v mestnem kinu javno predavanje v francoskem jeziku, ki je bilo dobro obiskano. Predaval je g. R. Martel, lektor ljubljanske univerze. Na podlagi krasnih diapozitivov je podal g. predavatelj kratko zgodovino francoskega slikarstva v 18. stoletju ter pokazal prehod klasicizma v racionalizem in v renesansno dobo tudi v tej umetnosti. Navzoči so z zanimanjem sledili predavanju ter nagradili g. predavatelja ob koncu predavanja s živahnimi odobravanjem.

— Smrtina kosa. V celjski javni bolnici je umrla 23. t. m. Ana Pačkova 39 letna posestnica iz Imenega pri Podčetrku. 24. t. m. 49 letni dalnar Franc Savčič iz Pomurja ob južni železnici. N. v. m. p.

— Zaradi tujega toleta so se zagovarjali pred celjskim okrožnim sodiščem mesarska valenca Josip Herman iz Zalca, Jernej Verhovšek iz Celja ter Ivan Rajher, mesar iz Gaberja. Mesar Ivan Lapornik je nekoga dne opazil v mestni klavnici, da mu je nekdo ukradel zadnji del volovskega mesa v teži 87 kg. Takošnje polvedbe so dognale da sta Rajherja valenca Herman in Verhovšek prinesla dotični del mesa Ivana Lapornika k Rajherjevi stojnici na Glavnem trgu, kjer ga je mesar Rajher izslekal. Dognalo se je, da Rajher ni vedel, da je meso ukraden, ker je imel tudi sam sličen kos govejega mesa v mestni klavnici. Še istega dne pa sta vzela oba valenca v mestni klavnici tudi čezlega teleta ter ga prinesla Rajherju na stojnico. Tele je bilo last me-

sarja Jožefa Gorenjaka. Rajher je mislil, da je to tele njegovo, ki ga je imel pripravljen v klavnici. Oba obdolženca sta priznala, da sta vzela Gorenjakovo tele, to pa baje zaradi tega ker je nekdo drugi ukradel Rajherjevo tele in si nista vedela drugače pomagati. Oba sta se izgovarjala na svojega gospodarja, češ da sta ga o tem obvestila. Na podlagi izpovedi prič in sodnih dokazov sta bila obsojena Herman na 2 meseca, Verhovšek pa na 1 mesec ječe, dočim je bil Rajher vsake sokrivde oproščen.

Iz Kranja

— Sokolsko društvo v Strazišču priredi danes, dne 25. marca popoldne ob 4. uri v sokolskem domu igro »Tihotapec«. Po igri bo istotam družabni večer, ki ga priredi sokolsko društvo kot posloven večer v svojo bratstvo, odhajajočim k vojakom. Članstvo in prijatelje vabimo, da se ob večer prireditev v čim večjem številu udeležijo.

— »Golgota« na kranjskem obru. Pretekli četrtlet smo imeli v gledališki dvorani Narodnega doma resnično umetniški večer. Domači čitalniški oder je vprizoril znano Tucićevo dramo »Golgota«, ki se je v zadnjih letih zelo udomačila na slovenskih odrih. Snov je zajeta iz samostanskega življenja, obravnava pa problem življenja, sledeč klicu, hrepenenju po življenju. O vprizoritvi se more reči z mrimo vestjo, da jo je domači ansambel rešil razveseljivo in častno. Ravno tej zreli igri in pravilno pojmovani režiji gre zaslug, da je predstavila dobila umetniško zamisel in ustvarila v gledalcu primerno razpoloženje. To je uspeh, ki zakrije vse druge manjše, kostne pomanjkljivosti in hibe. S patron Demetrijem je A. Klavara, ki je imel tudi režijo, ustvaril resnično centralno osebo na odru skozi ves potek. Več ali manj vzorne, dasi ne izbrpane, so bile ostale vloge kakor prior (Reš), Kristus (Vajt), ljubljec (Fuks). Edino žensko vlogo je zadelo ljivo rešila E. Birtičeva. Zbor monihov v gg Gogalo in M. Mayrjem ter vratarjem. Pešlom je ugajal, tako mestoma je bil pre malo naraven. Scenarija, zlasti svetlobni efekti, ki so polovica uspeha, je pokazala izredno sposobnost, v čemer more tekmoovati težko kateri podeželski oder. Obiskati je skoro povsem napolnilo dvorano in je bilo vidno hvaležno za umetniški užitek večera. Kl.

— Občni zbor. Nabavljajna Zadruga državnih namestnikov in upokojencev v Kranju ima danes ob 10. uri dopoldne v prostorih gimnazije redni občni zbor po družnica Jugoslovske Matice pa 3. aprila ob 20 v restavraciji pri Petru Mayrju.

— Sincinov Zagrebški trio v Kranju. V soboto dne 31. marca bo koncertiral ob priiliki proslave Masarykovega rojstnega dne znani Sincinov zagrebški komorni trio, ki je dosegel trijumfe v naši državi. Na tem večeru sodelujejo hruška članica ljubljanske opere g. Korenjak-Kolarjeva, tenorist g. Vilim Sevcu in g. Švikařič.

Iz Novega mesta

— Napiad v Topli Rebi. Ko se je vrščal posestnik Josip Mauser, doma iz Tople Rebi, domov, ga je zinenada napadel neznanec in ga tako obdelal s kolom po glavi in po hrbtu, da je obležal nezvesten na tleh. Mauserja so sosedje takoj odpeljali v kandijsko bolnico, kjer so ugotovili, da je hudo poškodovan. Orožniki neznanega napadca pridno zasledujejo.

— Novomeški kolodvor so začeli te dni modernizirati. Na postaji in v vseh bližnjih objektih bodo montirali nad 100 električnih žarnic.

— Higijensko razstavo, prirejeno po prizadevanju sreskega zdravniškega dr. Gregorčiča, župana dr. Režka in Sokolskega društva si je ogledalo nad 2000 ljudi. Po hvalno je, da se je v razstavnih prostorih vršilo več predavanj s skioptičnimi slikami, ki se jih je občinstvo udeležilo v zelo velikem številu.

— Osebnost vest. Premiščen je z grške kmetijske šole v Maribor prof. inž. Ciril Jeglič, tajnik tukajšnjega cvetličnega društva. Kmetijska šola je izgubila z njim svojega najboljšega strokovnjaka-specialista na področju vrtnarstva in cvetličarstva, učenci pa svojega najboljšega vzgojitelja-očeta. G. prof. želimo na novem službenem mestu veliko uspeha in zadovoljstva, ki ga ni našel na svojem starem mestu.

— Kr. organizacija SDS v Novem mestu vabi članstvo na redni letni občni zbor v soboto 31. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu.

— Na ustanovnem občnem zboru Jadranske straže je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik učitelj Viktor Pirnat, podpredsednica gospa Regina Vasičeva, tajnica gospa Milena Sušnikova, blagajnik Jože Pavčič, odborniki: Ivo Barbič, Josip Kobe, dr. Janko Lavrič, Joško Povh, Lojze Reitz, Josip Stupan; nadzorni odbor Ivan Masel, gospa Irma Klemenčičeva, dr. Ivo Česnik, Gustav Barle, Martin Matko; delegata za pokrajinsko skupščino dr. Josip Režek in Josip Turk. Podružnica šteje sedaj 267 članov in je upati, da se bo do poletja povečala do 300.

Iz Litije

— Licitacija poštno vožnje. V torek 27. t. m. se bo vršila dražba poštno vožnje Litija-Smartno. Natančnejši pogoji v občinski pisarni v Smartnem, kjer se bo vršila tudi dražba.

— Odpovedana guslarjeva prireditel. Za guslarski večer g. Vujica je bilo v vsej naši okolici izredno veliko zanimanje. Prosvetni odbor litijskega Sokola pa je dobil obvestilo od guslarjevega impresarja gospoda Toma Joderičiča, da je odšel g. Vujica na Hrvaško, kjer nadaljuje svojo turnejo.

— Jožefov sejem. Sejem po sv. Jožefu je bil v Litiji izredno živahen, kar je bila pač zaslug lepega vremena. Sejmarijo so dobro tržili. Zivinski trg je bil zaradi nastopajočih pomladi zelo obiskani in je bilo obilo živine in kupecv. Izredno živahna pa je bila kupčija s lončnim blagom, razprodani so bili vsi na sejem pripeljani cvetlični lončki.

— Neprostovoljna kopa nakrasnega Tomaža. Iz Smartna poročajo: Rudar Tomaž je začel v veselo družbo, kjer se je prav počeno nasrkal žgane pijače in imel hude težave, ko se je ponovno vrnil iz Litije preko Dobrave domov v Smartno. Prav nič se ni mogel braniti slabosti, ki se ga je lotila v nogah. Alkohol ga je premahal po blatni cesti, nato ga je v hudomušno položil v občestni jarek, ki je bil zaradi deževja do roba poln vode. Da ni bilo sreče v nesreči, bi ležal danes Tomaž že pod rušo. Grgrajoče glasove in stokanje je slišal neki gospod iz Litije, ki je šel po poslu

v Smartno. Z žepno svetilko je poslekal opuščenega junaka, nato ga je za vratnik izvelkel iz nevarnega položaja. Pri zamenju na Dobravi sta se ločila, gospod je odšel naravnost, Tomaž pa je metalo »povinko« v Smartno. Daleč pa ga ni zaneslo, ko se je gospod vračal, je Tomaž sedel ob cesti pred svojo hišo, a ni našel vhoda. S skupnimi močmi se je Tomaž le približeval do praga, kjer je je zgodilo potem, zgodovina molči.

— Dve smrti v rodbini g. Potiška. Včeraj je umrla g. Francetu Potišku njegova soproga g. Milka. Pokojnica je bila vestna babica, ki je z vsjo ljubeznostjo stregla porodicam in je bila zato na glasu dobre pomočnice. Naključje pa je naneslo, da je v istem tednu umrl g. Potišku tudi njegov oče. G. Potišku ob dvojni hudi izgubi naše globooko sožalje. Pokojnikom bodi ohranjen blag spomin!

Došle

so nove pošiljave finih flor in svilenih nogavic ter rokavic v najfiniših modnih barvah. Trgovina A. ZIBERT, Kongresni trg.

Iz Zagorja

— Nove cene za goveje meso. Po vzgledu trboveljskih mesarjev so se tukajšnji mesarji odločili prodajati volovsko meso kilogram po 16 Din, kravje po 10 Din.

— Plemenito delo. Kakor vsako leto bo tudi letos prodajalo Kolo jug. sester na tih in svetlo nedeljo na stojnici pod cerkveno lipo oljke v korist revni deci. Da se počivi lep narodni običaj, bodo prodajale poleg oljke tudi lepo pisane butarce za deco. Od tihde do cvetne nedelje pa bodo raznašale članice oljke tudi po hišah. Vsaka hiša naj sprejme oljko od Kola j. s. ter daruje po svojih močeh za revno decol.

— Sokolska knjižnica bo začela zopet delovati. Iz knjižničarskega seznama je razvidno, da mnogo knjig še ni vrnjenih. Pri zadeti jih naj vrnejo danes ob 9. do 11. ure, ali pa začetkom tega tedna od 14. do 15. ure.

— Javno predavanje. Danes ob 15. uri priredi Kolo jugoslov. sester v občinski dvorani javno predavanje o gojitvi zelenjave. Predaval bo g. Andrej Škulj iz Ljubljane.

— Inspekcija orožniške stanice. V četrtak sta dva višja orožniška častnika obiskala tukajšnjo orožniško staničo. Ob tej priliki sta si ogledala delo v steklini in v rudniških obratih. Posebno sta se zanimala za socialni položaj delavstva, kar je napravilo na delavstvo najboljši vtis.

— Občni zbor Električne zadruge. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je plačala zadruga v kratki dobi 6 let vse investicije in z letošnjim letom znatno znižala ceno električni struji. Ves blaginjski preostanek se je odpisal rezervnemu fondu. Občnega zbora se je udeležil med drugim tudi ravnatelj Združne zveze g. Lesničar iz Celja. Leta je z zadovoljstvom poudaril, da je zagorska zadruga prva in edina gospodarska organizacija, ki je po vojni v tako kratkem času poplačala vse svoje obveznosti. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor, v katerega je bil izvoljen še g. Krejčič. Nadzorstvo je obdržalo še dalje svoje funkcije. Občni zbor je pokazal, da naša gospodarska organizacija krepko napreduje.

— Zalostno stanje cest v zagorskem okolišju. Pred dnevi je poročal »Slovenec«, da se naše ceste nasipujejo, stržejo in izboljšujejo. »Slovenčev« dopisnika so gotovo prenašali z zavzetimi očmi po teh cestah, sicer bi moral opaziti razdrapanje jarke, kjer so bile nekoč lepe ceste. Lepo spričevalo za ceste v zagorskem okraju da je primer g. P. iz Lukovice. Omenjeni gospod je prišel v naš kraj z avtomobilom po opravkih. Na slabi cesti pa mu je avto zdrčal s ceste v grapo. Le z največjo muko so ga zopet potegnili iz blata. Tudi jarki so v slabem stanju. Ljudje se zelo pritožujejo, da teče Medija kar po cesti namesto po strugi. V skrajno slabem stanju so dalje mostovi ter koli in opore, ki podpirajo podprte škarpe in obrambne zidove. Zadržati sta si ogledala naše obupne ceste ob postani Lebingar in Jarc, ki sta obljubila svojim somišljenikom, da bo postala za gorska cesta državna in 6 metrov široka. Če bo le res!

— Iz glavnih naših plantincev. Zagorski odsek litijske podružnice SPD je imel v petek izredni občni zbor, ki je izvolil za društvenega podpredsednika in odsekovega tajnika g. Lavoslava Mrnuha, za odsekovega blaginjaka pa g. V. Sušo. Odslej se naj obrabčajo zagorski člani SPD samo na omenjena gospoda in ne več na tajništvo v Litiji.

Iz Trbovelj

— Trboveljska občina bo najela pri Kranjski hranilnici dve in pol milijonsko posojilo.

— Na plenarni seji občinskega zastopa 22. t. m. so bili prevedeni v smislu službene pragmatike vsi občinski uslužbenec.

— V občinski zvezi je bilo sprejetih te dni 43 oseb, 2 pa pogojno.

— Pavlone na tržnem prostoru bo oddala občina na dražbi za vsakodnevno mesečno 75 Din ali letno 900 Din. Od stojnice ob tržnih dneh se bo plačalo 5 Din, od vpraznega voza 10 Din, od košar, zaključev in jerbavov itd. pa po 1 Din. Prestopki tržnega reda se bodo kaznovali 50 Din ali 24 ur zapora. Prekupcem se ne bo dovolilo nakupovati na debelo pred 11. uro.

— Staropokojenci bodo prejemale od alej od občine redne mesečne podpore, in sicer samci po 30 Din, oženjeni in vdove z otroci pa po 50 Din.

— Občinske doklade za l. 1928, ki so bile predvidevane na 153 odst. so se znašale na 117 Din.

— Rekurz TPD. Na plenarni seji občinskega zastopa 22. t. m. je poročal župan g. Šitar, da je TPD v pritožbi proti občinskemu proračunu navajala stvari, ki se ne skladajo z dejanskim stanjem. Tako je n. pr. trdila, da so občini brezplačno na razpolago rudniški gradbeni strokovnjaki za nadziranje občinskih stavb in da se naj črta postavka za gradbenega referenta. Zupanstvo pa je vse take in podobne trditve ovrnilo, ker je občina vse nadziralce občinskih zgradb vedno honorirala.

— Odpis davkov TPD. Oblasti so TPD odpisale na davkih za l. 1927. nad 200.000 Din! Brez komentarja!

— Vlom v barako v Hraštniku. Te dni je bilo vlomljeno v Mejačevu prodajno barako pri steklini. Kot vlomilca so aretirali orožniki 16letnega Ferdinanda Vučka iz Hraštnika in ga oddali sodišču v Laškem.

Kmetijski vestnik

Naše vrtnarstvo in vrtna semena

Važno poglavje v vrtnarstvu zavzema vprašanje vrtnega semena, zelenjadi in cvetlic. Važno ne le zaradi tega, ker ga veliko rabimo, ampak tudi zaradi tega, ker romajo danes visoki tisočaki v vnanje dežele, ki bi lahko saj deloma doma ostali in pomagali lajšati gmetno stanje naših deželanov. Prav v tem importu tujega blaga se jasno vidi, kako slabo urejeno je naše gospodarstvo na tem polju in na kako nizki stopnji se nahaja danes še naše semenogojstvo.

Skoraj vsa vrtna semena dobivamo iz inozemstva. Kar ne naračajo semenske tvrdke, to naračajo različna društva in posamezniki. Kakor da bi se doma ne dalo proizvajati takega blaga! Pred par leti se je sicer že začela skromna akcija za pridelovanje zelenjadskega semena, ki je pa po prvih neuspehih in ob pomanjkanju potrebne organizacije splavala zopet po vodi. To je bil prvi poskus, ki ga je zapolnil Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani. Nekaj uspeha bi se dalo pa vendarle doseči, če tudi se mi v naši deželi na to stran še nič pozitivnega storilo.

Kolikor znano pridelujejo zelenjadna in razna cvetlična semena mnogi naši vrtnarji, toda le zase in za svoje najbližje prijatelje. Do večje pobude v semenogojstvu pa sploh še ni prišlo. Ali bi se ne dala različna semena, ki jih dobivamo sedaj od zunaj, doma gojiti? Tudi pri nas imamo ugodne lege, ki bi se dale z najboljšim uspehom porabiti za pridelovanje vrtnega semena.

Potrebno inicijativno bi morali poprijeti predvsem semenski trgovci, kakor so se je poprijeli tudi po drugih krajih. Tvrde, ki prodajajo semena in jih kupujejo v inozemstvu, naj bi skušale doma uvesti potrebno pridelovanje semena. Naše maloposlovstvo je manj ugodno za semenogojstvo, ker ima premalo prostora, pač pa bi se dali pridobiti večji in veliki posestniki za take kulture, če bi se jim šlo na roko in zagotovilo primerne dohodke.

Na tisoče in tisoče gre danes denarja iz dežele, ki bi ga doma nujno potrebovali. Zakaj se ne bi dvignilo tudi naše semenogojstvo; če se ustvarijo potrebni pogoji za to? Potrebna bi bila primerna organizacija med semenogojci in semensko tvrdko, ki bi pridelana semena jemala. Naše vrtnarstvo bi s tem veliko pridobilo in bi napravilo izdaten korak v svojem razvoju, ki bi imel najlepše posledice za bodočnost.

Živinoreja in konsum mleka

Napredek živinoreje je v tesni zvezi z uporabo mleka in mlečnih izdelkov. Čim lažje oddajamo te proizvode, tem bolj se razvija živinoreja. Za zgled so nam lahko vse napredne živinorejske dežele. Po vseh teh krajih vidimo, da so mlečni izdelki važno eksportno blago, da se pa tudi v deželi sami porabijo mnogo več mleka in mlečnih izdelkov, kakor pri nas. Domača poraba mleka je po teh krajih velika, nič manj pa tudi poraba masla in sira. Vse to je pa važen pogoj za uspešen napredek živinoreje.

Pri nas so razmere bistveno drugačne, tako da se ne smemo čuditi, če se ni dosedaj živinoreja bolj razvila. Naše kraje lahko delimo v tem pogledu v vinske in živinorejske. Kjer je vino doma, tam je konsum mleka majhen. Ljudje nečejo poznati mlečne hrane, dasi bi jim bolj teknila. Namesto sira, masla in

mleka cenijo vse bolj prekajeno meso, kiselo in vino. Celo po pristno živinorejskih okrajih, kakor na Gorenjskem in v kočevskem okraju ni dosti boljše, dasi bi morali pa takih krajih vse bolj ceniti mleko in sir za živež.

Zlasti bi se morali pa po mestih, po industrijskih krajih, po zdraviliščih, letoviščih in kopališčih veliko bolj nagibati k mlečni hrani, kakor se to sedaj godi. Kakor nam je delati na to, da se dvigne naš eksport za mlekarstvo proizvode, tako nam je po drugi strani in v prvi vrsti napeti vse sile, da se dvigne doma konsum mleka in mlečnih izdelkov. Sprito nastale krize v našem mlekarstvu in sprito konkurenčnega boja, ki vlada danes na svetovnem trgu z mlekarskimi izdelki, smo naravnost dolžni, podpreti našo živinorejo z večjim konsumom mleka v njenih razvojnih možnostih in pogojih.

Seveda je treba, da se zganejo za to vsi poklicani činitelji. Na Dunaju se je pred kratkim ustanovilo posebno društvo, ki si je nadelo nalogo, delati propagando za mlečno hrano, ker je cena vodo, in zdrava. V Ameriki postrežemo danes po vseh mestnih hotelih po vsakem obedu še z mlekom, ki se v Rčnih čašah in kozarcih predloži gostom. Tako se podpira živinoreja. Tudi pri nas se bo treba lotiti propagande za uživanje mleka in mlečne hrane, vsaj po mestih in večjih krajih, kjer je upati na primeren uspeh. To je potrebno iz gospodarstvih, pa tudi iz zdravstvenih ozirlov. Naša živinoreja bi s tem veliko pridobila in z njo vred tudi naše narodno gospodarstvo.

Gospodarsko propadanje Reke

Trst, 24. marca. I. »Piccolo della Sera« objavlja daljši dopis z Reke, v katerem govori o težkih gospodarskih razmerah mesta. Kot vzrok temu stanju navaja tudi dežstvo, da je Reka izgubila vse trgovske stike z Dalmacijo. Dočim je pred vojno vzdrževala 13 pomorskih prometnih prog, nima sedaj nobene, ker so skoro vsi trgovino z Dalmacijo prevzeli jugoslovanski parniki. List naglašja, da škoduje takšno stanje tudi italijanskemu prestižu na Jadranu in italijanstvu v Dalmaciji ter pravi, da je nujno potrebna vzpostavitev vsaj ene proge, ki bi vezala Reko z Dalmacijo.

Rešitev križanke »Pomlad«

Vodovarstvo: 1. lipa. 2. okus. 3. past. 4. Arta (gnan), 5. zob. 6. Ida. 9. km., 11. Laert, 13. Raab, 16. kolor, 17. bas, 19. mu, 20. Isia, 22. K. k., 24. Amor, 26. Bakar, 28. uk, 29. šaka, 31. ritič, 33. pakt, 35. Irma, 37. že, 38. Orion, 40. olje, 42. Trbovlje. — Navpično: 1. lipa, 2. Rkar, 3. pust, 4. Asta, 5. zima, 6. od, 7. Basra, 9. klio, 10. sta, 17. B. S. A., 12. Eros, 14. Ba, 15. Kum, 16. Ika, 19. skat, 19. makao, 21. Ibar, 23. krite, 25. ošir, 27. kralj, 28. up, 30. kino, 32. če, 34. krt, 38. mol.

našljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 24. marca 1928. Višina barometra 306.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v metrih	Oblak. 0-10	Padavine	
							Vrsta	v mm do 1. ure
Ljubljana ..		759.7	42	90	mirno		dež	20.9
Maribor ...		76.2	3	100	mirno		dež	12.0
Zagreb		759.1	6	94	mirno		dež	8.0
Beograd		760.2	3	63	SE 27	10		4.0
Sarajevo		758.2	8	74	mirno	10		
Skoplje		762.6	6	85	SE 4	10		2.0
Dubrovnik ..		757.7	2	59	SE 12	10	dež	22.0
Split		755.8	1	72	SE 15	10	dež	7.0
Praha								

Solnce vzhaja ob 5.38, zahaj ob 18.17, luna vzhaja ob 7.27, zahaja ob 21.55. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 6.8 C, najnižja 2.3 C.

Burja se je pričel tedna razširila na italijansko stran in do srede tedna je plahala z neznanjano silo. Bila je izraz mizlega zračnega toka, ki je stremel od velikega ruskega maksimuma, območja težkega in zelo mizlega zraka, ki se je trdovratno držal nad srednjo in južno Rusijo

Iz življenja in sveta

Niels Horst, prej danski poslanik v Pragi, je bil imenovan za poslanika za Poljsko, Češkoslovaško in Jugoslavijo s sedežem v Varšavi. Niels Horst je po rodu Kodanec in je začel igrati važno vlogo v danski diplomaciji l. 1921., ko so ga imenovali za poslanika v Tokiju.

Tragična zmot v podmornici 'S 4' zaprtih mornarjev

Komisija, ki preiskuje slučaj podmornice «S 4», je ugotovila, da bi si lahko vsi v torpednem prostoru zaprti mornarji ohranili življenje, da niso na pravilno usodne zmote. Zračne cevi, ki so jih pritrdili potapljači na podmornico, se niso odtrgale, kot so mislili prvotno in bi lahko oddajale v notranjost ponesrečenega broda dovolj zraka. To da ko so se pod pritiskom vbrizganega zračnega stebra odprli ventili v notranjosti torpednega prostora, je brizgnilo vanj tudi nekaj vode, na kar so nesrečniki ventile spet zaprli, tako da se je pritok zraka ustavil. Bržkone so menili, da so zračne cevi pokvarjene ali slabo pritrdjene in da bi vdrala v notranjost voda namesto zraka. Ta usodna zmot je bila kriva njihove grozne smrti.

Pariške predstave v Ameriki

Med Parizom in Newyorkom se plete nova senzacija. Skoro vsa velika pariška gledališča so dovolila, da sme posebna družba prenašati njih predstave po transatlantskem telefonskem potu preko Londona v metropolo ameriške celine. Newyorčan, ki bi zvečer rad prisostvoval eni ali drugi pariški uprizoritvi, ostane lahko mirno doma, samo da ima telefon in da je čez dan sporočil centrali «teatrofonske družbe» ime tistega pariškega gledališča, ki bi ga hotel poslušati. Ta zadeva ga stane okrog 100 Din vsakega pol leta in ima samo to napako, da se da slišati, a ne videti, kar se pa bo gotovo popravilo, ko jo izpolnijo s televizijo. Po drugi strani nudi ogromno prednost, da ni treba človeku skrbeti, ali bo dobil pri gledališki blagajni še kakšno vstopnico ali ne.

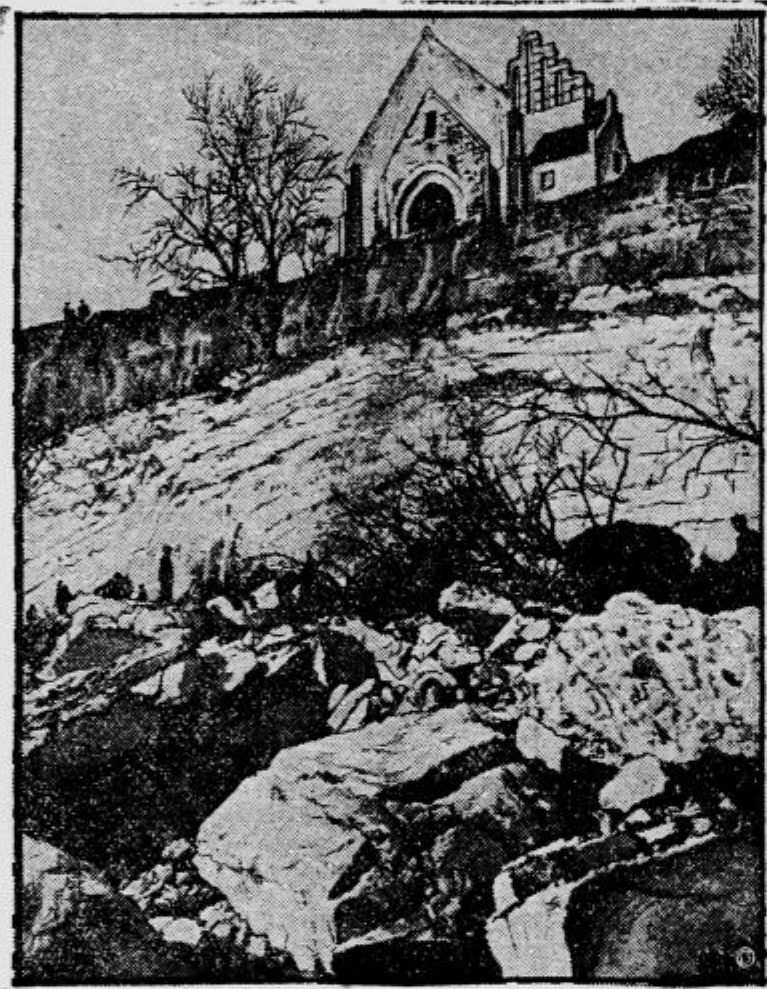
Zemlja se topi!

Angleški učenjak dr. Jeans je predaval v londonski Royal Society of Arts o nenavadno zanimivem predmetu, o postanku in koncu sveta. Dr. Jeans ima o tej stvari svoje posebne nazore. Če računamo starost zemlje na dve milijardi let, pravi, potem šteje človeštvo komaj 300.000 let. To človeštvo je šele ob začetku svojega razvoja in grozno neizkušeno. Sploh je ves naš planetni sistem silno mlad v primeri z ostalimi, približno 10.000 planetnimi sistemi, ki so se razvili v milijard zvezd okoli našega sonca. Čas je še prekratek, da bi jih mogel več sproducirati. To je razumljivo tudi zaradi tega, ker nastajajo planetni sistemi slučajno, če si prideta dve veliki zvezdi tako blizu, da se stvorijo okoli njiju plinasti kolobarji ali repi, čijih zgostitev daje naš planet. Takšni slučajni pa so seveda silno redki. Sploh pa je videti, meni dr. Jeans, da je doba, ko so se planetni sistemi ustvarjali, v glavnem minula. Svet bolj razpada, nego pa da bi nekaj novega rodil. Vesoljnost se topi, radi

radioaktivitete svojih zvezd. Ljudje smo na zemlji v položaju tistega severnega medveda, ki ga je zaneslo na ledeni plošči daleč na morje in ki mu plošča pod njim izginja. Solnce izgublja radi radioaktivitete vsako minuto 250 milijonov ton svoje mase, vsakih 24 ur postaja za 360 milijard ton lažje. Toda solnčna masa je tako ogromna, da se nam ni treba bati skorajšnjega konca. V bilijon letih bomo še vedno tam, kjer smo približno danes, samo zemlja se bo vrtela počasneje okoli sonca; leto bo daljše in mrzav večji. Imamo pred seboj torej še ogromno pot. In potem je upati, da bodo ljudje, ko se jim bo stopila zadnja gruda pod nogami, pametnejši nego dandanes in da si bodo znali pomagati.

Umetni otoki

Newyorška borza je že notirala prve delnice nove Družbe za zgradbo umetnih otokov sredi Atlantskega oceana v svrhu olajšave zračnega prometa med Evropo in Ameriko. Delo se je že pričelo. Sredi oceana se bo dvigalo v enakih presledkih šest otokov, t. j. zasliedanih pristanišč s krepkimi zavetišči za letala in potnike, radiopostajami, delavnicami itd. Prvi otok, ki je že skoro dograjen, meri 400 m dolžine in 135 metrov širine. Podvodni del se lahko poljubno napolni z vodo, kar daje otoku večjo stabilnost. Inženjerji mislijo, da bo lahko kljuboval najhujši burji in valovom do 60 m višine. Vsak otok bo stal 11 in pol milijona dolarjev. — Redni prekoceanski zračni promet se bo odprl spomladi l. 1930.

Gladovni mojster med živalmi

Amerika je dežela, v kateri se dogaja dosti stvari. Vsak dan prileti od tam kakšna raca, da bi potrdila to resnico. Tokrat sicer ne gre za raco, temveč za leguana, nekega kuščarja, ki so ga našli v Eastlandu (Teksas) pri podiranju neke hiše v vogalnem kamnu. Hiša je bila stara 31 let, torej so sklepali brihtni Eastlandci, da je moral tudi ubogi leguan prečepeti najmanj toliko časa v kamnu, a kar je še bolj tragično: brez vsake hrane in pijače, razen potrpljenja, ki je, kakor znano, božja mast. 31 let ob sami božji masti — to je celo v vseh rekordov vajeni Ameriki lep rekord in kakor vsaka takšna reč je našla tudi ta nešteto pristašev in prijateljev. Ker so bili nekateri neverni Tomaži, ki so se drznili trditve o 31 letnem leguanovem postu uvrstiti med bajke, se je ponudil neki teksaški list, da jim resničnost trditve dokaže na eksperimentalni način. Leguana so kupili, ga pošteno napojili in nasitili, nato so ga zaprli v stekleno posodo, kjer bo moral preležati brez najmanjšega griz-

Strah, ki je vzel „buržoazijo“ na piko

Pred nekaj dnevi smo poročali o skrivnostnem bitju, ki pleza po strehah dunajskih hiš in vzbuja takšno grozo med prebivalstvom Erdberške ulice, da so se ljudje trumoma izseljevali v druge okraje. Policija ni hotela verjeti, da gre za pravi «strah» in je marljivo stikala za živim akterjem te groteskne okultne komedije. Po daljšem stikanju je prišla brezposelnega mehanika pomočnika Viljema Hronecka in mu je začela strogo izpraševati vest. Hronecki je trdil, da je invalid in da se ni plezanja nikoli učil, pri tem pa se je vedel tako cinično, da je sum samo potrjeval, tem bolj ker so ponočni in podnevni obiski erdberškega strahu po njegovi aretaciji popolnoma prenehali. Včeraj je Hroneck končno priznal, da je istoveten s strahom. Ko so ga vprašali, čemu se je spuščal v takšne avanture, je odgovoril s smehom, da je hotel samo «buržoazijo» prestrašiti, da bi tudi ona trepetala za svoje imetje in življenje, kakor mora on. Nikakor ni uganjal svojega strašilnega posla za to, da bi kradel. Malenkostnih stvari, ki si jih je prisvojil na svojih obiskih, ni prodajal, temveč jih je shranil. Tako se je zagovarjal nakazani Viljem. Toda policija je dognala, da je bil na svojem zadnjem službenem mestu ukradel manjši motor, ki so ga našli pri njem, in ga je oddala sodišču. Da bi mu prergnalo veselje do okultnega prstodelstva.

Morje glodalec

Južno od Kodanja se razprostira Stevens Klint, ozek zemeljski pomol, daleč v morje. Na njem stoji mala cerkev, ki je bila včasih 100 metrov oddaljena od morja. Toda glodajoče delovanje morja je lice tega ozemlja čisto spremenilo, valovi so se cerkvi sčasoma tako približali in tla tako izpodkopal, da se je del cerkve te dni zrušil v morje. Nedo takoj je ostal samo glavni oltar z dragoceno sliko, ki jo je naslikala žena danskega kralja Kristijana IX. — Okoli cerkve je bilo prej staro pokopališče, ki je zdaj tudi izginilo v valovih. Cele trupe ljudi romajo k razvalinam in iščejo ob bregu človeških kosti, ki jih odnašajo kot relikvije.

ljaja in napoja eno celo leto. Če se bo v tem letu dobro obnesel, ga bodo pustili v priznanje stradanja še drugo leto itd., dokler ne pogine od izčrpanosti ali iz dolgega časa. Tako smo sedaj lahko radovedni, ali bomo mogli poročati čez novih 31 let, da je simpatična žival še vedno živa in zdrava, samo do apetita da ni še prišla.

Krilati človek

V Parizu je predvajal s popolnim uspehom in pred velikansko množico na letališču Ville Coublais svoj izum ruski inženjer Viktor Dybovski, zdaj svetnik pri angleški zračni mornarici. Njegovo 70 kg težko letalo ne potrebuje motorja. Zadoštuje moč človeških rok in nog. Leti pa človek lahko prav toliko časa, kolikor gre peš. Obenem se manj utruja in naredi v višini 1000 m od 25 do 40 km na uro! Dybovski je opazoval let albatrosov, ki neopazno veslajo s perotmi in daleč letijo, ne da bi se utrudili. Stari potovalci so mislili, da spijo albatrosi v zraku, ker so jih srečevali več dni daleč od obale. Te ptice so izumitelju navdahnile poseben način letanja, katerega noče raz-

Brez velikega truda čistota in sijaj za praznike!

Vse jedilne potrebščine ter okraske iz srebra, niklja, brona in medij kakor tudi razno okovje, gumbe, ograje itd. lahko igrice očistite z VIM-om.

Brez velikega napora in truda zamorete z VIM-om v Vašem domu očistiti vse kar vam sicer povzroča nered in nevoljo v gospodinjstvu.

Potresite nekoliko VIM-a na mokro čunjo ali na mokro krtačo ter drgnite predmet katerega hočete očistiti. Ta predmet nato obrišite s suho čunjo in v trenutku ga boste imeli lepega in čistega.

VIM se nikdar ne sme upotrebljati suhi!

Radi svoje izdatnosti in praktične spalne doze ali ovoj je Vim zelo poceni.

Izdeluje se v Lux tovarnah.

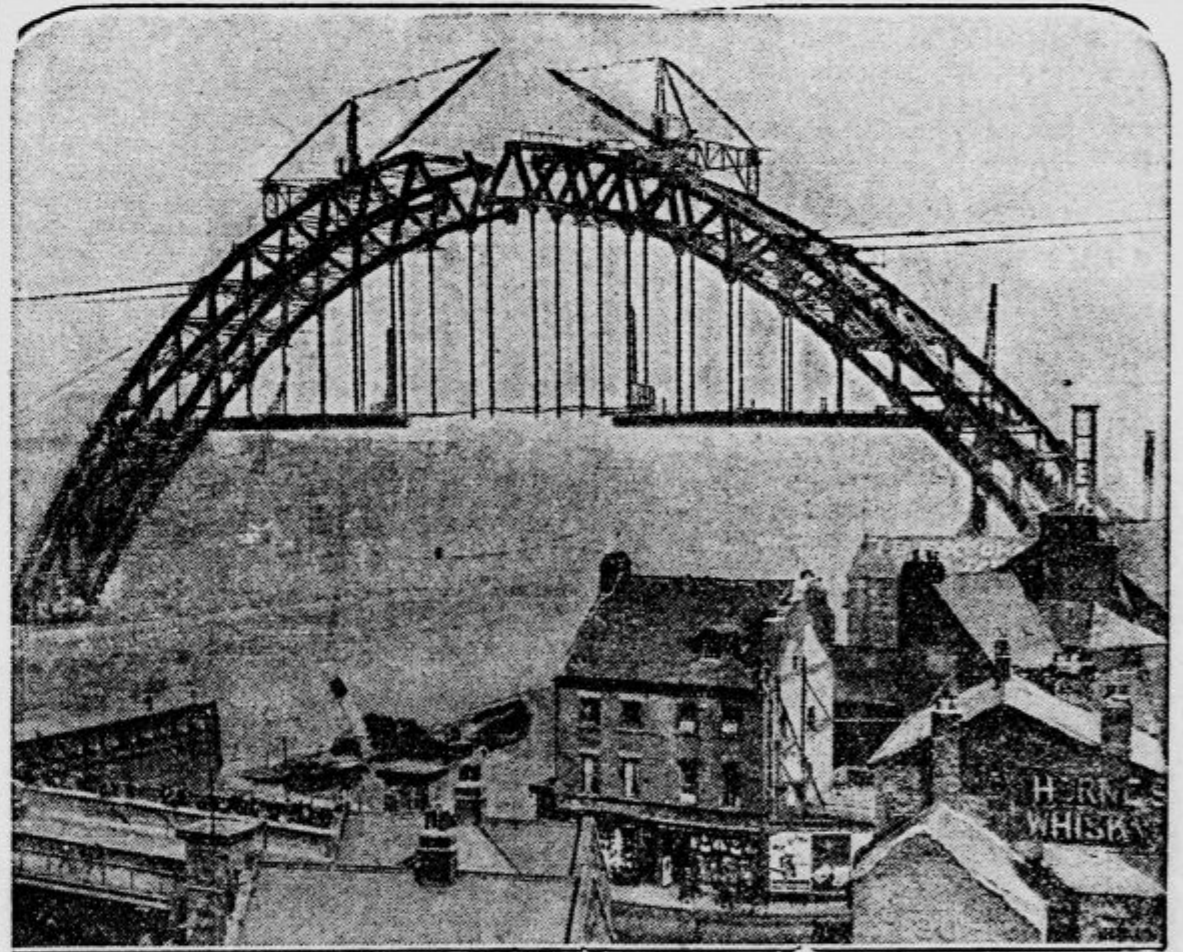
krinkati. Dobovski se vleže v okvir svojega letala in mu privežejo na roke in noge aluminijeve perote. Za dviganje in spuščanje niso potrebne nobene priprave ali letališča. Krilati človek lahko pristane povsod, kjer hoče.

Sovjetska justica

2. številka vestnika »Verhovnega Suda SSSR« prinaša naslednjo statistiko: Sodne oblasti omagujejo pod prevelikim številom zločinov. Lani je bilo obtoženo umora, rop in požiga nad 1 milijon ljudi. Večina naznanjenih kak-

šnih 95 odst. sploh ni prišla pred sodni jo! Zato sedi zdaj v ječah samo 9000 morilcev in 1342 verižnikov. To pomeni, da pride na vsak milijon prebivalcev po 2798 jetnikov. Večino slednjih, do 80 odst., tvorijo žal proletarci... Tako pravi uradna statistika. Ne omenja seveda političnih jetnikov v šapah grozne GPU, ker je število nerodno veliko po pomih buržujske Evrope.

× Častni senator Jack Dempsey. Mehiki senat je imenoval bivšega svetovnega bokarskega mojstra Jacka Dempseyja za svojega častnega člana.

Čuda moderne tehnike

V Newcastlu na Angleškem so zgradili čez reko Tyne 190 m dolg most, ki so ga te dni otvorili za promet. Hodišče za pešce se lahko dviga ali niža, tako da se promet na reki vrši lahko nemoteno. — Zgradba je stala milijon šterlingov.

I. E. Gončarov:

Nič ga ne vznemirja

«Daj mi košček papirja,» je rekel Stolec: »rad bi napisal pismo.«
«Sahar, poišči papirja in daj ga gospodu,» se je obrnil Oblomov k slugi.
«Nimamo ga,» je odgovoril Sahar kar na hodniku.
«Košček papirja, listič se bo vendar našel v hiši!» se je začudil Stolec.
Oblomov ga je začel sam iskati po mizi; nikjer ga ni bilo niti za odrezek.
«Daj mi vsaj posnetico!» je nadaljeval Stolec.
«Posetnice so mi že davno pošle,» je odgovoril Oblomov.
«Kaj vendar delaš?» nadaljuje Stolec.
«Pravijo, da se na nekaj pripravljáš, da snuješ načrte. Kam zahajaš, kod hodiš, s kom se družiš?»
«Koderkoli, Andrej Ivanič! Malokdaj grem z doma, navadno sem v tej sobi. Baš to je tisto, kar me preganja, to stanovanje. Nu, hvala Bogu, Tarančev je obljubil, da uredi stvar brez mene.»
«Kdo pa prihaja k tebi v posete?»
«Prihajajo... malo počakaj... Tarančev, Aleksejev, nedavno je bil pri meni tudi zdravnik. Bili so še... Šenkin, Sudbinski, Volkov...»

«Kje pa so tvoje knjige? Tukaj ni videti nikjer nobene!» nadaljuje Stolec.
«Tukaj leži vendar knjiga,» se odzove Oblomov in pokaže na mizo.
«Kaj pa je to?» se čudi Stolec natančno ogledujoč knjigo z vseh strani. «Potovanje v Afriko? Stran kjer si že davno prestal čitati, je splesnela... Tudi listov ne vidim pri tebi nikjer. Ali čitaš liste?»
«Ne čitam jih. Tisk je droben in škodljiv za oči. Sicer pa je tako čitanje nepotrebno. Če je kaj novega, brbljajo ljudje samo o tem...»
«Prosim te, Ilija! nadaljuje Stolec in mu ogleda naravnost v oči: «Reci mi vendar, kaj počneš? Kaj delaš? Kakor kup gnojja ležiš tu in se ne ganeš z mesta!»
«Res je, Andrej,» prizna Oblomov z žalostnim glasom in vzdihne.
«Ali misliš, da si se s tem priznanjem opravičil?»
«Nikakor ne mislim tega. To je le moj odgovor na tvoje vprašanje.»
«Ilija Ilijič, tega spanja se moraš otresti!»
«Saj sem že poskušal, Andrej Ivanič, a brez uspeha. Sicer pa tudi: zakaj? Nič me ne vznemirja. Duša ne hrepeni po ničemer, pamet miruje. A dovolj o tem. Povej mi raje ti, odkod prihajaš?»

«Iz Kijeva. Čez dva tedna, vidiš, odputujem v inozemstvo. Pridruži se mi še ti!»
«Hvala. Morda pojdem s teboj,» odvrne Oblomov.
«Torej kar lepo sedi pa napiši prošnjo za potni list in jo jutri predaj oblasti!»
«Zakaj že jutri? Kaj se pa tako mudi? Stvar je treba najprej premisliti, pretehtati! Pogovorila se bova o tem, potem pa kar Bog da. Ali ne bi bilo dobro iti najprej na kmete in šele potem v inozemstvo?»
«Čemu tako? Saj veš, kaj ti je rekel zdravnik! Glej raje, da se čim prej iznebiš te tolišče, potem te mine spraj samo od sebe! Tebi je potreba telesne in duševne gimnastike!»
«To pa ni res, Andrej! Gimnastika me ubija. Moje zdravje je že itak rahlo. Pusti me, prosim te, raje lepo doma in poiđi sam v inozemstvo!»
Stolec pogleda Oblomova, ki je že zopet legel. Oblomov pa njega. Stolec zmaje z glavo, Oblomov vzdihne.
«Podoba je, da si že vsega sit,» reče Stolec po kratkem premolu.
«Tako nekako,» odvrne Oblomov.
«Andrej Ivanič je ves čas razmišljal, s čim bi pogodil Oblomova v živo.

Gledal ga je s strani in se je glasno krohotal.
«Poglej, pogledj, kakšne nogavice si pa obul? Na eni nogi imaš nogavico iz bombaža, na drugi iz sukanca! Bože moj, tudi košuljo si oblekel narobe!»
Oblomov se najprej ozre po nogah, potem po košulji.
«Tega še nisem opazil,» reče nato.
«Ti ne veš, kakšne križe imam s slugo! Prepričaj se z menoj, surovosti stresa in ne prime za nobeno delo.»
«Ilija Ilijič, jaz te ne pustim več tukaj! V enem tednu se izpremeniš tako, da samega sebe ne boš poznal! Zvečer ti razložim, kaj nameravam s teboj, zdaj se pa lepo obleci. Sahar, hej, Sahar! Pomagaj gospodu, da se obleče!»
«Čujem, čujem batjuška, samo dovoli, da prej osnažim škornje,» se oglasi Sahar s hodnika.
«Kaj, škornje? Ura je že pet, škornji pa še niso očiščeni?»
«Očiščeni so bili že prošli teden, a Ilija Ilijič jih še ni obul; naprtašili so se tako, da jih moram vnovič naložiti.»
«Prinesi obuvalo, kakršno je!» veli Stolec. «In moj kovček postavi v sobo za goste: pri vas ostanem. Takoj se preobleci, Ilija; obedovala bova kar spotoma.»
«Kaj te je pa tako razburilo? Daj mi

vendar malce odloga, da premislim! Glej, tudi obrit še nisem!»
«To naj ti ne dela skrbi. Mimogrede stopiva tudi k brivcu; jaz ti pokažem, h kateremu.»
«A kam vendar pojdeva? H kakim ljudem? V kakšne hiše? K neznancem? Kaj ti pride na um! Raje pojdem k Ivanu Gerasimoviču, videl ga nisem že tri dni.»
«Kdo je ta Ivan Gerasimovič? Kaj ti je tako ugaja pri njem?»
«Bil mi je tovariš v službi. Pri njem, veš, je vse nekako udobno, pravilno. Sobice ima majhne, divane globoke; lahko se pogreznem vanje, da vobče ne zležeš iz njih. Okna so lepo zavezana, pred njimi stoje rože. Kanarčkov ima kakih dvajset, psov pa troje in vsi so dobre živali. Na mizi je zmerom kak prizrizek. Slike, ki vise na stenah, predstavljajo rodbinsko življenje. Če prideš k njemu, se ti kar ne more proč. Tako mirno sediš tam in brez skrbi si, pa še zavedaš se, da imaš v bližini dobrega človeka... sicer ne pametnega, a vendar takšnega, da se z njim lahko pogovarjaš ker je odkrit, dober, vesel, nima nikakih zahtev in te nikoli ne užali...»
«In kaj delata, kadar sta skupaj?»
«Nič, k njemu pridem, sedem in se

Glavna skupščina Jugoslovenskega sokolskega saveza

Lepi sokolski dnevi v Kragujevcu — Polnoštevila udeležba — Pomembni sklepi — Savez ostane v Ljubljani — Vsesokolski zlet 1. 1930. v Beogradu — Nov krog za naraščaj

Jugoslovensko Sokolstvo si je izbralo za zborovanje svojih centralnih organov v letu 1928 središče junaške Šumadije, bivšo prestolico, prijazni in gostoljubni Kragujevac. Prefekto soboto so se zbrali v tem mestu Sokoli iz vseh krajev Jugoslavije, da pregledajo dosedanje delo in se dogovore o bodočem. Videli smo jih, stare in mlajše sokolske borce, pri njihovem delu. Komaj so dobro zapustili po celodnevni vožnji železniške vozove, že so se sestali vrli župni načelniki. Koj nato je imel zbor vseh delegatov svoj zelo važni zaupni sestanek, ki je obravnaval vsa interna in druga najvažnejša vprašanja cel večer in zelo pozno v noč. Zjutraj ob 7. uri pa so se sestali sokolski prosvetarji, vodniki socijalnih odsekov in sokolski novinarji, da na skupnem sestanku premetirajo dosedanje delo in udarjajo temelje za prihodnje mesece. Takoj nato pa je zborovala savezna glavna skupščina, ki je imela zelo svečan potek in je odobrila vse prejšnji dan in zjutraj storjene sklepe posameznih odsekov.

Iz celote smo se prepričali, da je danes sokolska organizacija tako konolidirana in utrjena, da lahko sprejme nase največje naloge in jih tudi uspešno izvrši. Zato so se odločili načelniki žup in savezni tehniški odbor za prireditev II. vsesokolskega zleta v Beogradu ter izdali že sedaj na skupščini vsa glavna določila na društva in župe, da se pripravljajo dela pospešeno in s tem zagotavljajo pravilni in uspešni potek zleta samega. Lep dokaz konsolidacije nam nudi sklep, da se osnuje v Ljubljani stalna prednjaška šola, ki naj da jugoslovenskemu Sokolstvu letno zadostno število dobro izvežbanih društvenih načelnikov in vaditeljev, vodnikov za naraščaj in deco, da se na ta edino pravilni način poglubi in pospeši širjenje sokolske organizacije v celi državi. Prav tako je razveseljivo, da se bo osnovala sčasoma tudi v Ljubljani stalna prosvetna šola. — Obravnavana so bila na skupščini tudi zunanja sokolska vprašanja, kakor zblizanje z Bolgari itd. Sklenjeno je bilo, da se na temelju sokolskih ustavnih zaključkov nadaljuje z tozadevnimi akcijami. — V socijalnem pogledu je velike važnosti sklep in naročilo starešinstvu, da pripravi vse potrebno za osnovanje posebnega fonda za izplačevanje posmrtnin po posameznih članih. Prepričani smo, da bo Sokolstvo tudi to nalogo dobro izpehalo, kakor je to doseglo z osnovanjem poškodbenega fonda, ki je danes dosegel že znatne uspehe in višino.

V naslednjem podajamo izčrpano poročilo o poteku glavne skupščine, ki vsebuje obenem tudi vse predloge in sklepe sej posameznih odsekov in odborov ter zbora župnih načelnikov:

Otvoritev glavne skupščine

V nedeljo ob 10 uri je bila velika dvorana priprostega Sokolskega doma napolnjena z zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti, kragujevaških društev in članstva šumadijske sokolske župe. Na odru je zavzelo svoja mesta starešinstvo saveza, v ospredju dvorane pa delegati posameznih sokolskih žup. Ni. Vel. kralja je zastopal div. general Milenković, vlado veliki župan kragujevaške oblasti g. Pantelić, občinu Zvonko Katanović, Jugoslovensko-čehoslovaško ligo br. Krestić, upravo vojno-tehniškega zavoda polk Terzić. Dalje so bile zastopane sledeče korporacije: Kolo srpskih sestara, Ženski Pokret, Društvo Milosrdja, Žensko društvo, Oblastna skupščina, prosvetni referat oblasti itd. Klub Sokolov narodnih poslanecov sta zastopala brata dr. Budisavljević in dr. Besarović.

Ob 10. uri 30 min. je otvoril starosta JSS br. Gangl zborovanje in je uvodoma ugotovil, da je zastopniki po svojih delegatih 22 sokolskih žup, t. j. ves Savez. Po imenovanju skupščinskih činovnikov je imel starosta daljši govor, poln posebnega zanosa. V imenu Sokolstva je pozdravil junaško Šumadijo in njeno pomorno središče, bivšo prestolico Kragujevac. Spomnil se je junaške dobe Črnega Jurija pred 124 leti, ki nam je že tedaj pokazal pot, po kateri moramo hoditi, ako želimo, da naj bo srečna naša

obrnem k njemu, on pa k meni. Zgodil se je, da upreva noge v divane, on puši...

„Tudi jaz pušim in poslušam cvrkotanje pičkov. Potem pride Marta in prinese samovar.“

„Tako, tako...“ pravi Stolec in zmaje z rameni. Nu, obledi se hitro, Tarantjevu pa sporočilo, če pride, da greva obedovat drugam.“

„Kaj pa naše kosilo?“ se oglasi s hodnika Sahar.

„Stori ž njim kar hočeš! Povabi nani kogar ti drago, pa dober tek!“

Čez deset minut se je vrnil Stolec preoblečen, obrat in počesan. Oblomov je še vedno sedel na postelji in si počasi zapenjal košuljo; petlje pa ni in ni mogel napraviti...

Gorenjci!

Ne zamudite prilike in ogledite si veliko zalogo novodošlega spomladanskega blaga za ženske in moške obleke pri

Vinko Savniku v Radovljici

Cene najnižje! Prepričajte se!

domovina. Zato se klanja Sokolstvo Šumadiji kot zibelki naše svobode in jo pozdravlja, kakor more pozdravljati samo svojo ljubljeno mater. — V nadaljnjem svojem govoru je pozdravil br. starosta Kralja Aleksandra I. kot zaščitnika Sokolstva in kraljevskega brata ter povdaril, da Sokolstvo ne bo nikdar pozabilo rojakov, ki se vedno leče pod tujim jarmom.

Važne naloge je izvršilo in jih še mora Sorturno človečanstvo.

največja slovanska organizacija.

Odnosaji med jugoslovenskim Sokolstvom in češkoslovaško Območje Sokolsko, Poljskim Sokolstvom, Ruskim Soljuzom so tako prisrčni in bratski, da smemo upati vse najboljše v bližnji bodočnosti. Potrebno je, da ostanemo eden drugemu zvesti, vse pa naj nas prevema ono mladostno navdušenje in volja do dela, da dosežemo tudi v onih slovanskih deželah, kjer do danes še ni pravega Sokolstva, razumevanja za Sokolstvo in Slovinstvo in potom tega za kulturno človečanstvo.

Z navdušenjem je bil sprejet starostov predlog, da glavna skupščina brzojavno pozdravi kralja Aleksandra, prezidenta Masaryka in zveze ruskega, poljskega in čsl. Sokolstva.

Potem je povzel besedo brat Artamanov, starosta ruskih Sokolov v Jugoslaviji in je poročal o stanju ruskega Sokolstva v Jugoslaviji.

ki šteje 9 odsekov, 2 gredi in 5 žolskih odsekov pri ruskih solah v državi SHS. Stanje organizacije je bilo začetkom leta 1928 546 članov, 198 članic, 277 moškega in 265 ženskega naraščaja in 263 moške in 323 ženske dece, skupno tedaj 1873 pripadnikov. Širje odseki so imeli svoje lastne telovadnice in sicer v Goraždi, Zemunu, Bebi Crkvi in Sarajevu, ostali pa so vezbali pri sokolskih društvih v dotičnih krajih. Zelo potreben je ruskim Sokolom dom v Beogradu, kjer naj bi se koncentriralo vse delovanje ruskih sokolskih odsekov. — Sedež celokupnega zamejnega ruskega Sokolstva se preseli leta 1929 ali 1930 v Beograd.

Tajniško poročilo

br. dr. Fuza je vsebovalo najprej splošen oris razmer, ki vplivajo na delovanje Sokolstva prav tako kakor na življenje celokupnega prebivalstva v državi. Vključbu temu pa konstatira

velik napredek in konsolidacijo

detudi je Sokolstvo navezano v prvi vrsti na svoja lastna sredstva in sile, ker ne dobiva prav nikakih omembe vrednih podpor niti od vlade, niti od drugih javnih korporacij. Poročevalec naštevava potem v vrstnem redu vse sokolske župe in opisuje njihovo delo in razmere, v katerih morajo delovati iz navedenih situacijah poročil razvidno, da so predvsem popolnoma ponehali razni plemenski boji med jugoslovenskim in tako zvanim hrvaškim Sokolstvom, ker je povsod pridlo spoznanje, da ta način delovanja ne vodi k nikakemu pozitivnemu cilju.

Odnosaji z ostalimi sokolskimi organizacijami

so bili zelo prisrčni. Vršila se je velika slovanska sokolska šola v Pragi, kjer so se sestali zastopniki vseh slovanskih sokolskih organizacij in tudi zastopniki Bolgarov, ki edini še nimajo Sokolstva. Vprašanje pristopa bolgarskih Junačkov v Slovansko Sokolstvo še ni rešeno, prihaja pa čas, ko se bo moralo pozitivno ali negativno rešiti. Zveze s poljskimi Sokoli postajajo vedno intenzivnejše in gotovo je, da se bo jugoslovensko Sokolstvo udeležilo v večjem številu vsepoljskega sokolskega zleta v Poznanju leta 1929. Mnogo manj živahni so bili stiki jugoslovenskega Sokolstva z jugoslovenskimi sokolskimi organizacijami v Ameriki, ki še danes nimajo enotnega vodstva, temveč so celo medsebojno v sporih. Poročila iz Amerike slikajo tamkajšnji položaj kot težak v vseh oziarih, ker se morajo naši rojaki boriti v svoji drugi domovini z velikimi gospodarskimi in drugimi težavami, kar gotovo tudi ovira pravi razmah sokolske organizacije.

Poročilo načelnika

je podal načelnik br. dr. Murnik, ki je najprej orisaval sestavo saveznega tehniškega odbora, nato pa poročal o saveznih prednjačkih tečajih leta 1927 in katerih se je udeležilo 74 članov in članic.

Za pokrajinski zlet so proste vale že sestavljene za člane in članice, ostale tehniške priprave pa so v polnem teku. Tudi za nastop sokolske vrste na olimpijadi v Amsterdamu je vse pripravljeno.

Poleg saveznih je bilo še devet župnih prednjačkih tečajev po raznih župah s 151 sodelujočimi in 95 slušateljicami. Novih župnih prednjačev je bilo po izpitih imenovanih 90 članov in 37 članic. Graje vredne so one župe, ki niso priredile lani niti društvenih, niti okrožnih in župnih prednjačkih tečajev. Položaj v posameznih sokolskih župah z ozirom na tehniško delo prida, da se obračata tudi v tehniškem pogledu delovanje na boljše tudi v takih župah, ki dosedaj niso pokazale povoljšnih uspehov v tej glavni panogi sokolskega vzgojnega dela.

Poročilo saveznega gospodarja

je podal br. Čobal. Savezna bilanca za leto 1927 je aktivna in kaže zelo lep napredek. Dolgovi so se zopet zelo znižali, fondi pa so narasli. Savezno gospodarstvo je bilo v vseh oziarih in v popolnem redu in se je v svojem poslovanju držalo striktno sklepov raznih odborovih sej in glavnih skupščin. Vseposredno je prevladovala tendenca čim večje štednje, čemur se je zahvaliti, da so se zmanjšali izdatki proračuna niti postavk za nad 57 odstotkov. V nadaljnjem poročilu predlaga poročevalec savezni skupščini in naknadno odobritev savezni proračun za leto 1928, ki temelji na porezu 10 dinarjev za vsakega člana na leto.

Poročevalec polaga delegatom na srce, naj vsa društva in župe posvojejo največjo pažnjo delovanju računskih preglednikov, ki morajo svoje delo še bolj poizkušiti. Važno je, da se društva končno enkrat zavedo, da je gospodarsko upravljanje društvene imovine tudi velikega pomena za vse ostalo delo, ker brez sredstev tudi ni mogoče napredovati.

Važna socijalna institucija Jugoslovenskega Sokolstva je savezni

poskodbeni fond

Iz poročila upravnika tega fonda, br. Marolta, posnemamo, da je bilo lani izplačano na podporah 9172 Din, fond sam pa je dosegel že nad 200 tisoč dinarjev. Poškodbe je bilo leta 1927 skupno 33 in sicer pri članstvu 23, pri naraščaju 7 in pri deci 3. Smrtnega slučaja ni bilo nobenega. Končno predlaga proračun poškodbenega

odseka za leto 1928; ki temelji na letnem doprinosu vsakega pripadnika po 1 dinar na leto v poskodbeno blagajno.

Poročilo prosvetnega odbora

je podal br. Jeras, ki je naglašal potrebo, da se posveti pravilni sokolski vzgoji sokolske mladine največja pažnja. Prosvetni odbor je izdal letos za mladino knjižico »Pot v sokolsko življenje«, ki jo je dobil vsak naraščajnik in član dece na sokolski praznik 1. decembra 1927. Praznovanje tega praznika je bilo po večini sokolskih društev zelo slovesno in spojeno s predavanji, javnimi nastopi, akademijami itd.

L. 1927 je bilo 428 sokolskih in 436 drugih javnih predavanj, nagovorov pred vrstami 3417, društvenih večerov 160, razgovorov 414, zletov 275, koncertov 99, zabav 186, gledaliških predstav 229, kinopredstav 254, igrank 238, plesov 314, akademij 145, drugih prireditev 147. Posebno prednajač v sokolskem prosvetnem delu mostarska sokolska župa, ki ima v vseh panogah največje uspehe. — Zanimivost

podatki savezne statistike

ki jih je podal br. Milost. Koncem leta 1927 je štel Jugoslovenski sokolski savez

22 sokolskih žup in 441 društvo,

ki so štela po katastru 35.654 članov in 8733 članic ali 44.387 članstva, ter 6982 moškega, 3917 ženskega naraščaja, 7538 moške in 6065 ženske dece ali skupno naraščaja 24.412, tako da ima JSS skupno pripadnikov 68.799, izmed članstva je bilo 1660 telovadcev ali 21,5%, od članic pa 2672 telovadk ali 30,5%. Prednjačev je izkazanih 1652, od katerih ima župan izpit 344 članov in 274 članic. Naše Sokolstvo ima že

67 Sokolskih domov,

ostala društva pa vezbajo po Narodnih in drugih domih, solah, gostilnah in drugih privatnih prostorih, nekaj društev pa je žal sploh brez telovadnice. Knjižnice je po društvih 269, sokolskih godb je 35, fanfar 13, tamburaških zborov 34 in 11 orkestrorov. Sokolskih praporov je bilo koncem leta 1927 že 134.

Kratek referat

je podal tajnik saveznega novinarskega odseka br. Švajgar, ki je najprej poročal, v koliko je starešinstvo saveza izvršilo določbe lanske skupščine glede sokolskega tiska. Nato pa je izvestil skupščino, da se je uvedba in izdajanje sokolskega glasnika v časopisni obliki povsem obnesla. Število naročnikov se je dvignilo, v upravnem oziru se je poskrbelo, da bo točno delovanje Glasnikove administracije zagotovljeno. Glasilo sokolskega prednjačstva je ostal

»Prednjaček« v obliki revije,

ki je že v svojih prvih dveh številah pokazal, da bo dobra vez med saveznim T. O. in prednjačstvom.

O temi

Sokolstvo in manjšinska vprašanja je poročal predsednik saveznega manjšinskega odseka br. Šternik, ki je najprej poročal o stanju manjšin, o raznih manjšinskih razmerah. Sklenjeno je bilo, da mora osnovati vsaka župa svoj manjšinski odsek, katerih predsedniki tvorijo savezni manjšinski odbor.

Važni predlogi in sklepi

Glavna skupščina je po sprejetih poročilih posameznih saveznih činovnikov prešla na obravnavanje predlogov, ki so bili že vsi preučeni na zaupnem delegatskem sestanku. Predvsem je bilo odobreno, da se osnuje v Ljubljani, na sedežu saveza,

stalna prednjaška šola,

ki naj nudi skozi vse leto sokolskim župam in društvom možnost za čim večjo teoretično in praktično izobrazbo vadiateljev in vadičev.

Izmed župnih predlogov, ki jih je bilo to pot zelo veliko, je omeniti predvsem predlog zagrebške župe o ponovni razdelitvi saveza na župne oblasti, ker se je sedanja razdelitev tu pa tam izkazala kot nepravilna. Dalje je predlagala župa Tuzla, naj se razpiše natečaj za besedilo in napev jugoslovenske sokolske himne. Za 10letni jubilej obstanika Jugoslavije naj izda Sokolstvo almanah. — Predpiše naj se nadalje vsako leto protialkoholni dan, združba s predavanji o škodljivosti alkohola in nikotina. Najvažnejši predlog tuzlanske župe pa je bil, da savez razmišlja in predlaga na prihodnji glavni skupščini

pravilnik o osnovanju fonda za posmrtno pomoč članstvu.

Predlogi mostarske župe so bili sledeči: Sokolstvo pristopi kot kolektivni član v Narodno odbrano. Sokolski listi ne smejo priobčevati oglasov tvrdk, ki producira alkoholne pijače. Vsako leto naj se vrši po vsem savezu zbirka po 1 Din od člana za sokolske doma v siromašnih krajih. Osnuje naj se nova

zetska sokolska župa s sedežem na Cetinju.

V imenu saveznega zbora prosvetarjev je stavil br. Bogunović več predlogov glavni skupščini, med drugim tudi predlog, naj se osnuje v Ljubljani tudi stalna prosvetna šola.

Delovni program

V imenu zbora župnih načelnikov je predlagal br. dr. Murnik naslednji delovni program za leto 1928. in dalje:

1. Takoj po skupščinskem zletu se mora pričeti s pripravami za

II. jugoslovenski vsesokolski zlet leta 1930 v Beogradu.

2. Leta 1929 morajo vse župe prirediti župne zlete in izvajati vezbe, ki bodo predpisane za beograjski zlet.

3. Vse župe so dolžne, da prirede leta 1929 vsaka svoj prednjački tečaj.

4. Po vseh društvih se vpelje poseben sistem štedenja po vzorcu mostarske župe.

Glavna skupščina je vse predloge odobrila, nakar je bil izrečen absolutni poveljati starostov saveza.

Ker je sklenil zbor župnih načelnikov, da predlaga skupščini, naj ostane sedež saveza še dalje v Ljubljani in je v tem oziru stori tudi zaupni sestanek enako glaseči se sklep, je skupščina odobrila predlog starešinstva, da se sklicanje III. sokolskega sabora odgodi, pri župah in društvih pa se izvrši anketa glede nadaljnjega postopanja v tem vprašanju.

Pri nato sledenih volitvah je bilo v vsakikolmo soglasno izvoljeno sledeče

Savezno starešinstvo:

Starosta: br. Engelbert Gangl; podstarosta: dr. Lazar Car, Otara Paunković in Bogumil Kajzelj; načelnik: dr. Viktor Murnik, njegovi namestniki: Stane Vidmar, Drago Sulce in Miroslav Voljnović; namestnika: Anuška Jugova; namestnice: Elza Skalarjeva, Dana Ilićeva in Ojuna Kaufmanova; prosvetar: Josip Jeras

Člani starešinstva so: dr. Srdjan Budisavljević, Jože Čobal, Leo Franke, dr. Riko Fux, dr. Gustav Gregorin, dr. Fran Kandare, Avgust Ludvik, Nande Marolt, ing. Albert Poženel, Josip Smertnik, Veriž Švajgar, dr. Josip Tičar,

ing. Franjo Zelenko in Tošo Živković; namestniki: dr. Ivan Ribar, Ferdo Juvaneč, Janko Milost, Kosta Petrović, Josip Prunk in Dragotin Šebenič.

Revizorji računov: Radiša Nišavić, Milan Sterlekar in Vlado Vrančić; namestniki: Josip Matenšek in Franjo Medic.

Razodilci: dr. Otoc Papež, dr. Pavel Pestotnik, dr. Dinko Puc, dr. Janjo Rupnik in dr. Drago Treč; namestniki: dr. Andrej Kuhar, Karel Pleiweis in dr. Milan Subić.

Pri slučajnostih je bil sprejet nov krog za možni naraščaj po načrtu saveznega dobavitelja br. Branka Pačiča iz Zagreba. Nato je bilo rešenih še nekoliko manj važnih internih predlogov iz raznih žup, nakar je savezni starosta zaključil glavno skupščino s pozivom na delo in z zahvalo vsemu naprednemu časopisju za dosedanje in bodoče naklonenost Sokolstvu.

Po glavni skupščini

se je vršilo skupno kosilo vseh sokolskih delegatov v Oficirskem domu, na-

kar so se napotili zastopniki Sokolstva na grobišče češkoslovaških vojakov, ki so položili leta 1918 svoje glave za svobodo domovine. Na grobišče je položil starosta JSS krasen venec.

Zvečer se je vršila v Sokolskem domu lepo uspeša telovadna akademija kragujevačkega Sokola, ki je pokazala, da se bratje in sestre resno trudijo za čim večji razmah Sokolstva na našem jugu. Po akademiji se je vršila v Oficirskem domu zakuska, ki jo je priredila mestna občina delegatom in starešinstvu saveza.

Sokolski dnevi v Kragujevcu so minili, Sokolstvo ima zopet lep kos dela za seboj. Ker pa ne smemo biti nikdar zadovoljni z doseženimi uspehi, temveč moramo stremeti vedno dalje in dalje, pojdemo zopet na delo.

Veriž Švajgar.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8. zvečer.

Nedelja, 25. marca: ob 15.15. Pepelka. Mladinska predstava ob izredno znižanih cenah. — Ob 20.15. Mladost. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 26. marca: Sestrična iz Varšave. Red C.

Torek, 27. marca: Julij Cezar. Dijaška predstava. Izv.

Sreda, 28. marca: Mladost. A.

Četrtek, 29. marca: Zaprti.

Petek, 30. marca: Mladost. D.

Sobota, 31. marca: Zaprti.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 8. zvečer.

Nedelja, 25. marca: Lady X, opereta. Izv. Od 26. marca ob 81. marca je opera zaprta zaradi gostovanja v Subotici in Beogradu.

Šentjakobski gledališki oder

Nedelja, 25.15. Ingeborg. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 24. ob 8. zvečer: »Orlov« C. Kuponi. Nedelja, 25. ob 3. popoldne: »Dobri vojak Svejk«. Kuponi. — Ob 8. zvečer: »Urh grof celjski«. Prvič.

Ponedeljek, 26.15. Zaprti.

Torek, 27. ob 8. zvečer: »Dva bregova«. A. Kuponi.

Celjsko mestno gledališče

Nedelja, 25. ob 4. popoldne: Kristova drama ali Pasijon Ljudska predstava ob znižanih cenah.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V operi je to nedeljo samo ena predstava, in sicer zvečer ob pol 20. uri prva repriza opere »Lady X«, Lepa neznanica, ki je pri premijeri izredno zabavala. Drama pa bo uprizorila popoldne ob 15. ob izredno nizkih cenah od 10 Din navzdol otroško igr »Pepelka«, zvečer ob 20. pa kot ljudsko predstavo »Mladost«.

Opozarjamo na premijero »Urha, grofa celjskega«, ki se vrši v nedeljo, 25. marca zvečer v marib. gledališču in čije polovični inkaso je namenjen fondu za postavitev Parmovega spomenika. K tej operi je izšel komplet tekst, ki se dobi v obliki knjižice pri biljetarjih po Din 5, gledališki list pa ima prilogo: članek g. prof. Družovića o življenju in delovanju Parme.

Opera »Urh, grof celjski« se bo uprizorila po večletnem prestatku zopet v nedeljo, 23. marca, zvečer v mariborskem gledališču. Polovični inkaso te predstave je namenjen fondu za postavitev Parmovega spomenika. Iz tega vzroka in pa ker je to najlepša Parmova opera, v jako dobri zasedbi, je želeli, da bi bila hiša ta večer razprodana. Veljajo tudi bleki, dasi je bila pomotoma predstava najavljena za »Izven«.

Veliki uspehi Louisa Illinga v Pragi. Naš rojak Illing je imel v praškem nemškem gledališču v več vlogah, zlasti pa v operetah »Poljska kri« in »Lepa Helena«, nenavadno velike uspehe. Praški nemški dnevniki so polni hvale o njem.

Dijaška uprizoritev „Julija Cezarja“

Lansko leto so nas dijaki I. državne gimnazije v Ljubljani prijetno iznenadili s »Kraljem Edipom«, predstavo, ki je presegala običajen nivo dijaških uprizoritev. Hoteli so izbirati repertoarja pokazati humanistični značaj svoje šole, so letos segli v rimsko življenje. Zastavili pa so si kaj težko nalogo. Shakespeareja žalostno Julij Cezar učinkuje s polno, velikega avtorja dostojno silo le tedaj, če vtelesijo glavne vloze sami močni igralci in če se na odru razmahajo močeno rimsko življenje. Sicer preti prav tej žalosti — kakor sploh vsem Shakespearejem — resna nevarnost, da ostane torzo, da se razkleni v vrsto recitacij in ohlapno povezanosti prizorov. G. Lipah je kot režiser mlade diletante srečno povedel čez Mrto morje shakespearejske dramaturgije in jim klasično razodel mogočno deželo Julija Cezarja. Seveda bi bilo napak, če bi zahtevali, da bi nam mladi navdušenci dali na teh lehk več kot so nam dali. Na včerajšnji premijeri smo občutili resnobo, s katero so se lotili tega dela, ljubezen, ki jo njo naštevali vloze, hotenje, da iz poz. glasni, mimike, kretenj, govorjenja izbižejo kar največ dramske resničnosti. Strumno so se tepli z recitacijo, ki jih je vse stiskala, premagovali so nesigurnost, butali s svojo igro ob običajno raskavost diletantov, vidno so hoteli biti Rimljani Tragedija — shakespearejska tragedija to ni bila — a dokument resnega hotenja in simpatičnega stremjenja so nam dali in tega smo veselili zlasti v dneih, ko se je toliko razpravljal o naših srednješolskih. Vsekakor se je »Kralj Edip« bolj prilagel izraznim možnostim mladih ljudi in zapustil močnejši vtisk. Vendar pa toplo priporočamo občinstvu, da si v torku dne 27. t. m. ogleda reprizo dijaškega »Julija Cezarja«; vidič, s katerega se pres

Kraljestvo mode

Pletenine spomladi

Ze dolgo ni bilo modni linije, ki bi nadšla pletenim toliko najrazličnejši možnosti, da pridejo do veljave, kakor je sedanja.

Zato se povsod javlja največje zanimanje za obleke z jumperjem, ki se je dobro oblečeni dami tako priljubila, da vsaj v bližnji bodočnosti ne bo našla na druge tipe. Pletena obleka z jumperjem deluje že sama na sebi tako učinkovito, posebno je pa zanimljiva še zaradi vseh mogočih barvnih efektov.

Moda pletenin se namreč na svoji zmogovitosti ni ustavila, temveč je svojo tehniko tako izpopolnila, da danes drže tovarne pletenin lahko korak z vsemi zahtevami mode, pa ne samo, kar se tiče modne linije, barve in nakita, temveč tudi, kar se tiče materiala samega.

Komaj so veliki modni centri izdali poročila po lahkih in kakor puh rahlih blagih, je zahtevali že sledila pletilna industrija in je s svojimi presenetljivimi novostmi še celo prekosila vsa pričakovanja.

Različna rahla in porozna blaga, kakor so fresko, krepele, tweed i. dr. ni moglo s pletenjem samo enakovredno posnemati, temveč jih izdelovati celo znatno učinkoviteje in modno odgovarjajoče, kakor so originalni. Glavna in zelo važna razlika med originalom in pletenim posnecom je pa ta, da so poslednji mnogo cenejši.

Pomembno je tudi dejstvo, da novi pleteni modeli niso več samo enobarvni kakor nekdanj, (tu mislimo seveda na temeljno barvo, ne na vzorec), ampak se pri njih lahko spreminja tudi glavna barva, kakor pri originalnih blagih, v največje prelivajočih odtenkih.

Zelo porabni in elegantni so volneni modeli s kovinskim mikami, ki so ravno tako praktični za dopoldanske kakor popoldanske prilike in delujejo izredno apartno. V kratkem bodo dame doživle veselo presenečenje, ko se bodo na trgu pojavili volneni lameti, tako da bomo prihodnjo sezono že gotovo občudovali zanimive, pletene večerne toalete s kovinastim sijajem.

Vzorci najnovejših spomladanskih vzorin so posebno značilni: proge in rize so zelo priljubljene, pred vsem pa prevladujejo vzorci s pikami, vendar pa elegantna dama ceni tudi enobarvne, indifferenčne učinkujoče modele v beže ali v barvi peska, ki imajo enake robove.

Zadnja novost na polju modnih pletenin so pa tridelni modeli, ki združujejo krilo, jumper in jopico v nad vse mične komplete. Porabni so v toplejšem letnem času za ose mogoče prilike, čeprav je izbira večkrat težka, ker razne pletilne industrije v svoji stroki nudijo toliko novega in lepega, da se ni treba bati, da bi moda pletenin postala dolgočasna in bi izgubila svoj čar. Na prvem mestu so letos v svoji stroki dunajske firme, ki s svojimi izdelki tudi v Parizu in na Rivijeri vzbujajo zaradi apartnosti največjo pozornost. Ker pa naše domače firme Dunaju vestno sledijo in so z največjimi dunajskimi hišami v najožjih zvezah, zato se nam letos ne bo treba bati, da ne bi mogli poseči po domačih izdelkih, ker bodo gotovo modernejši kakor francoski.

Novega je toliko, da je skoraj nemogoče izbrati najapartnejše modele, vendar pa poskusimo ugotoviti na naših slikah, kaj bo odločilo v prihajajoči sezoni.

Slika 1 in 2 nas seznanja s posebno mičnim kompletom; krilo je svilen ali iz volnena georgetta, zgoraj je vprek prešito, kar zelo odgovarja modni zahtevi. Pleteni jumper je okrašen s pisanimi programi, štirivoglavi izrezek je nove vrste in učinkuje zelo mladostno. K takemu jumperju si izberemo enobarvno jopico, ki je tudi okrašena s programi kakor jumper. Na ta način sestavljeni trojni komplet je prikladen za sport kakor tudi za štrpac.

Na 3. sliki vidimo elegantno pleteno obleko, ki nas njeno krilo seznanja z novim kristalnim plisséjem. Ta tehnika je znana že nekaj tednov in ima mnogo prednosti pred znanimi plisérji, ker je efekt isti, vendar se pa robčki in gubice ne spuste in ohranijo vedno svojo obliko. S pisanim pasom prepasani jumper ima barvo krila ter ob izrezku okrog vratu in pod njim, okrog luknj za roki, in spodaj s kovinasto so

svetlikajočimi nitmi prepreženo, efektno borduro. Na moški sako spominjajoča pletena jopica z reverji je enobarvna in izvrstno pristojna plisiraniemu krilu, kakor vidimo na 4. sliki.

Slika 5 nam predločuje bolj enostaven in morebiti ravno zato še mičnejši komplet. Jopica je tudi tu enobarvna, vendar ima na rob iz pisane svile. Krilo je položeno v votle gube, ki je vsaka na sredi plisirana s pletenino tako, da dobimo čisto novovrsten učinek. Bluza brez rokavov (slika 6) nam kaže učinkovit vzorec s pikami. K nji spada pikčasta ruta, ki se nosi nad jopico in se zavezuje ob strani.

Ze te malenkosti nas morajo preveriti, da se je pletilna industrija letos še bolj potrudila, kakor druga leta, tako da bo gotovo dosegla največji uspeh. Upamo tudi, da bo ta uspeh v korist naši domači industriji, ki prav nič več ne zaostaja za tujo.

Stroino pletenje

LUJZA HARING, Ljubljana, Turjaški trg 5. specialna trgovina domačih pletenih, najfinjših damskih, moških in otroških D. M. C. nogavic v vseh modernih barvah. Stare nogavice lepo popletujemo. Istotam kufriramo lepo trpežno in poceni!

Negovanje kože pozimi

Roke nenadoma razpokajo. Koža na obrazu postane hrupava in boleča. Sedaj je čas, namazati kožo z izbrano Nivea-creme, lesta odstrani hitro vse rdečice, boleče razpoke itd. Ni boljšega od

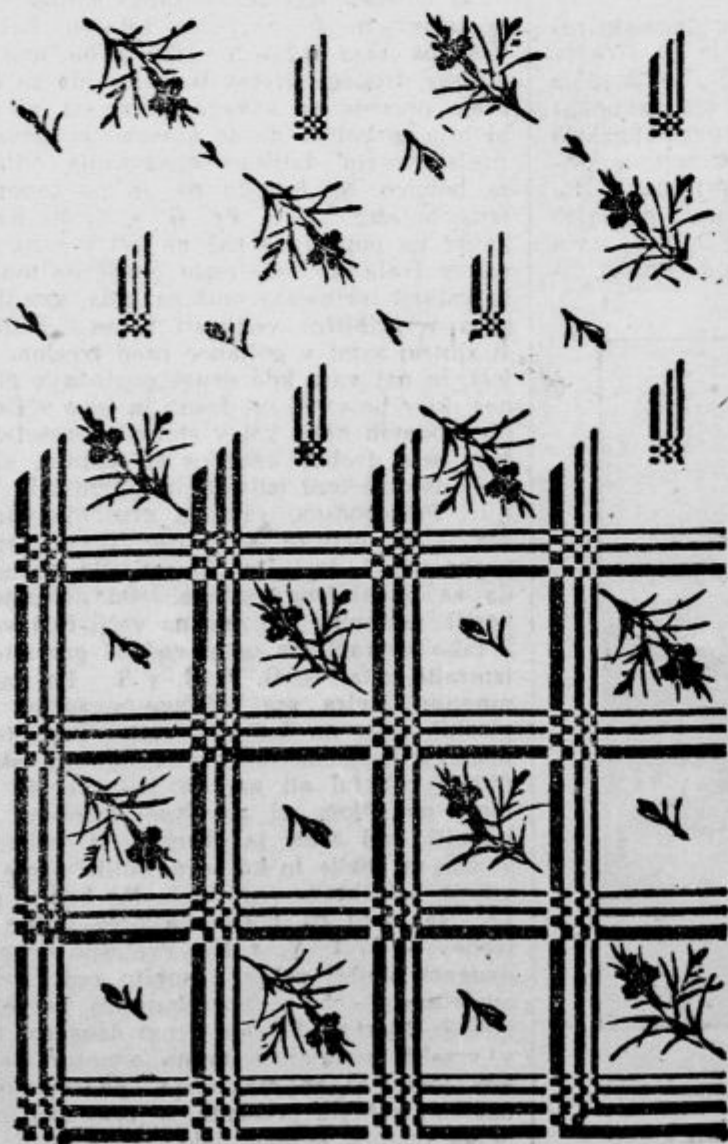
Nivea-creme.

Vabimo cenjene dame, da si ogledajo pred nakupom ravno kar dospela

pariške modele

Novosti: Krasni spomladni plašči, kompleti, kostumi in obleke. — Velebna izbrana. Nekaj teh izrednih novosti smo razstavili v naših izložbah, na kar opozarjamo cenjene dame.

FRAN LUKIČ, Stritarjeva ulica.

Edino pravičen blagovni vzorec „Dečve“

Prvi narodni nageljni in prvi dečvin vzorec, ker edino le ta se zamore vporabljanju za pravo našo „Dečvo“. Povzet je iz starih krizastih kril naše narodne noše, ter je posejan z nageljnimi cvetovi. Nagelj je tradicionalni narodni cvet in zato ni čuda, da vzbuja do dečvino blago tako široko simpatijo.

V splošno prodajo pride vsespovsod to edino pravo do dečvino blago tako široko s 1. majem, na kar se vse naše že tako živo interesirano občinstvo opozarja.

Radio

Izvrleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (468 m 25 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw), ZAGREB (310 m 0.7 kw), BRNO (441 m 3 kw), DAVENTRY (492 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw).

Nedelja, 25. III.

BERLIN 20: Eysler: »Zlata molstrovka«; opereta v 3 dejanjih.

FRANKFURT 20:30: Simfonični koncert. — 1. Bach: Simfonija v D-duru. — 2. Handel: Concerto grosso v B-duru. — 3. Mozart: Simfonija v C-duru.

LANGENBERG 20:15: Orkestralni koncert valčkov in plesov.

STUTTGART 20: Komorna glasba: Reger: Godalni trio v A-molu. — 2. Beethoven: Godalni trio v E-molu. Nato dramatski večer.

PRAGA 19:15: Koncert orkestra na pihala. 20: Simfonični koncert. — 1. Schubert: Simfonija v H-molu. — 2. Suk: Serebada za godalni orkester. — 3. Mendelssohn: Simfonija v A-molu, op. 56. Nato voljska godba.

LONDON 22:05: Griegov večer. — 1. »Jesen«; uvertura. — 2. Dve pesmi za tenor. — 3. Dva simfonična plesa. — 4. Pesmi za tenor. — 5. Druge Peer-Gyntova suita. — 6. Pesmi za tenor. — 7. Iz opere »Sigurd Jorsalfar«.

ZAGREB 20:35: Koncert komorne glasbe. Nato lahka večerna glasba.

BRNO 20: Prens simfoničnega koncerta iz Prage.

RIM 20:45: Koncert instrumentalne glasbe.

DUNAJ 17:40: Koncert Debussyjevih komornih skladb.

19:45: Gramischsteidten: »Orlov«; opereta v 3 dejanjih.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert solistov in orkestra.

STOCKHOLM 19:15: Amberjeva komična opera »Bela dama«.

21:40: Koncert komorne glasbe.

Ponedeljek, 26. III.

BERLIN 20:30: Arje iz poljudnih oper. Nato večerni koncert lahke glasbe.

FRANKFURT 20:15: Večer petih mikrofonov. Izmena dialektov med mesti: Frankfurt.

Kassel, Stuttgart, Mannheim, Freiburg.

LANGENBERG 20:15: Collegium musicum. — Schubertov večer. — 1. Peta simfonija v B-duru. — 2. Skladbe za harfo in orkester.

3. Plesi za godalni orkester. Nato lahka večerna glasba.

STUTTGART 20:15: Program kakor v Frankfurtu.

PRAGA 20:30: Skladatelju Debussyju v spomin. 1. Pavnovo popoldne. — 2. Godalni kvartet op. 10. — 3. Pesmi. — 4. Mala suita.

LONDON 20:15: Bachove sonate za violo gambu.

22:15: Koncert. — 1. Rimski Korakov: Roža in slavček. — 2. Debussy: Božične pesmi za otroke. — 3. Liszt: Etuda v Des-duru. — 4. Chaminade: Tri melodije.

22:35: Večerni koncert lahkih skladb za orkester.

ZAGREB 20:35: Ruski večer. (Sodelujejo solisti in orkester.)

BRNO 21: Pevski večer.

RIM 20:45: Večerni koncert lahke glasbe.

DUNAJ 19:30: Schubertova proslava. — 1. Godalni kvartet v G-duru. (Prvi stavek.) — 2. Pesmi. — 3. Podoknica za alt in ženski zbor. — 4. Trio v Es-duru, za klavir, violino in čelo. — 5. Na reki. (Za zbor, rog in klavir.) — 6. Vsemogočnost. (Za zbor s klavirjem.) — 7. Voljni spev za moški zbor.

VARŠAVA 20:30: Komorna glasba. — 1. Smetana: Godalni kvartet v E-molu. — 2. Pesmi. — 3. Čajkovski: Andante iz godalnega kvarteta. — 4. Pesmi. — 5. Nedbal: Žalni valček.

STOCKHOLM 20:15: Koncert. — 1. Beethoven: Aladin-suita. — 2. Järnefelt: Solo za oboo. — 3. Debussy: Mauriška suita. — 4. Delibes: Indijski balet. — 5. Popy: Indijska suita.

Torek, 27. III.

BERLIN 20: Maksim Gorkij: »Nočno svetilčice«; scene iz »Dna življenja«.

FRANKFURT 20:15: Prens programa iz Stuttgarta.

22:45: Odlomki iz popularnih oper.

LANGENBERG 18: Večerni koncert orkestra.

20:30: Program kakor v Berlinu.

STUTTGART 20:15: Poljuden ruski večer. (Sodelujejo Rusko-nemški pevski zbor in filharmonični orkester. Vmes odlomki iz ruske literature.)

PRAGA 19: Prens Verdijeve opere »Othello«; iz nar. gledališča v Pragi.

LONDON 20:15: Bachove sonate za violo gambu.

20:45: Pevski koncert. Nato mešan večer.

BRNO 19: Prens programa iz Prage.

RIM 20:45: Italijanske opere. — 1. Gasco: »Legenda o sedmerih stolpih«; opera v 1 dejanju. — 2. Mulé: »Baronica Carin«; opera v 1 dejanju.

DUNAJ 20:05: Komorna glasba. — 1. Schumann: Klavirski kvintet. — 2. Beethoven: Godalni kvartet v C-duru, op. 59.

21:10: Pevski koncert narodnih pesmi.

VARŠAVA 19:30: Rozkycki: »Casanova«; opera v 3 dejanjih. (Prens iz drž. gledališča v Katovicah.)

STOCKHOLM 20: Orkestralni koncert. — 1. Roman: Introdukcija. — 2. Perry: Suita v F-duru. — 3. Kämpf: Dve melodiji. — 4. Olsen: Svein Uraed, suita.

Sreda, 28. III.

BERLIN 20:30: Skladbe Oscarja Strassena in Emmericha Kalmána.

FRANKFURT 19:30: Verdi: »La Traviata«; opereta v 3 dejanjih. Prens iz frankfurtske opere.

LANGENBERG 18: Koncert komorne glasbe.

20:15: Kmečka svatba na Westfalskem; sinohogra s petem in ples.

STUTTGART 19:30: Prens iz frankfurtske opere.

PRAGA 19: Slovaške podoknice. (Prens iz Bratislave.)

21:40: Klavirski skladbe. — 1. Turina: a) Uspavanka, b) Lutkin ples. — 2. Albeniz: Španska suita.

LONDON 20:15: Bachove sonate za violo gambu.

20:45: Komorna glasba. — 1. Schöenberg: Jasna noč. — godalni kvartet. — 2. Pesmi za sopran. — 3. Čajkovski: Spomin na Pirene.

22:35: Klavirski koncert Chopinovih skladb.

ZAGREB 20:35: Shakespearejeva »Zimska pravljica«.

BRNO 20: Pevski koncert. — 1. Pesmi Bendla in Tovacovskega. — 2. Dvojakove pesmi. — 3. Pesmi Kraskovskega. — 4. Smetanove pesmi.

RIM 21: Prens iz gledališča.

DUNAJ 20:30: Večer igranja Antona Amosa. Nato lahka glasba.

VARŠAVA 20:30: Koncert orkestra na pihala.

STOCKHOLM 19:50: Simfonični koncert. — Brahmovske skladbe. — 1. Uvodno predavanje. — 2. Akademski slavnostna uvertura. — 3. Serebada v A-duru. — 4. Simfonija v C-molu.

Volnena obleka.

Vse, kar je iz volne, se da očistiti z »RADIONOM«. Edino ne pozabite, da je volna zelo občutljiva in da je treba z njo previdno postopati.

Volna ne prenese vroče vode, ker ji vročina strši vlakna.

Torej: »RADION« raztopi v mrzli vodi kot zmeraj in v tej raztopini malo premečkaj in pregrajaj volnene stvari. »RADION« bo odpravil čisto sam vsako nesnago.

Volnene stvari se ne smejo pri sušenju obesiti, ampak razprostrti po čistem platnu.

S tako metodo boste očistili vse, kar je iz volne, torej svoj jumper, svojo pleteno kapo in vse slično. Barvane stvari bodo ponovno pokazale svoje dražbe kot da so nove.

Načrte,

proračune in stavbena nadzorstva za stanovanjske, industrijske, trgovske in vsakovrsne vodne zgradbe ter raznovrstne adaptacije starih poslopj izvršuje specialna tehnična pisarna TEHNIŠKA DRUŽBA, Mestni trg 25./I. telef. 2550. 3958

Za naš tujski promet

V petek se je vršila pod predsedstvom dvornega svetnika g. dr. Marna seja Zveze za tujski promet v Sloveniji, ki so se je udeležili številni funkcionarji in na kateri so se obravnavala zelo važna vprašanja našega tujkega prometa. Izmed mnogogostevnih, zanimivih referatov in živahnih debat omenjamo samo najvažnejše. V prvi vrsti moramo omeniti zanimivo poročilo o tujsko-prometni propagandi in reklamir. Zvesta svojim, skoro četrstoletnim tradicijam je Zveza tudi to pot skrbela v zadostni meri za to, da se naše privlačne, naravne krasote čim najbolj mogoče publicirajo po vsem svetu.

Za letošnjo sezono je Zveza izdala v 15 tisočih izvodih zelo praktičen, ilustriran informativni letak o slovenskih kopališčih in letoviščih. Letak je sestavljen v nemščini, francosčini, češčini in srbohrvaščini ter bo služil kot najuspešnejše in najcenejše propagandno sredstvo. Vpoštevaje živahno zanimanje nemškega potujočega občinstva za naše kraje je Zveza založila eleganten, ilustriran, zložljivi prospekt v nemškem jeziku, ki se bo pošiljal brezplačno v mnogih tisočih izvodih številnim potovalnim pisarnam v Avstrijo in Nemčijo. Za francosko, nordijsko, poljsko, madžarsko in ostalo evropsko potujočo publiko se je razposlal sličen prospekt v francoskem jeziku. V tisku se nahaja »Vodnik za Celje«, bogato ilustriran in okusno opremljen; to delo je istotako pisano v nemščini. G. vladni sv. dr. Andrejka je spisal strokovnjski »Vodnik po Ljubljani« v nemškem jeziku. To delo bo izvršeno v bakrotisku, okrašeno z obilnimi slikami Ljubljane in okolice ter naravnost razkošno opremljeno.

S tem deli bo izpopolnjena občutna vrzel v našem tujsko-prometnem slovstvu. Za slovensko občinstvo se bo v kratkem izdal priročnik »Vodnik po našem Jadranu«.

Ogromne stroške, ki jih je povzročila založba teh publikacij, krije Zveza iz dohodkov svoje uradne pisarne »Putnik«. S kulantnim in točnim poslovanjem si je Zveza potovalna pisarna pridobila simpatije slovenskega, kakor tudi tujega potujočega občinstva ter izkazuje dan za danem večji promet. Njene zveze s obilnimi potniški uradi v inozemstvu pa ji omogočajo točno informiranje tujcev o naših krajih, naših prometnih razmerah, udobnosti in cenenosti naših letovišč in kopališč.

Zveza vzdržuje še vedno mostove, gale, rle in poto v soteski »Vintgar«, kljub temu, da na teh napravah vsakolekne povodnji napravljajo velikanske škodo. S pobiranjem prispevkov pri vstopu v sotesko se ti stroški le deloma krijejo ter mora Zveza ostanek kriti iz svojega in pa s tožadavnimi subvencijami, ki pa so pice.

Po svojih močeh je naša centralna tujsko-prometna organizacija podprla tudi razne akcije posameznih društev v prosep tujkega prometa. Med drugimi moramo navesti večjo podporo, ki se je naklonila Zimsko-sportni zvezi v svrhu prirejanja smučskih tečajev in tekem.

H koncu je podaj ravnatelj Pinter za mnimvo poročilo o načrtu za zgradbo železnic (vzpenjače) na Veliko planino, za katero so načrti in proračun že izgotovljeni. Projelet baxtra na preciznih podatkih in temeljitih izkušnjah ter podala vse možnosti za skorajšnjo realizacijo. Izvedbo tozadevnih pripravilanih del se je izvolil poseben odbor, obstoječ iz gg.: dvornega svetnika dr. Marna, obl. odbornika prof. Jarca, dr. Tkarija, finančnega prokuratorja dr. Souvana in ravnatelja Pinterja. O tem, za razvoj našega tujkega prometa tako važnem projektu bomo v kratkem prinesli obširnejše poročilo.

Zveza za tujski promet je zopet pokazala, da se v polni meri zaveda svoje važne in težke vloge, ki jo vrši na polju našega narodnega gospodarstva.

Kako je bilo pred osemdesetimi leti

Marčna revolucija l. 1848. na Dunaju in v Sloveniji — Izgredi 16. marca v Ljubljani — Prve narodne straže — Osvoboditev kmetov

Naj se zgodovina suče kakorkoli, leto 1848 ostane vsem narodom, ki so jo doživeli, v neizbrisnem spominu. Zarazelo se je v razvoj narodnega življenja z najmočnejšimi znaki, ki se ne dajo odstraniti.

V večini evropskih držav je bila doba od dunajskega kongresa 1815 do leta 1848. doba najbolj zastarele reakcije cenzure, policijskega režima, absolutizma in fevdalstva in kar je še sličnih terminov iz zakladnice onega Metternichovega koncepta, ki je smatral za opasno jakobinstvo vse, kar je količkaj šlo nad povprečnost duševnih potreb povprečnega cesarskega podnika.

Nezadovoljstvo s tako notranjo politiko je rastlo. Osobito med inteligenco in delavstvom. Da pa je prišlo do izbruha, je bilo treba vneganja povoda.

Pobuda je prišla iz Francije, ki je bila v oni dobi vsej Evropi vzor tudi za politične stvari. Februarska revolucija je v nekaj urah izpodnesla prestol meščanskemu kralju Louisu Philippu in po zmagi na pariških barikadah obnovila republiko.

Dunajska revolucija

Pariška revolucija je bila alarm za vso osrednjo in južno Evropo. Vsem opozicijskim elementom se je čudovito povečala odporna moč in brž so iz molčeče pasivnosti prešli v atak. Na Dunaju se je to zgodilo dne 13. marca, ko so se sestali deželni stanovci dolnjeavstrijski. V zadnjih dneh so

Svobodomiselní Slovenec, profesor Fister,

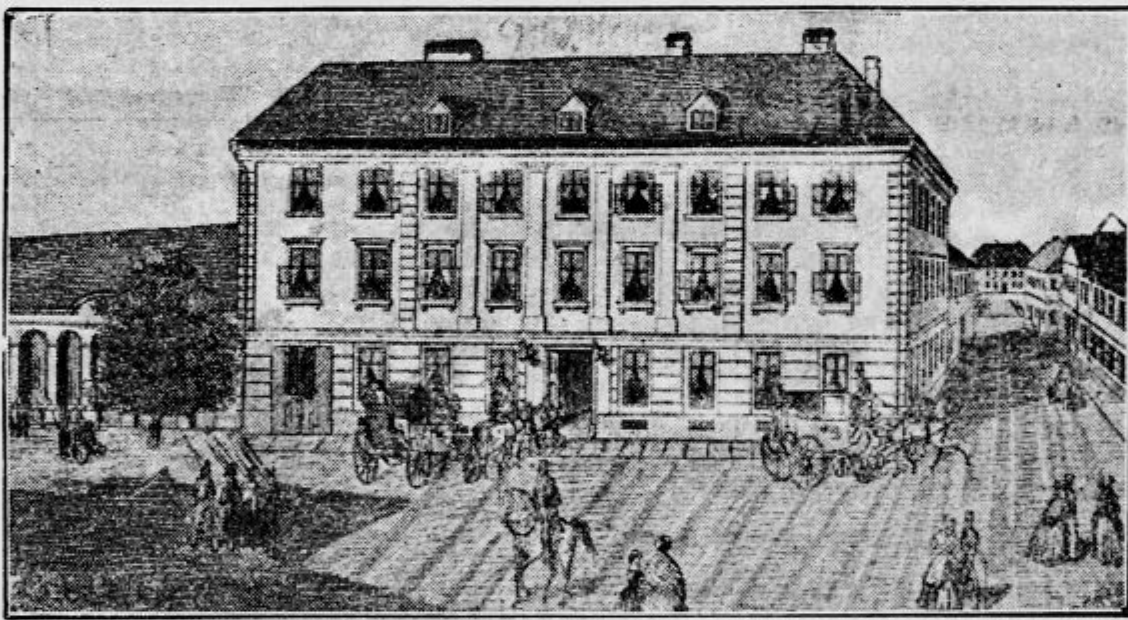
pridiga dne 12. marca 1848. zjutraj dijakom na Dunaju: »Za domovino vam ne sme biti nobena žrtev prevelika!...»

osobito pa, da se je ustanovila nacionalna garda. Seveda so se ljudje obrnili povsod proti vsemu, kar je še ne ljubo spominjalo na stari režim, ter dali svojemu sedaj zmagovitemu nerazpoloženju čim viharnejšega izraza.

Kako intenzivno je provinca sodelovala z Dunajem, je bilo odvisno od tega, kako močno so bili zastopani oni sloji, ki so dali revoluciji idejni pogon in udarno moč. Na Dunaju so bili v prvi vrsti univerzitetni študentje, ki so bili avantgarda neke revolucionarne marčnih dni, marveč tudi politiki v narodni gardi in sploh poznejšemu liberalnemu in revolucionarnemu udeleževanju, brez katerega bi bil dvor brž prelomil svojo besedo in se vrnil k absolutnemu reakcionarnemu režimu.

nim silam, slovenski visokošolci so sodelovali po nemških univerzitetnih mestih osobito na Dunaju, ker so kmalu nastopili tudi s svojim slovensko - narodnim programom, znak, da so bili dorasli svoji dobi. Dalje pa v Ljubljani tudi ni bilo dovolj delavstva, ki bi dajalo odločne in zavedne akcijske čete; obrtniški in uradniški stan, ki je bil po naših mestih poglavito zastopan, nikakor ni mogel dati enakovrednega nadomestila za ta dva manjkujoča faktorja.

Zato je bil odmev dunajske revolucije v slovenskih krajih precej skromen; uveljavil se je mnogo bolj v nevažnih stvareh, nego v aktivnem sodelovanju v najvažnejših političnih problemih.

Glavna stražnica narodne garde

(na levi) in življenje pred tedanjim hotelom Huber na sedanjem Krekovem trgu v Ljubljani. — Na desni pogled po sedanji Kopitarjevi ulici.

Enako važen element je bilo delavstvo, ki je v kritičnih dneh s svojimi masami radikalnim zahtevam pripomoglo do zmage.

Marec 1848 v Sloveniji

Na Slovenskem je naša dunajska revolucija odziv ne le po mestih, marveč tudi po kmetih. Toda spriči manjših razmer je bil tudi odziv skromnejši. Slovenske pokrajine še niso imele svojega izrazitega kulturnega in nacionalnopolitičnega središča, kar je bilo pač posledica dejstva, da je naš narodni preporod komaj dobro pričel. Obsegal je le maloštevilne posameznike med izobraženci, ne pa še širokih množic po mestih, kaj šele po kmetih. V Ljubljani ni bilo visokošolskih študentov, ki so drugod dajali tako odločilno komponento revolucionar-

Dogodke v Ljubljani popisuje prof. Josip Apih, poglaviti zgodovinar za sodelovanje Slovencev v revolucionarnem letu iz njegovega lepega, dasi seveda v nekoliko starinskem in konservativnem konceptu pisanega dela — »Slovinci in 1848. leto« (V Ljubljani 1888) povzemamo o tem sledeči odstavek, ki ga objavljamo dobesedno:

Kako so pozdravili svobodo Ljubljanci

Bliskoma se je širila vest o dunajski revoluciji tudi proti jugu, vžgala je Gradece, da je posnela Dunaj in kmalu je dospela do slovenske zemlje, katero je ravno kar bila prekoračila železnična proga. segajoča od Dunaja do Celja. Ljubljancem je prinesel prve vesti neki potnik. prišedši z Dunaja dne 16. marca v Ljubljano: na prsih je imel pripet bel trak ki je bil za prvih dni mlade svobode Dunajčanom vnani iz-

Stražnica narodne garde,

ki je stala ob deželnem dvorcu na Kongresnem trgu v Ljubljani.

raz radosti. Tako so po vsej Ljubljani izvedeli imenito vest in v malo urah so tudi Ljubljanci nosili na prsih bele trakove »znak veselja in narodnosti«. Zvečer je bila v gledališču slavnostna predstava: gledalci so navdušeno peli stoe cesarsko pesem. Po dovršeni izri je bilo mesto razsvetljeno, a razsvetljava se menda ni kaj resno obnesla, saj je bila pa tudi improvizovana.

Ljubljanski proletarij, ki pa po svoje prav, oval veselje dan: Po mraku so naprili prodajalnice »Mally & Hahn«, sneli podobno kneza Metternicha, razbili jo in vrgli v Ljubljano. Župan Fischer je bil nepriljubljen: zvečer napade duhal njegovo stanovanje, razbil mu okna, njeza samega pa ne najde doma, ker je bil šel v gledališče. Drli so proti gledališču, a Fischer ko je srečno upihal na Vrhniko se tistega večera. Zdal, že pozno pomoči, napade ta druha mitnice in jih razdene: mitničari so morali pobegniti. To razbijanje in rovanje po mestu je trajalo do 3. zjutraj: udeležili so se ga »smrkovci in odrasli divjakci, ktere je konečno razpoldo vojaštvo. Priazno pogovarjanje uradnih osov ni izdalo ničesar, dasi niso štedili z naslovom »Meine herren«.

— To so bili jedini izgredi, s katerimi so pozdravljali pobalini ljubljanski mlado svobodo.

Narodne straže

Tudi v Ljubljani in po drugih večjih krajih so osnovali »Narodno stražo«, kajti narod je bil dosti pameten, da se more sam

svoje notranje strasti, tem trdneje se moramo vsi združiti v doseg dobrega smotra. To načelo je uresničila narodna straža ponudivši se domovini v bran. »Ponosni vidno v Vaših vrstah plemenita imena, stoletno diko dežele kranjske. Verni naj ostanejo cesarju, branijo naj meščana in varujejo mir in red v mestu: barve bodo nosili belo-rdeče: dijakci pa naj hranijo potomcem spomin na ta način in uvrščenje v narodno stražo, naj jih vzpodbuja, da dokažejo, »da more dijak, dasi mladenič po letih, biti že možak«.

Osovali so v Ljubljani 5 kompanij narodne straže, pozneje 7: načelnik je bil najprej podpolkovnik Sühnl. Kmalu je imela resno nalogo: po odhodu vojakov na laška bojišča, imela je narodna straža skrbeti za varstvo po mestu. To službovanje je uveljavilo mnoge, da nalaga svoboda tudi dolžnosti, ki pa niso vsem po godu: kmalu so se čule pritožbe o mlačnosti stanovništva, ki se ni udeležilo narodne straže v številu, primernem broju meščanov.

Osvoboditev kmetov

Posebno važno pa je bilo leto 1848 za kmete. Revolucija je napravila konec fevdalstvu, političnim, socialnim in gospodarskim prepričavim plemstva. Kmetom je revolucija obljubila ukinitje tlake in desetine ter ostalih davščin in služnosti do gosposde. Naš kmet je vzel novice o revoluciji po mestih ter o proglasitvi državljanske osvoboditve z veseljem na znanje in jih apliciral prav konkretno v svojem področju. Na več krajih so se pričeli kmečki nemiri; kmetje so se zbrali v večje trume ter naskočili gradove svojih fevdalnih gospodarjev, stremeli predvsem za tem, da uničijo urbarije in sploh graščinske zapisnike. Osobito veliko

Hišica na Grudnovem nabrežju,

kjer je bila nekdanj mitnica. Na vratih se še vedno poznajo sledovi sekir, ko so pun-tarski izanci »šturmali« Ljubljano.

stražiti, ne pa da bi ga stražili »plačani najemniki«. Vlada ni mogla zabraniti te osnove, dasi ji še ni bilo zakonite podlage. V Ljubljani se je začetkom ozglasilo mnogo mož iz vseh stanov, da vstopijo v narodno stražo: meščane, licejski študentje, učenci in plemenitiši: poleg zolobradca mladčnika je stražil postarel možak, poleg preprostega rokodelca, visokoroden zrofi.

Dne 18. marca se jih je zbralo 1006 mož v mestni dvorani, začasni župan Gutman pa jim je v daljšem govoru razložil pomenljivost nove dobe. »Svoboda je sredstvo, ki nam je izpolnila marsikatero željo. Da pa to sredstvo zaista utemelji narodno blagostanje, moramo io razumno in pametno rabiti. Čim težjih spon vnane sile smo se znebili, tem strožje mora poedinec brzdati

dimenzije je zavzel upor kmetov iz izjanskih vasi; dne 21. marca so napadli izjanski grad, zažgali nekatere dele, osobito pa papirje. Tudi Turjaški grad so naskočili, toda oblasti so že poslale vojaštvo, ki je razpršilo kmete; mnoge graščine so želele in dobile za dalje časa vojaške posadke, ki naj bi jih ščitile pred kmeti. Prišlo je tudi po drugih graščinah do nemirov, n. pr. na Smledniku, v Senvici, Brežicah itd.; med kmeti so se pričeli širiti letaki, ki so pozivali na radikalen nastop zoper graščake. Ali z vojaškimi posadkami po graščinah je gosposka hitro zastrašila kmete.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

— G. D. B. v N. Poskusite z acidol-pepsinom v lekarni je dobiti miljejši in močnejši preparat. Po vsaki jedi vzemite po 2 pastili, raztopljene v čaji vode. — G. C. P. v P. Bolečine imajo lahko razne vzroke, navadno so pa revmatične ali izhajajo iz vnetja obkroščnice. Jemljite par dni aspirin in nadgrniti si kožo z 20% jolithon mazilom, od katerega si za oreb veliko količino otrete v boleče mesto. Prve četrti ura mazilo nekoliko peče, kar pa pozneje premine. Pazite, da vam ne pride v oči. Kake 2 uri po mazanju si odgrnite lice s kako žepno ruto in si izmijte lice s toplo vodo. — G. P. Z. v M. K. Vaša bolezen ima lahko razne vzroke, dasi je najverjetnejše, da tiči v želodcu. Zallbog vam pa brez točne preiskave ne moremo ničesar drugega svetovati, kakor da se čimprej obrnete na katerega internista, ali kar bi bilo še boljše, da se v svrhu vsestranske preiskave in daljšega opazovanja odločite za bolnico. Ne čakajte pa, in ne zanemarjajte boleznii. — G. Fr. G. v N. M. Katar, kakor ga popisujete pač ne tiči v grlu, ampak v žrelu. Bržčas imate povečane tonzile, iz katerih prihajajo opisana bela, smrdljiva zrna v približni velikosti prosa. Poglejte si zjutraj sami v goltanec pred zrcalom stoječi, in naj vam kdo drugi pogleda v goltanec, kjer bo videl na desno in levo v žlezah ob svodovih neba kot v statju ali rešetju tičočee bele drobne kroglice ali kepice, ki se dajo deloma tudi iztisniti iz kotaničnih luknjic. Priporočamo vam za grgranje panflavin — ali ortizan — pastile; prve vzemite vsako uro 1 do 2, ter jih valjajte po ustih, da se popolnoma raztope. Od ortizanovih pastil raztopine po eno na večji čaji vode. S tako napravljeno ustno vodo si grgrajte in izpirajte usta. — G. P. R. v T. Po našem mnenju izvira vsa bolečina v »grluc« od ploskih nog, na katerih trpite. Poglejte si noge, je-li se ne dotika na notranji strani njihov rob tal ali ne. Če je prvo, če rob torej nad tlom ni povoljno vzbočen, smo uganili, kaj vam je. Kupite si primerne vložke za čevlje in ko se navadite nanje, izginejo bolečine v par dneh. Ne hodite preveč, še manj pa postajajte brez nujne potrebe. — G. T. V. v M. Pretesno drug ob drugem stojčji zobje, osobito oni nežnomodrikasto - bele (porcelanaste) barve na mestih, kjer se dotičejo drugi drugega, radi v vrzelih zastajajoče hrane odnosno ostankov jedi, ki se razkrajajo pod vplivom bakterij v takih precepah, — prav radi obole na razžoru in nagnijo. V te rešni ne

prodre ne zobotrebec ne ščetka; zato si je treba zobe po vsaki jedi iztrebiti s svileno, s voskom natrto nitjo. V ostalem se obrnite na svojega zdravnika za zobe. — G. M. R. v L. Pri vseh boleznih velja načelo, da jih je lažje preprečiti, kot jih, če so izbruhnile, ozdraviti. Za pasjo steklino to očitno ne velja, sicer bi oblasti pač skrbele za to, da se določbe pasjega kontumaca izvedejo in ne ostanejo samo na papirju, kot se to godi v Ljubljani, kjer ni videti psov brez nagobnikov samo po cestah, ampak tudi v gostilnah, železniških vagonih ali kjerkoli si bodi. — G. T. P. v R. Zlatenica je samo bolezenski znak, ne bolezen sama in lahko spremlja razne bolezni, kot n. pr. mrzlica spremlja legar, tuberkulozo, koze, pljučnico itd. — »Zlatenica«, na kateri trpite vi, je posledica infekcijskih obolenj v zgornjem delu drevesa in žolčevoda, je navadno združena z motenjem prebav in lahko mrzlico. V kakih 4 tednih verjetno premine. Živite iz večine od lahko prebavljivih jedil, predvsem od mleka, čaja, gnjati, obare in pijte radensko slatino. Od zdravil lahko jemljete razne preparate rabarbare in natrijev salicil, ki vam ustreže tudi tedaj, kadar vas kaj bolji glava legar. — G. M. v V. Zlindra, ki se nabira v pipi, je jako strupena. Težka zastrupljenja z njo, v izrednih primerih celo smrt, niso neznana. — G. T. P. v I. 3% borov valzelin. — G. M. M. v I. 8. Brezdvomno težka živčna bolezen. Svetujemo vam, da se vsaj v svrhu pregleda napotite v bolnico.

Čuvajte se prehlade!

Najboljšo zaščito proti gripi, šarlahu, difteriji, angini, influenci in prehladu vam nudijo preizkušene

ANACOT-PASTILE
DR. WANDER

Vsaka hiša jih mora imeti! Cena je tako nizka, da si jih lahko nabavi vsak. Čuvajte se slabih preparatov kateri so precej razširjeni in imitirajo Anacot-pastile.

Ali ste se že naročili na „PONEDELJEK“?

Vhod v Smledniški grad,

ki so ga ob revoluciji napadli kmetje.

se povsod vršile živahne politične debate in poleg neštetihih peticij za uvedbo ustavnih reform se je sprožila zahteva, da morajo seje stanov postati javne. Izdala se je parola, da mora vse, kar čuti liberalno, k otvoritveni seji stanov, da da poudarka zahtevi, ki je pomenila v malem pohod nove dobe.

In tako so se že v dopoldanskih urah dne 13. marca v Herzengasse, kjer je stala stanovska hiša in v bližnjih ulicah osrednjega mesta, zbrale ogromne množice ljudstva, ki so tako rekoč oblegale stanovsko palačo. Zastopana je bila posebno inteligenca, in prvi vrsti pa univerzitetni študentje, ki so l. 1848. igrali na Dunaju vodilno vlogo.

Vlada je poslala na cesto vojaštvo, infanterijo, huzarje, artiljerijo. Seveda je brž prišlo do konfliktov in vojaštvo je streljalo v množico pred deželno hišo in pred policijskim ravnateljstvom. Padle so prve žrtve. Toda množic niso oplašile, nasprotno borbenost je rastle, in iz predmestij so se pričele v mesto gibati ogromne množice delavstva. Tako se je popoldne in na noč položaj silno poostil, vojaštvo se je moralo ponekod umakniti prej množico.

Metternichova vlada pa ni bila zatorej, da bi dobojevala bitko do konca. Pariz je bil vsem grozeč vzgled, zato se jim je zdelo strahotno, stvar tirati do večjih ostrin. Dvor je odpustil Metternicha, ki jo je moral hitro popihati čez mejo in nato dal zaporedoma ustavne svobodine, odpravo cenzure, svobodo tiska in zborovanja ter združevanja, ustanovitve narodne garde itd., ter naposled obljubo ustave, konstitucije, ki je pomenila kvintesenco državljanskih zahtev vseh protireakcijskih elementov. Te zaporedne koncesije je dajala nova vlada dne 14. in 15. marca, ko so se nadaljevali nemiri po dunajskih ulicah, dokler ni proklamacija ustave dokumentirala polne zmage dunajske revolucije.

Odmev po avstrijskih deželah

Poročila o dunajskih dogodkih so postala sedaj alarm za domala vse habsburške pokrajine. Povsod so skušali vsaj v malem posnemati dunajske dogodke, po mestih je prebivalstvo praznovalo konec reakcionarnega absolutizma in pričetek ustavnosti, pričelo takoj v praksi izvajati uspehe liberalnega režima s tem, da so se pričela ustanovljati nova, največ politična društva, izdajali so se novi časopisi itd.

Kraljica ponarejevalcev

Znamenitemu londonskemu policijskemu uradu Scotland Yard se je posrečilo odkriti številno družbo zločincev, ki so mojstrsko ponarejali podpise na čekih ter osleparili razne banke za velike svote. Družba je bila sestavljena iz treh samostojno delujočih skupin, načelnica pa jim je bila pustolovka Jožefina O'Dare, majhna in ljubka blondinka, ki pa je kljub temu bila poglavar in idejni vodja nevarne sleparske tolpe. Policija sodi, da je ta družba prevarila banke za kakih 100 milijonov, preden se je posrečilo razkriti. Odkritelci, da se Vam še danes brezplačno pošlje ilustrirani cenovnik R. No. 6. Oplačilo v kmetijskih oborah dovoljeno, ako se ob nakupu plača tretjina zneska v gotovini.

apartir in sestavine elovih nemških tvorine, s katerimi vsak čas lahko poslušate vse svet, so po tiskovnih cenah v veliki uštri v zalogi.

Zahtevajte, da se Vam še danes brezplačno pošlje ilustrirani cenovnik R. No. 6. Oplačilo v kmetijskih oborah dovoljeno, ako se ob nakupu plača tretjina zneska v gotovini.

BERLIN

Radio

Radioblažek, Beograd, Jakičeva ul. šte. 11. — Telefon 41—85.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo vseh pisalnih, računskih, koptirnih in razmnoževalnih strojev in blagin po konkurenčni ceni

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. Tel. 2940 3

Vsak naj čita

»PONEDELJEK«

ki prinaša najnovejšo politično, športno ter druge zanimive domače in tudi zunanje dogodke

Številka 1 Din

Naročnina: mesečno 4 Din, četrtletno 10 Din, polletno 20 Din

Naročajte in širite „Ponedeljek“

Kontoristinio

z znanjem slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika, stenografije in strojepisja, z daljšo pisarniško prakso, sprejme veletrgovina v Ljubljani.

Ponudbe pod št. 42 na oglasni oddelk »Jutra«

VELIKO IZBIRO

Izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni

domači PELINKOVAC domači

sudi Vam

PIVNIČARSTVO »OPSKRBA« D. D.

Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvleke ogledati naše tisk in vokusne vrste brez obvezne za kupčije

Večje industrijsko podjetje

sprejme takoj

predelavca

ali akordanta za dobavo apnenega kamenja, in

žgalega moštra

za pečenje apna v visokih kont. pečeh in več dobrih žgalcev za pečenje apna. Samo prvovrstne moči naj pošljejo takoj ponudbe na: Pošta predal 13. — Ljubljana.

POSTELJNO

perje in puh

sivo, pukano . . .	1 kg Din	30
sivo, boljše . . .	1 »	45
polov. boljše . . .	1 »	60
belo, dobro puk. . .	1 »	100
snežnobelo, posebno fino . . .	1 »	125
polpuh . . .	1 »	145
puh la . . .	1 »	175
puh, posebno fin . . .	1 »	200

v vsaki količini, po povzetju oddaja

HERMAN HEILBRUN, Senta, Bačka

Novo kožo lical

dobite s »Venus-oma« največjim izumom moderne kozmetike. To medicinsko — biološko sredstvo od dr. Dorrane & Cie, Paris, odstranjuje v 10 do 14 dneh vse nečistoče lica, kakor bore nabore, mozolje, grube pore, hrupavost, rdečilo, bobuljice, namrežano kožo, lisaje in masčobo. Koža lica postane zopet elastična, barvnato nežna kot malega deteta. Izgled lica pomlajen je za mnogo let. Ne brojne priznanice služijo vsakomur na uvid. Garnitura Din 92.— Centifolia kosmet. zavod, Zagreb, Ilica 37. Zahtevajte brezplačno ilustrirane prospektel

Novo otvorena

Prva mariborska oblastno koncesijonirana

avto šoferska šola

Ing. F. Friedan, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 19 sprejema prijave za prvi kurs, ki prične 15. aprila t. l.

Ugodna prilika za Veliko noč

Radi popolne opustitve finih modernih in navadnih volnenih blagov SE RAZPRODAJAJO po najnižjih cenah — Cene po dogovoru v manufakturni trgovini

MARJE ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26.

Nihče naj ne zamudi ugodne prilike!

Pomladanske novosti

za promenadne in športne obleke, moške in damske plašče ima v veliki izbiri

Alo zij Lombar

modni salon za gospode in dame

LJUBLJANA VII., Celovška cesta šte. 53

NAZNAN LO.

Naznanjam da bom dne 1. aprila zopet otvoril v svoji hiši Trbovlje-Loka šte. 53 že znano staro

trgovino z mešanim blagom

in se bom potrudil da bode vsak čim najtočneje na solidnejše in najceneje postrežen s popolnoma svežim blagom, katerega bom imel vedno po najnižjih cenah na zalogi.

Priporočam se

Franc Dežman, Trbovlje.

Praške šunke

prvovrstne na debelo in drobno nudi

tovarna JOS. BENKO

— Murska Sobota —

ter vse vrste prekašenega mesa in kiobase po izredno nizkih cenah. — Priporočam posebno ho elirjem in res avracijam sveži KARE mladih prašičev. Zahtevajte cenike!

Garantirano prima blago!

Skrupno znižane cene!

Najstarejša kleparska delavnica

Jakob Fligl. LJUBLJANA

Turjaški trg 5.

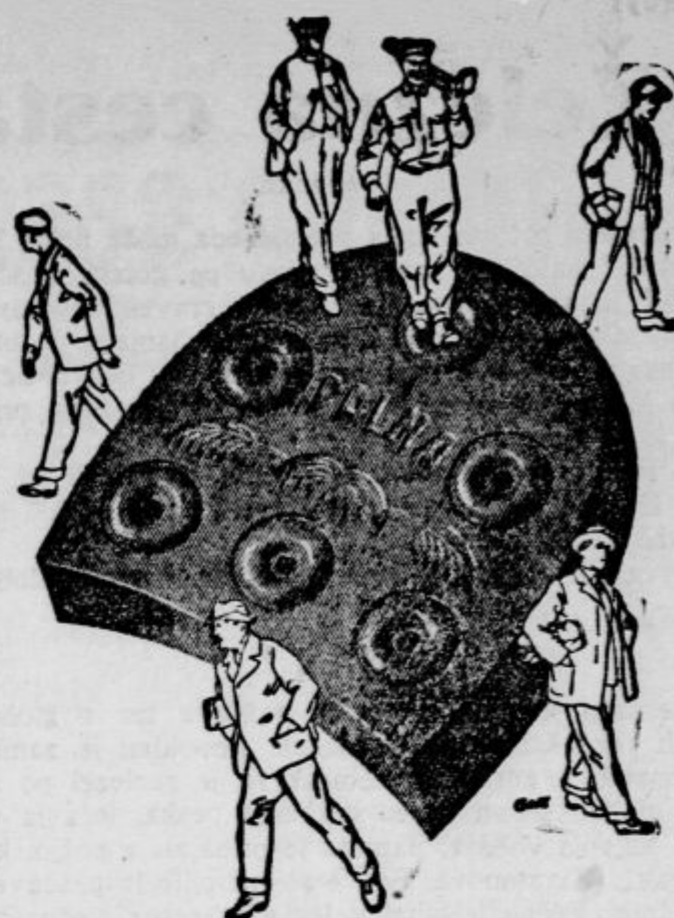
oblastno koncesijonirani vodovodni inštalater

se priporoča

slavnemu občinstvu za vsa stavbena kleparska dela kakor tudi vodovodnih naprav v zgradbah in privatno. Naprava modernih kopalnic, umivalnikov, bidetov, stranišč, pomivalnih miz za kuhinje s toplo in mrzlo vodo ter vseh drugih sanitarnih naprav. Proračuni se izstavljajo brezplačno.

Točna postrežba.

Najnižje cene.

Ljudie, ki radi nosijo PALMA kaučuk pete.

Prednosti:

Cenejšje in trajnejše so kakor iz usnja, ugodna hoja, ki vam ohranja živce.

Poletje se budi!

Velika noč se bliža!

Dospela je velika množina prvovrstnega blaga za spomladanske plašče, za obleke za ženske moške in otroke, vse v najnovejših modnih barvah in krasnih vzorcih.

Prodaja se po zelo nizkih cenah

na obroke

pri

Oblačilnici „ILIRIJA“

Ljubljana Mestni trg šte. 17 I. nadstr.

Telefon šte. 2825.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razpisuje oddajo

gradbenih del

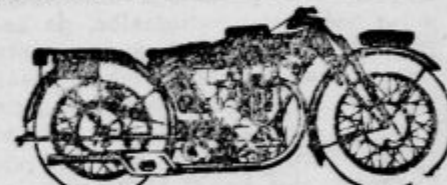
planinskega doma v Kamniški Bistrici. Načrti, splošni pogoji in proračuni so na vpogled, oziroma se dobe v pisarni Slov. plan. društva v Ljubljani, Selenburgova ulica 7 II. nad. med uradnimi urami od 8-12 in 14-18 ure. Ponudbe naj se predložijo do 15. aprila.

Odbor.

TERROT

200 ccm - JAP - 250 ccm
150 ccm - 175 ccm

Večkratni champion Francije

Generalno zastopstvo MOTOR IMPORT Cie Ljubljana

Krekov trg 10

Podružnica velebanke v Ljubljani sprejme za takojšnji nastop

mlašo moč

z bančno prakso. — Pogoji: popolno znanje slovenskega in hrvaškega jezika ter strojepisja. Lep rokopis predpogoji. Relektanti z znanjem tujih jezikov imajo prednost. Prosilci, katerih starši bivaajo v Ljubljani, naj pošljejo oferte na ogledele »Jutra« pod značko »Banka«.

Gospodarskega upravnika

(šaferja)

spretnega, zanesljivega, poštenega sprejemnika za večje posestvo v bližini Maribora. Mora biti izvežban v vinnogradništvu, sadjereji kakor tudi živinoreji. Ponudbe s prepisi spričeval na upravo »Jutra«, Maribor pod »Oskrbnike«.

Oblastno dovoljena

prodaja pohištva

Radi opustitve pohištvenega oddelka razprodam prekrasne spalnične, jedilnične, sobne, klubske in salonske garniture kakor tudi druge vrste pohištva po čudovito nizkih cenah. Prosto na ogled, brezplačni ceniki pri

KAREL PREIS, MARIBOR

Gospodarska ul. 20.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

2 ključavničarja

za izdelovanje modelov sprejme takoj

Osječka Ljevaonica železa i tvornica strojeva d. d. Osijek.

Vsekovratne

trgovske knjige,

strace, mape, notese, herbarije, odjomalne knjižice, bloke, šolske zvezke itd.

možna po skrajno ugodnih cenah!

Anton Janežič,

LJUBLJANA, Florjanska 14.

Knjigovoznica in čitalnica trgovskih knjig.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

„SPECTRUM“ d. d.

izd. Koopta. Dubsky in Kristić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII. Medvedova ul. št. 26, tel. 843 Zagreb, Beograd, Osijek, Srednjača, Zagreb

Zračno steklo, portaino steklo, maslinasto steklo 5-6 mm, ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah, kakor tudi brušene prozorne stipe, izbočene plošče, vstreljevanje v mod. fina, navadna ogledala

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Za mrtvaški prt sta vzela premišljena moža nekaj kosov šotor-mega platna; nato sta zanesla mrtvo po golem, peščenem bregu navkreber in sta jo spustila v grob zraven cowbojeve gomile. Spet se je Casey prekrizal. Z zasipanjem jame se je ukvarjal dalje od svojega tovariša in nazadnje je s trdimi udarci ugledil pešeni grič. Ko je opravil svoje delo, je bila tudi njegova pipa dogorela. Prižgal jo je iznova.

»Ho, Beauty Stantonova, tvoj grob je čistejši od tvoje poste-ke... Droben bel pesek iz puščave... In kmaju ne bo noben možki več vedel, kje spiš.«

Delavca sta vrgla lopati preko ramen in sta odklobuštrala svo-jo pot.

Neprestano je pihal veter iz puščave ter v globokih, redkih koprenah raznašal pesek po deželi. Popoldan je zamrknil, solnce se je spustilo h goram in somrak se je razlezel po goli pustinji. Ničesar ni bilo slišati razen curkjanja peska, ječanja vetra in tu-robnega tuljenja volkov. Samota je prihajala z nočjo, ki je odevala grob Beauty Stantonove. Sence so prirojile iz puščave in tema je postala črna. Večno je pihal veter v to reber, večno je curkjal pe-ssek in podsipal vse ter neopazno izpreminjal obličje zemlje. Svetle, mrzle zvezde so se neusmiljeno lesketale izpod ogromnega, črno-

višnjevega nebnega oboka. A nad poslednjim zavetjem te žene je plaval kakor duh — duh noči, žalosten, samotni, nem in poln skrivnosti.

In kakor je plaval nad njenim grobom, je plaval nad vsemi ostalimi brezimnimi grobovi.

In prebivalci teh brezimnih, pozabljenih grobov so se priprav-ljali, da v večni delavnici prirode pomešajo pepel dobrega s pe-pelom zlega in se po božanski moči smrti tako rekoč raztope v prvine.

Kraj, ki je nekaj poznal hrupni Benton, ga zdaj ni pomnil več. Stejni volkovi so klavčno lajali po slavnih ulicah tabora ter volh-ljali med kupi podrtin in lesenimi ogradjami. Utihišlo je bilo tisto rahlo, čudno bučanje, ki ni bilo ne godba ne radost ne veselje do dela. Benton je bilo samo še ime.

Solnce je vzhajalo nad pustim, umazanym pozoriščem: široka ravnina, koli, podi iz deska, ogradja iz lesenih tramov in vmes razmetani završki nečakanega zanikarnega prebivalstva, ki se je bilo izselilo v drugi tabor. Jutranji svit ni našel med razvali-nami ne človeka ne volčje živega bitja. In ves dan je nosil veter prah in prašne koprene na ta kraj, kjer so do nedavna v tisočernih borbah vladali trud, zlato, grehota, kri in smrt. Vlak je privozil mimo, strojnik in kurjač sta z osuplimi očmi strmela na razvaline, ki jim je bilo še včeraj Benton ime. Kakor goba je bil planil Ben-ton iz tal in kakor peščena burja v puščavi je bil tuleč izginil, obre-menjen s tovorom svojih strasti in zlih pohleptov. Benton — ime za legendo.

Toda priroda je bila videti bolj usmiljena od življenja. Jela je zakrivati, kar so bili pustili ljudje. Solnce je zašlo in prišla je noč s sijajem zvezd. Samotne ure so na jadrnih krilih hitele mimo, ka-

kor bi se v sveti naglici dvizale, da vrnejo prvina mčevne ostan-ke velikega tabora.

Kakor pokopališče je bil ves kraj in strahovi so se nodili nad njim.

Kakor iz uma, poln trpkega začudenja in sramu je Neale po-begnil iz igralnice, kjer je bil udaril Beauty Stantonovo v lice. Le kako se je mogel tako izpozabiti v svojem gnevu in svoji muki! In da se je ta ženska upala izreči ime Allie Lee! Odkod ga je vobče vedela? Tega ni mogel razumeti! Ali je poznala njegovo zgodbo?

Stopal je po temnih ulicah; gibanje in hladni veter sta ga po-mirila. Ko je nato začul žvižg lokomotive, je v njem nenadoma do-zorel sklep, da se s prvim vlakom odpelje iz Bentona. Brž je hitel po svojo prtljago in se je pridružil množici, ki je še ob tej poznli uri drla proti postaji.

Globoko v duši ga je skelelo čudno bolestinno in nerazumljivo obžalovanje. Kakor drugi ljudje, je imel zdaj tudi on na vesti stvar, ki jo je bilo treba pozabiti. Res usodna moč je bila v zvoku ene same besede!

Skozi okno starega osebnega voza je gledal na kalne luči in blede očrtane šotore.

»Poslednjikrat vidim Benton!... Hvala bodi Bogu!« je pretr-gano zamrmral. In vlak je počasi zdrdral po temni, viharini ravnini.

Skoro osem in štirideset ur je potreboval Neale, da je dospel v tabor Roaring City. Mesto, večje od Bentona, je bilo zraslo čez noč in je raslo še vedno — šotori, lope iz deska, barake in kladare — stara, znana, šarena mešanica, samo da to pot ob znožju strmih, rdečih utaških holmov.

Razpis

Delavska zbornica za Slovenijo razpisuje oddajo: zidarstvih, tesarskih, krovskih, mizarstvih, kleparstvih, vodovodno-inštalacij-skih, slikarskih, plesarskih, parketarskih, pečarskih (Lutrove peč, štedilniki) del in dobavo zastorov pri adaptaciji stare okoliške šole v Celju.

Vsi podatki in razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami pri Delavski zbornici v Ljubljani, Poljanska cesta 12 in Borzi dela v Celju (palača Hrvatske štedionice).

Ponudbe je vložiti v enem omenjenih uradov najkasneje dne 12. aprila do 12 ure dopoldne.

Delavska zbornica za Slovenijo
v Ljubljani

Vaše podjetje gre navzdol!

Kriva temu je teška go-spodarska kriza, katera se da le omejit s spretno racio-nalizacijo vašega podjetja. - - - V vaše podjetje mora priti ener-gična moč, ki razume dvigniti trdiko ne z denarjem, tem-več z delom znanosti in z agilno reklamo predvolne umet-nosti.

G. šef, podajte mi roko! Sem mlad, vsestransko visoko trgovsko naobražen, z moškim nastopom, energičen in z neomadeževano preteklostjo. Moja moč bi rad posvetil podjetju, ki potrebuje mene in jaz njega.

Prezvamem tudi začasno kako službo. — Urejujem tudi proti majhnemu honorarju knjigovodstvo in drugo. Tajnost strogo zadržana.

Ponudbe je poslati na upr. »Jutra« pod šifro »MERKUR«.

Svarilo in posebno opozorilo!

Različne konkurenčne firme izdelovalcev harmonik izdelujejo in prodajajo harmonike na naše ime. Opozar-jamo naše cenj. odjemalce, da že nad dve leti ne proda-jamo harmonik in tudi ne materiala našim konkuren-tom. Vsaka prodaja Lubas harmonik od drugih izdelo-vateljev in drugih trgovnic pod našo firmo je po zakonu kazniva. Nadalje tudi ne sme nihče Lubas harmonik z značko Griffstock in pa specialno mehaniko izdelovati. Ponarejevalci, kateri so v zadnjem času zelo množijo, niso v stanju ustvariti kaj dobrega. Naše rokodelstvo se je treba dobro izučiti. Največ jih kvari doma in potem pravi-vo, da izdelujejo Lubasove harmonike. Lubasove har-monike so kvalitetno delo, preciznijsi instrumenti, katere samo mi v naših največjih, moderno opremljenih tvor-nicah harmonik v Avstriji izdelujemo in prodajamo v njenih nasledstvenih državah. Ne dajte se premotiti in kupite naše harmonike le pri našem zastopniku Ivanu Savniku v Kranju in pa Antonu Savniku v Škofji Loki.

Vljudno naprošamo naše cenjene odjemalce, da opre-mijo pisma z znamko Din 3.—, dopisnice pa Din 1.50. Ostalo, kar se tiče vsebine, ostane kakor sedaj v sloven-ščini.

Izdelovalnica harmonik
Franc Lubas & sin
Celovec (K. agentura), St. Veiterstrasse 36.

Vabilo

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico vabi svoje člane

na občni zbor

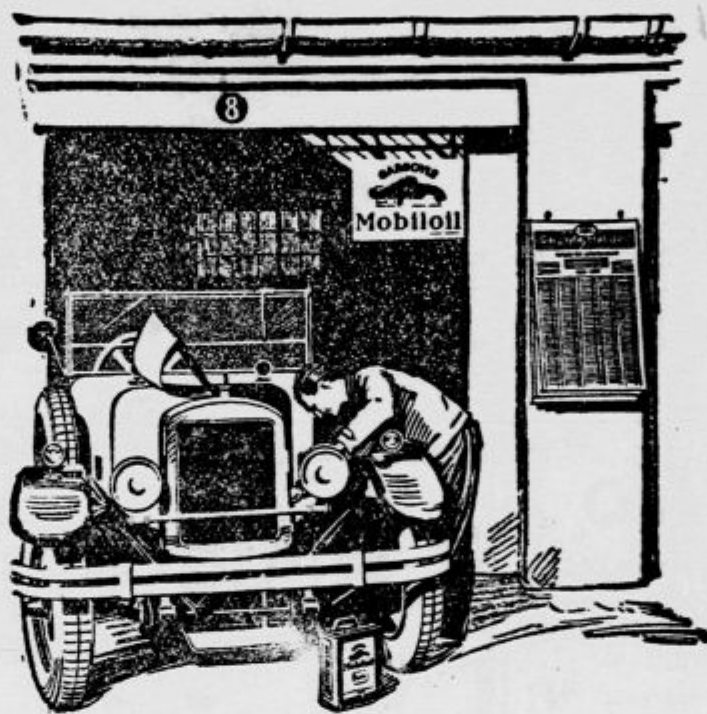
ki se vrši v nedeljo, dne 1. aprila 1928, ob 9. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani, Gregorčičeva ulica št. 29 s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Prečitane zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 2.) Poročilo o delovanju v preteklem letu 1927.
- 3.) Računsko poročilo za leto 1927.
- 4.) Volitev odbornikov.
- 5.) Volitev preglednikov računov.
- 6.) Določitev članarine za leto 1928.
- 7.) Slučajni predlogi članov.

Ako bi ob 9. uri občni zbor ne bil sklepčen, vrši se isti eno uro pozneje pri vsakem številu članov.

Čestiti član!

Gospod predsednik zveze Frelh iz Ljubljane bo poročal o važnih stanovanjskih zadevah, zaradi česar pridite v polnem številu. Ker pa je vstop k občnemu zboru dovoljen samo članom društva, opozarjamo vse hišne posestnike, ki še niso vpisani pri društvu, da se dobijo članske izkaznice v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica št. 8. Odbor društva.

Skrajni čas je!

Čeprav ste z Vašim avtomobilom ali motornim kolesom to zimo le malo vozili je potrebno, da staro olje za-menjate pravočasno s svežim. Pazite pri nabavi olja na to, da izberete res tako vrsto, ki Vašemu motorju po-polnoma odgovarja. Le na ta način boste varni pred poškodbami in mo-tor se Vam ne bo prezgodaj obrabil.

Priporočilno kazalo za Gargoyle Mobiloil, katero je izobešeno pri vsakem našem trgovcu, Vam poka-že, ali zahteva konstrukcija Vašega motorja po leti drugo mazilno olje, kakor pa po zimi, in točno vrsto iste-ga. Poglejte torej, predno kupite olje, priporočilno kazalo in zahte-vajte izrecno Gargoyle Mobiloil. Pa-zite pri tem na to, da je ročka Gar-goyle Mobiloil na zapiracu plombi-rana.

VACUUM OIL COMPANY D. D.

ZAGREB, Trg »N« št. 5
TELEFONI 10—24 in 13—60

BEOGRAD, Skopljanska ul. št. 5
TELEFONI 21—41 in 44—80

NA DROBNO!

Velika zaloga vsakovrstnih sportnih čepic iz najfinejšega angleškega bla-ga. Nadalje velika izbira gasilskih in železničarskih čepic s pristno usnjatim in lakiranim senčnikom, kakor tudi bogata zaloga vseh potrebnih k spadajočim uniformam.

Oglejte si zalogo in se prepričajte o nizkih cenah.

ELIGIJEER — LJUBLJANA — KONGRESNI TRG št. 7 — ZVEZDA

NA DEBELO!

SPOMLADI

naj izgledajo tudi Vaše obleke sveže in kakor nove, zato pustite iste kemično čistiti, barvati, plisirati in likati v tovarni

JOS. REICH, LJUBLJANA
POLJANSKI NASIP 4—6

Sprejemališče **ŠELENBURGOVA ULICA 3**

Izvršitev v 24 urah. Postrežba točna. Cene zmerne.

Stavbenega tehnika

z vsaj šletno prakso, spretnega v risanju in pisanju, sprejemem za Ljubljano od 1. aprila naprej. Reflektira se le na prvovrstne moči.

Ponudbe pod »Železobetonske« poste restante glavna pošta

Za pomlad Vam nudi v veliki izbiri ter najnižjih cenah trvdka

Belihar & Velepitič, Mestni trg št. 13
Ljubljana
otroče dekliške volnene obleke, damsk. obleke, kakor bluze itd.
Oglejte si izložbo!

Sivi lasje!

so največji sovražniki mladosti, ter kvarijo lepoto vsake dame. — Zelite li popolnoma uničiti sive lasje, ne da bi se vam v vsaki željeni nijansi barvati Vaše lase, se brezpo-gojno poslužite od »EXELCIOR-HENNE« dr. Dorraine & Cie., Pariz. Barvanje zelo lahko in enostavno za vsakega posameznika. Ne maže rok, kože, glave, niti perilo. — Garantiramo vsak uspeh, barva je neškod-ljiva za lase. Garnitura Din 36.— »Kamil-lin ekstrakt«, najpopolnejše sredstvo za barvanje las v svetloplavi nijansi. Din 40. »CENTIFOLIA« kosmet. zavod, Zagreb, lli-ca br. 37. Zahtevajte zastoj ilustrirane prospektel

100

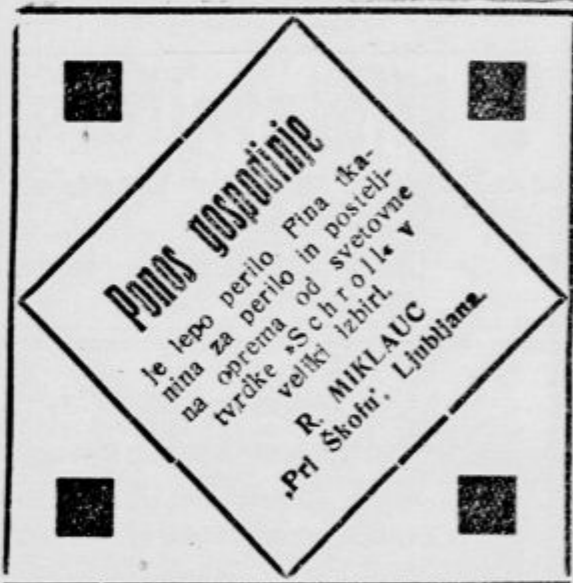
-krat sem že rekel

ne čokolado, ne bonbone. Ovomaltine morate uživati, ker čokolada vsebuje samo hranilnosti sladkorja in kave. — Ovomaltine pa dajejo organizmu v koncentrirani obliki potrebne ogljikove hidrate, beljakovine, maščobne, hranljive soli in za živ-ljenje izredno važne vitamine. po-trebne za telesni razvoj. Ako torej želite, da bodete zdravi, da se zre-dite in ojačate, da dobite zdravo barvo ter postanete odporni proti vsem naporom, vzemite za dokosilo in južino pa bodi si v mleku ali v beli kavi 2—3 žličice ovomaltine.

OVOMALTINE

hranijo, jačijo in debelijo.

Dobite jih v vseh lekarnah in dro-gerijah in boljših delikatesah za ce-no 100 gr Din 18.50, 250 gr Din 36.25 in 500 gr Din 63.25. Zahtevajte brez-plačne vzorce, sklicujoč se na list od dr. A. Wander d. d. Zagreb.

Rasti brade pri damah

in vse nadležne dlačice na tilni-ku, pod oazduho in na obrazu odstranite sami na najpripro-stejši način z mojim preizkuše-nim odstranjevalcem dlak — — Komplet samo Din 60 franko, ako pošljete denar naprej.

Kosm. laboratorij
W. ECKHARDT, Augsburg, Deutschland,
Ravensburgerstr. 12-93

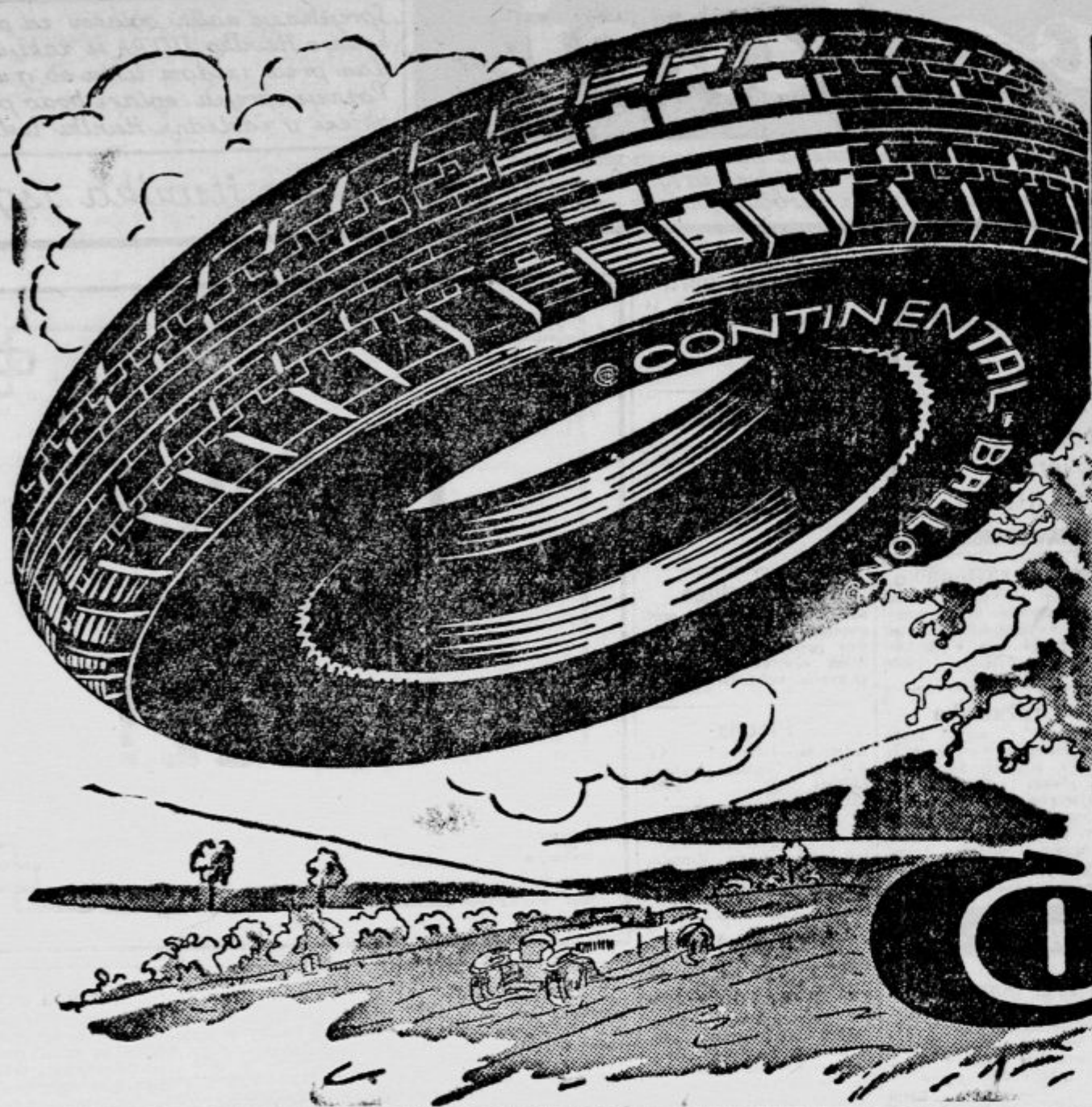
e najboljši NAJPREVALEČ na svetu

Generalno zastopstvo:

Barzel d. d., Subotica

Zahvalite cen'ki!

Dobite ga povsod.

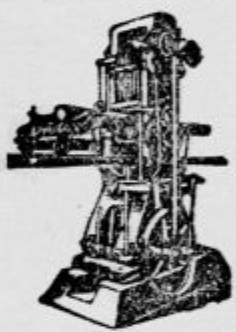

Popolnost je naše geslo!

Baš sedaj postavimo v svet naš najnovejši in zboljšani model „CONTINENTAL 1928“, ki bo znatno nadkriljeval lanske vspehe. Nova sestava tkiva, struktura gumijaste vozne ploskve in pa obdelava materiala, so izvršene na podlagi najnovejših iznajdb, v katerih so združeni vspehi, doseženi na cestah, drkališčih in laboratorijih.

„CONTINENTAL 1928“ je izboren, radi posebne skrbne izbire surovin in predelave istih, s točno preizkušenimi primesmi, po prvovrstnih tehničarjih gumija.

Continental

2 leti kredita!

Vseh vrst
mizarski in kolarski stroji
posamezni in univerzalni z vgrajenim motorjem
ali brez njega

Polnojaremniki

Welker Werke I. Wachstein, Wien X.,
Luxenburgerstrasse 12.

Znižane cene

in največje skladišče ukrako dvo-
koles motorjev otroških vozil-
kov šivalnih strojev vsakovrst-
nih nadomestnih delov
pneumatike. Poseben oddelek za
popolno popravo, emailiranje in
poniklanje dvokoles, otroških vo-
zičkov šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke —
„TRIBUNA“ P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozilčkov
LJUBLJANA Karlovska cesta št. 4

A. JINKOVEC — K. SOSS
LJUBLJANA — MEJSTNI TRG

Prodajalci srečk na obroke!

Se nikoli niste videli takih provizij,
tako visokih, kakor jih nudimo mi!
Nov sistem!
Pošljite ponudbe povspešeno pod
značko »Sijajna Nuzzarada 226—196«.
Na interreklam dd. Zagreb, Marovska
28.

Bogastvo v pesku dosežete

s izdelovanjem strešne in zidne opeke, ce-
mentnih cevi, votlih stebrov, nosilcev plo-
tov, itd. Vsakdo je lahko izdelovalec svo-
jega stvarnega materiala. Stroje za to mu
nudi **Gustav HUBNER** tvornica strojev,
Wien XII., Wolfganggasse 12. — Telefon
B 24—3—96. Ceniki zastoj na razpolago.

Zahvala.

Za premožge izraze iskrenega sočutja ob priliki pre-
rane smrti mojega iskrenega ljubljenelega soproga, brata,
strica in svaka, gospoda

Ivana Medveda

mag. pis. oficijala

se zahvaljujemo najiskrenejše za poklonjeno ovetje in
vence.

Posebna zahvala bodi izrečena gg. zdravnikom, g. pu-
kovniku Nediću in odposlanstvu Vojnega okruha, vsem
številnim njegovim kolegom mag. uradnikom, kakor tudi
vsem prijateljem in znancem za nadvse častne spremljevalstvo
na njegovi zadnji poti in pevcem »Ljubljanskega Zvona«
za genljivi žalostinki.

V LJUBLJANI, dne 24. marca 1928.

Zalujoča soproga ROZA MEDVED

Nosite polčevlje!

Za pomlad rabite prijetne
čevlje, lahke in elastične, pri-
pravne za hojo.

Naši polčevlji so iz dobrega
boksa. Elegantna oblika in
okraski zadovolje popolnoma.

Posetite nas, ker mi postre-
žemo vsakomur!

Din **269**—

Vrsta 9937/40992

Rata

Naročila in ure dopre, ki soče
na malih oglašev, se paradi na
Oglasi oddelku JUTRA, Ljubljana,
Prištevna ul. 4. Čekovni račun
pošte hranilnice Ljubljana, št. 1842

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Kali oglaš, ki služi v porredovalne in socialne namene
občinstva. vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.
Priloga za hifro Din 5. Zarube, dopisovanja in oglaš

Trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 5.
Najmanjši znesek Din 10. Priloga za hifro Din 5. Vse priloge
ne je upoštevati ob enem z naročilom, niti se oglaš ne pričujejo

Sprejemane malih oglasov za pri-
hodajo številko JUTRA se zaključijo
dar pred izidom lista ob 17 uri.
Pozneje sprejeti oglaš bodo pri-
občeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Ekspozitura „Jutra“
v Šiški
Celovška cesta št. 53
sprejema oglaš ter daje
naslove malih oglasov

Naslove malih oglasov

pošiljamo le tedaj, če vprašalec
priloži v znak pristojbino
Kdor želi prejeti naslove od oglasov, ali kako drugo polasnilo, naj
vedno priloži to malo pristojbino. sicer ne bo prejel odgovora.
— OGLASNI ODDLEK „JUTRA.“

Ta stroj

„Triumph“

nadkrijuje

radi svoje eksaktnosti, ki

poenostavi, preprosti, glad-

kom in agurnem teku naj

prapravnice razvstevje črk

ve dosedanje stroje

— Pošta direktorja v Berlinu

je kupila 600 „Triumph“

strojev (model 600) Glav-

no zastopstvo za Slovenijo:

Ludovik Žitnik

mož. delavica v Ljubljani

Kolodvorska ul. 26.

Sprejema v specialno po-

pravilno pisane, ki so

— V saloni barvni trakovi,

ogledni opir. papir. svitli

id.

79

Promenadne plašče

svilene in kostume izdeluje

po umetnih cenah. Glav-

no zastopstvo za Slovenijo:

Ludovik Žitnik

mož. delavica v Ljubljani

Kolodvorska ul. 26.

Sprejema v specialno po-

pravilno pisane, ki so

— V saloni barvni trakovi,

ogledni opir. papir. svitli

id.

79

Štedilnike

vsakovrstne najfinije-

mišne (Tischherd) ali „Glas-

stavkom oblojene s peni-

cam, za vsakršni, izdeluje

v najmočnejši izdelavi ter

po najnižjih cenah. Franc

Mahovič, ključavničar

— Rečica ob Savinji. 6997

Fr. Fujan, krovac

Ljubljana, Galjeva ul. 9

(pri dolenskem kolodvoru)

6972

Popravila klobukov

vseh vrst za dame in go-

spode sprejema od 30-50

Din. Stemberger. Rea. Din

na kosa cca 2. 9939

Elektroinstalacije

za luč in pogon prodaja

in vpenjanje elektromotor

jev, mehanična delavica

Elektropodjetje. Ljubljana

Vil Jernejeva cesta št. 5

Telefon 3252 72

Vulkaniziram

vse vrste avtomobilskih

gumijevih čevljev

Popravila kolica in mo-

torije P. Škafar. Ljubljana,

Rimska cesta 11. 12

Urarska in zlatarska

popravila

zlatarstva in najprejznejše

izvrtje Franc W. G. in g.

urar, Gosposvetska c. 12

10143

Za spomladansko

sezono

se najtopleje priporoča cenj.

občinstvu in sprejema tudi

popravila in likanje oblik

modni stajle Martin Perce,

krojač, Seidenburgova ul. 4

10166

Manufakturno in

galanterijsko blago

vzame v komizio trgovina

na prometnem kraju. Po-

nuje na oglašni oddelku

„Jutra“ pod „Glasovost.“

9998

Boljša šivilja

se priporoča cenj. damam

za pomladno sezono, za iz-

delovanje oblik od 50-90

Din ter plašev in kostu-

mov od 100-150 Din. Delo

prvotnostno. Ljubljana, Ko-

lodvorska ulica 22/III, levo

10159

Najcenejša prodaja

modrocev

o omanov, divanov, vse

vrste ž me dobite pri

Fran Jager,

Sv. Petra nas p 29

Najcenejša predelava

vsen tatvniških del

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko

lahko prihranite, če jo

dozate ščititi in barvati

v komično pralico

ANTON BOC

Ljubljana,

Seidenburgova ulica 6/1

— tovarna: Vič-Glinca

kjer je cena najnižja

in najbolj solidna po-

strežba.

Ure in zlatino

popravila poceni in hitro D.

Marinko, urar v Ljubljani,

Florijanska ulica št. 31.

10087

Popravila oblek in

perila

Hrenova ulica 19, prišilje.

10117

Službo dobi

Ključavničarja

radi svoje eksaktnosti, ki

poenostavi, preprosti, glad-

kom in agurnem teku naj

prapravnice razvstevje črk

ve dosedanje stroje

— Pošta direktorja v Berlinu

je kupila 600 „Triumph“

strojev (model 600) Glav-

no zastopstvo za Slovenijo:

Ludovik Žitnik

mož. delavica v Ljubljani

Kolodvorska ul. 26.

Sprejema v specialno po-

pravilno pisane, ki so

— V saloni barvni trakovi,

ogledni opir. papir. svitli

id.

79

Štedilnike

vsakovrstne najfinije-

mišne (Tischherd) ali „Glas-

stavkom oblojene s peni-

cam, za vsakršni, izdeluje

v najmočnejši izdelavi ter

po najnižjih cenah. Franc

Mahovič, ključavničar

— Rečica ob Savinji. 6997

Fr. Fujan, krovac

Ljubljana, Galjeva ul. 9

(pri dolenskem kolodvoru)

6972

Popravila klobukov

vseh vrst za dame in go-

spode sprejema od 30-50

Din. Stemberger. Rea. Din

na kosa cca 2. 9939

Elektroinstalacije

za luč in pogon prodaja

in vpenjanje elektromotor

jev, mehanična delavica

Elektropodjetje. Ljubljana

Vil Jernejeva cesta št. 5

Telefon 3252 72

Vulkaniziram

vse vrste avtomobilskih

gumijevih čevljev

Popravila kolica in mo-

torije P. Škafar. Ljubljana,

Rimska cesta 11. 12

Urarska in zlatarska

popravila

zlatarstva in najprejznejše

izvrtje Franc W. G. in g.

urar, Gosposvetska c. 12

10143

Za spomladansko

sezono

se najtopleje priporoča cenj.

občinstvu in sprejema tudi

popravila in likanje oblik

modni stajle Martin Perce,

krojač, Seidenburgova ul. 4

10166

Manufakturno in

galanterijsko blago

vzame v komizio trgovina

na prometnem kraju. Po-

nuje na oglašni oddelku

„Jutra“ pod „Glasovost.“

9998

Boljša šivilja

se priporoča cenj. damam

za pomladno sezono, za iz-

delovanje oblik od 50-90

Din ter plašev in kostu-

mov od 100-150 Din. Delo

prvotnostno. Ljubljana, Ko-

lodvorska ulica 22/III, levo

10159

Najcenejša prodaja

modrocev

o omanov, divanov, vse

vrste ž me dobite pri

Fran Jager,

Sv. Petra nas p 29

Najcenejša predelava

vsen tatvniških del

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko

lahko prihranite, če jo

dozate ščititi in barvati

v komično pralico

ANTON BOC

Ljubljana,

Seidenburgova ulica 6/1

— tovarna: Vič-Glinca

kjer je cena najnižja

in najbolj solidna po-

strežba.

Ure in zlatino

popravila poceni in hitro D.

Marinko, urar v Ljubljani,

Florijanska ulica št. 31.

10087

Popravila oblek in

perila

Hrenova ulica 19, prišilje.

10117

Službo dobi

Ključavničarja

radi svoje eksaktnosti, ki

poenostavi, preprosti, glad-

kom in agurnem teku naj

prapravnice razvstevje črk

ve dosedanje stroje

— Pošta direktorja v Berlinu

je kupila 600 „Triumph“

strojev (model 600) Glav-

no zastopstvo za Slovenijo:

Ludovik Žitnik

mož. delavica v Ljubljani

Kolodvorska ul. 26.

Sprejema v specialno po-

pravilno pisane, ki so

— V saloni barvni trakovi,

ogledni opir. papir. svitli

id.

79

Štedilnike

vsakovrstne najfinije

radi, šole, bolnice, go-
stine, lastniki dvoran,
delavnic in zasebniki
naročajo

ORIGINAL
LUTZ
PEČI
PATENT
LEPE DOBRE
SOLIDNE

Šmajlni oklep
jedro kamni
MALO GORIVA, DOLGA
PRIJETNA GORKOTA
Postavlja zaloga:

INŽ. GUZELJ
LJUBLJANA-SISKA, Persejeva št. 5
dvorišče pod Celovško s. 58
PROSPEKTI
DOMAČA PRIZNANJA

LUTZ PEČI
Prav tam zastopstvo za
male Voithove turbine in
Konzole elektromotorje.
Tel. 3252

J. Vardian, Sisak 54. Mrv.
Priporoča kot stara izdelava
valjane svoje najboljši tam
burice vseh vrst. Ceniki na
zastopstvo

VRECE
rope in rabljene vse
vrste ter
auto za embalažo
ima vedno v zalogi
MIRKO MLAKAR
Ljubljana, Slomskov. 1

Pariške novosti

PLAŠČ

Iz kasha tveda ali
sportnega blaga po
najnovšem kroju in
apartnih barvah.

KOSTUME

kratke angleške iz
moškega blaga z no-
vim cardigan - zapo-
nam.

KOMPLETI

dvodelni in trodelni
v originalnem blagu,
kombinirani s svilu.

OBLEKE

Iz kasha, krep mongol
in volnene georgete.
Zlatovzorčasto ali ne-
vsiljivo mirno po no-
vem kroju

MNOŽINSKO DELO
PO EKSKLUSIVNIH
MODELJIH V LAST-
NI DELAVNICI

ORIGINAL ANGLE-
ŠKA IN FRANCOŠKA
BLAGA IN SVILA.

APARTNI PLETENI
MODELI IZ NOVEGA
MATERIJALA ČASU
PRIMERNO PERILO
NOGAVICE IN KO-
PALNE OBLEKE.

MODNA HIŠA
SCHWARZ — GRAZ
Herren Gasse 3 in 7.

VOZOV ZA VSE UPOŠTEVAJTE NIZKO CENO IZVRSTNEGA CHRYSLER 52 IZBOREN VELIK VOZ SLOVITEGA IMENA

V svojem delu enakomeren in tih štiricilinder-
ski motor. Montiran na skrajno mehka peresa.

Maže se pod pritiskom, da se mu zagotovi
dolgotrajno življenje. Doseže hitrost do 83

kilometrov na uro v vsej sigurnosti in z vso

udobnostjo. Lahko upravljanje in menjanje

brzin. Nizka in dolga, elegantna karoserija, veliki

žarometi, vztrajna barva "Duco."

Pet odraslih potnikov se more v njem udati

užitkom udobne vožnje. Oglejte si sami divne

modele Chrysler 52. Zahtevajte od zastopnika

brezplačno in brezobvezno poizkušeno vožnjo.

Oglejte si voz, ki so ga konstruirali genijalni

Chryslerjevi inženjerji, da Vam nudijo auto-

mobil, na katerega boste ponosni in ki odgovarja

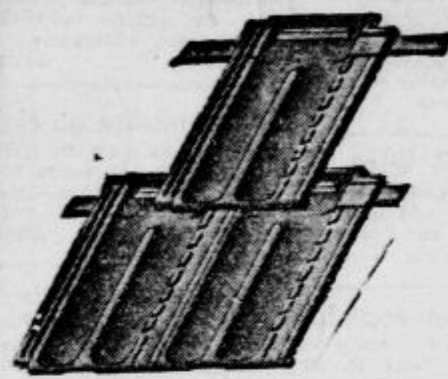
Vašim zahtevam po svoji konstrukciji in ceni.

rogoznice,
preproge
po metru,
preproge,
predpražniki
samo
trežni izdelki

„WEKA“ MARIBOR 9

Na zahtevo cenik in vzorci brezplačno in franko.

„ILOVAC“

tvornica glinastih stre-
šnikov in opeke

Frölich in Bichler
Karlovac

Dnevna produkcija 100.000
komadov strešnikov in
opeke. Proizvajanje vseh
vrst opeke in strešnikov

ter vseh glinastih predmetov. — Posebno se priporočajo

zarežani in dvakrat zarežani
strešniki

v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Dobavljajo se franko
na vsako postajo.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

„EKONOM“ Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

Najpopolnejši

Stoeber
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, oglejte si to izrednost pri
trgovci

Lud. Baraga, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6 I.

3razložen: 300h 15-letne garancije
Telefon št. 980.

Kostanjeva drva

za tanin in smrekove škorje, oziroma čreslo plačujem po
najugodnejših dnevnih cenah in takojšnjem na željo akre-
ditivnem plačilu.

Ernest Marinc, Celje, Zrinjskega ul. 4

Telefon interurban št. 136.

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

G. dr. I. Rahlejev, Beograd, Kosovska 43.

Letos meseca junija sem prejel od Vas 2
stekleničici proti revmatizmu radiobalzama,
katerega ste mi na mojo željo poslali. Za-
hvaljujem se Vam za to izborno zdravilo.
Eno stekleničico sem porabil, a drugo dal
svojemu prijatelju. Dosegla sva izborni uč-
inek. Oba sva ozdravela. Zato Vas prosim,
da mi pošljete še 5 steklenic, ker imam še
več prijateljev, ki trpe nan revmatizem in
tudi jaz se hočem v nadalje zavarovati.

Spoštljivo Vas pozdravlja

Peter Mladenović, podnarednik.
Krivo Palanka, 11. 12. 1925.

Zdravilo radiobalzamiko izdeluje, prodaja
in razpošilja po povzetju laboratorij Ra-
diobalzamika dr. I. Rahlejev, Beograd, Ko-
sovska 43. Dobite pa ga tudi v vsaki bolji
lekarni in drogeriji.

STAVBENIKI

dosežajo z našim izolacijskim preparatom
„ISOL“ pri osuševanju vlažnega zidovja,
izolacijah in konzerviranju zidovja

fenomenalne uspehe!

Zahtevajte prospekt! — Trgovcem s stav-
bnim materialom, barvam itd. služimo s
posebno ugodno preprodajno ponudbo.

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA
DRUŽBA, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Sedaj

vidim, ko sem
enkrat kupil, da
je: veletrgovina
R. STERMECKI
v **CELJU**

najboljši vir za nakup suknja in kam-
garna za moške obleke, volne, svile,
cefrja in delena za ženske obleke,
platna oksforda, modrotiska, cvilha
ter sploh vse manufakture, ker je vse
prvovrstne kakovosti iz najboljših
svetovnih tovarn, in mnogo nižje ce-
ne kakor povsod drugod. Pišite takoj
po vzorce na veletrgovino

R. Stermecki, Celje št. 20.
Naročila čez 500 Din poštne prosta.

Fr. Ševčik, Ljubljana

Židovska ulica št. 8.

Orožje, municija, za lov, šport in obrambo,

Mauser, Sauer, F. N. Walther, R. W. S. Utendoerffer, Bayard in drugi svetov-
ni izdelki. Dimni in brezdimni smodniki, kapice in vžigalna vrvice za industrijo.

Kunujem staro orožje Z-htevajte cenike.

RIBIČJI Razprodaja ribarskih potrebščin.

Slučaj Selan dokazuje prvovrstnost
razmnoževalnega aparata

Verograph

Zahtevajte ponudbo od tvrdke

The Rex & Co., Ljubljana
Gradišče 10.

Lečilišče Klenovnik

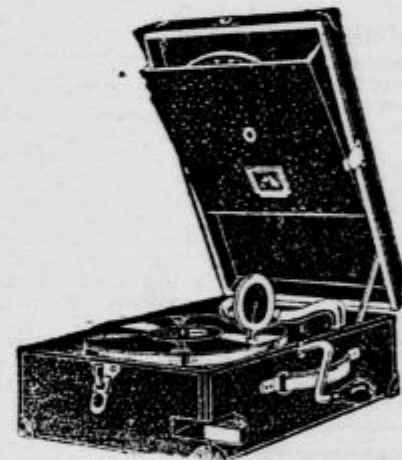
poleg Ivanca v Hrvatskem Zagorju sprejema samo ozdravljive bolnike s
pljučnimi boleznimi za dnevno oskrbnino 120 Din brez kakršnih koli drugih
taks. Najmodernejša higijenska in medicinska uredba, krasen park, razonoda,
kino. - Zahtevajte informacije in prospekt od Središnjeg Ureda za Osiguranje
Radnika u Zagrebu. Mihanovičeva ulica br. 3. — Telefon 6—64 i 13—55.

Vodne turbine

autom. regulatorje, zatvornice, opreme za za žage in
mline izdeluje in dobavlja

G. F. SCHNEITER, Škofja Loka
podjetje za zgradbo vodnih turbin

Konkurenčne cene! Zahtevajte ponudbe! Prvovrstne reference!

Kolosalna novost! Senzacija I. vrste!

Elektrola!!

Najnovejši gramofoni znamke „HIS MA-
STER'S VOICE“

Nezaslišano jak in čudovit glas.

Nadomešča popolnoma najboljši velik
orkester.

Raznovrstni modeli teh najnovejših umo-
tvorov so razstavljeni samo v specialni
trgovini

A. RASBERGER, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 5.

Tovarniška zaloga najmodernejših gramofonov in najnovejših električno posnetih
plošč naših in drugih pevcev, klasične in druge godbe itd. Velikanski repertoar!
10.000 plošč! — 400 aparatov! — Edino zastopstvo svetovnih znamk

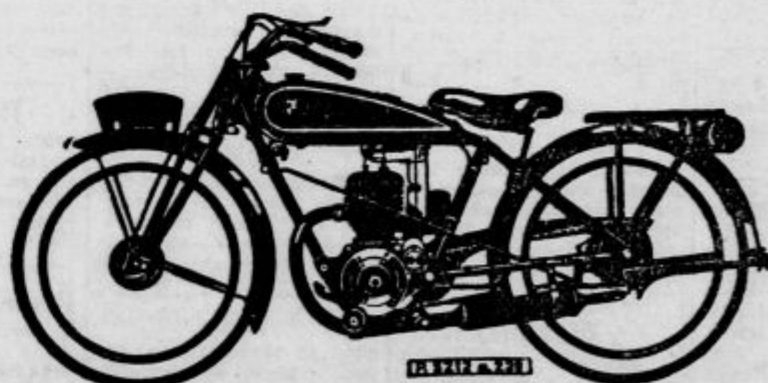
„HIS MASTER'S VOICE“, „COLUMBIA“, „ODEON“, „POLYDOR“

Vsak aparat je preizkušen in se odda z dveletno garancijo!

Odplačila tudi na obroke

PUCH

Tipa 220

4.5 HP. — Cilind. vseh.: 223 cm

Cena Din 11000.— Olajševalni plačilni pogoji.

Ze pri naplačilu 2600 Din — vsak lahko kolo takoj dobi.

Motor je na ozled in polasnila pri:

VIKTOR BOHINEC, Ljubljana
Dunajska cesta 21

Kdor oglašuje, ta napreduje!